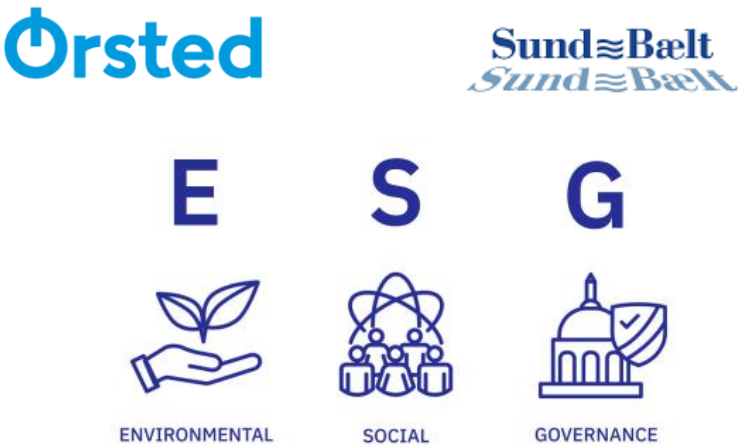

ESG-RAPPORTERING AF STATSLIGE SELSKABER

Undersøgelse af hvorledes de statslige virksomheder rapporterer deres samfundsansvar

UDARBEJDET AF:
MANN BASSIM KERIM
STUDIENR: 20211952
&
MOHAMED BASHIR ISMAIL
STUDIENR: 20212079

VEJLEDER: PETER THOR KELLMER

1. JUNI 2023

AALBORG UNIVERSITET

CAND.MERC.AUD. FORÅRSEMESTERET 2023

Antal Anslag: 194.648

Antal Normalsider 81,11

Abstract

This thesis examines the importance and rise of ESG reporting, with a focus on the ESG reporting among 4 state owned companies. The focus will be on whether they meet the applicable imposed requirements cf. ÅRL §99a, and in what way they report with regard to ESG, as well as whether there are deviations in relation to their reporting.

The choice of this topic is due to the great influence that ESG reporting has started to have and has had over the past few years. Through ESG reporting, companies have been able to show their commitment to managing and reporting on their impact on the environment, their social responsibility and their good governance practices.

In this thesis, we will discuss whether state-owned companies meet the various requirements for ESG reporting, using empirical data, such as the various companies' annual reports and separate ESG reports. In this report, our focus has been on the companies, Danske Spil, Ørsted, TV2 and Sund & Bælt.

Different theories and methods are used, such as the stakeholder/shareholder theory, the legitimate theory, inductive and deductive methods, as well as qualitative and quantitative methods which are used throughout the thesis. In addition, we touch on relevant international guidelines that the Danish Ministry has approved as possible references for reporting, and the auditor's role in relation to reporting is also mentioned.

In relation to the analysis, we analyze the companies with the help of §99a's 5 mandatory requirements of the Danish Annual Accounts Act, which constitute the guidelines for social responsibility and sustainability, required by the Danish authorities. There is also a discussion, where we go into more detail about whether the state as owners has an impact on the ESG reporting, as well as discussing the differences that exist for each state-owned company with regard to their reporting.

Then we look at the European directive (CSRD) that is soon to be expected, and what impact this will have for the 4 companies that we have focused on in this thesis. The results for this thesis show that the examined state-owned enterprises have largely reported the imposed requirements for social responsibility. It must be emphasized that for the investigated companies there are certain deviations in relation to how detailed and careful they are in their ESG reporting for some matters.

The state-owned companies are aware of the rules in relation to social responsibility, as they represent vital functions in society, and are thus required to be leaders in terms of social responsibility and sustainability in order to inspire other companies.

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1 ..... **1**

Indledning *1*

Afhandlingens problemfelt *2*

Problemformulering: *2*

Afgrænsning: *3*

Kapitel 2 ..... **3**

Tilgangen og metode af afhandlingen samt skriveprocessen *7*

Den deduktive og induktive metode: *8*

Kvantitativ og kvalitativ metode *9*

Forskellige datakilder *9*

Kapitel 3 ..... **10**

Krav til statslige virksomheder *10*

Regnskabsklassernes krav til ESG-rapportering *14*

EU-direktiver vedrørende ESG-rapportering *18*

Kapitel 4 ..... **21**

Lovpligtig redegørelse for samfundsansvar *21*

Relevante internationale retningslinjer *22*

Revisors rolle ved ledelsesberetningen *24*

Kapitel 5 ..... **25**

Hvad er ESG og CSR? hvad har det af effekt på virksomheders investorer og sin indtjeningsevne? *25*

Hvad er der kommer af skærpet krav i den offentlige sektor i 2022? *26*

Stakeholder/shareholderteorierne *27*

Samfundets/offentlighedens forhold og krav til CSR *29*

Kapitel 6 ..... **32**

Indføring i ESG Analyse *32*

Forretningsmodel 33

Politikker for samfundsansvar 34

Fra politik til handling & eventuelle processer for due diligence 35

Risiko for negativ påvirkning 36

Nøglepræstationsindikatorer, resultater og forventninger 38

Sund & Bælt A/S *39*

TV2 Danmark *49*

Danske Spil A/S *63*

Ørsted A/S *68*

Samlet opsamling og observationer for udvalgte statslige virks. *73*
Supplerende resultater 75

Kapitel 7 ..... **76**

Diskussion *76*
Ørsted A/S 76
Danske Spil A/S 77
Sund & Bælt A/S 78
TV 2 A/S 79

Kapitel 8 ..... **81**

Perspektivering til de Europæiske direktiver (CSRD) der forventes at træde i kraft i fremtiden? *81*

Kapitel 9 ..... **82**

Konklusion *82*

Litteraturliste **84**

Kapitel 1

Indledning

Siden start 1990'erne har der været en øget fokus fra offentligheden om at få indsigt i de statsejede virksomheders handlinger og resultater. De statsejede virksomheder var ikke tidligere forpligtet til at være transparente som de børsnoterede selskaber. Men det bliver der ændret på, da offentligheden for første gang blandt andre tiltag, får adgang til de statsejede selskabers generalforsamlinger. Taget i betragtning af, at de statsejede selskaber har væsentlige funktioner i samfundet, er det oplagt at der stilles større forventninger til dem.

Det har været frivilligt for virksomheder at afgive en status på ESG, men virksomheder der befinder sig i regnskabsklasser stor C og D i forbindelse med deres årsrapport, skal lave en redegørelse for deres samfundsansvar. Her er der lovkrav til at de skal redegøre for nogle bestemte forhold som de er forpligtet til at forholde sig til. Statslige virksomheder er uanset deres størrelse og omsætning omfattet af denne redegørelse. Siden 2008 er der sket ændringer i redegørelsen, i 2012 bliver det indført at virksomhederne f.eks. skal forholde sig til deres interne køns sammensætning og gøre noget for at udligne dem, hvis der er en underrepræsentation til stede. Der bliver fra EU's side implementeret direktiver med fokus på samfundsansvar, hvor medlemslandene skal forholde sig til, at virksomhedernes rapportering af samfundsansvar, skal blive mere fyldestgørende end før i tiden. De statsejede virksomheder, der er omfattet af årsregnskabslovens § 99 a, har mulighed for at referere til nogle af de internationale standarder. Revisor har ved sin rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant, den opgave at tilse om ledelsesberetningen og herunder redegørelsen for samfundsansvar er retvisende. Det er for at sikre at interessenterne får et objektivt syn af virksomhedens samfundsansvar og bæredygtighed, uden uhensigtsmæssig information, der kan medvirke til et fejlsyn af ESG-rapporten. Virksomheder, der har fokus på bæredygtighed og samfundsansvar i fremtiden, vil få gavn af deres initiativ, og der vil forekomme negative konsekvenser for de virksomheder der ikke efterkommer initiativerne. Det gælder ligeledes for statslige virksomheder, uanset deres størrelse, da det vil gavne dem at forholde sig til deres samfundsansvar.

De statslige virksomheder har i kraft af deres rolle i samfundet, forskellige interessenter som de skal forholde sig til. De relevante interessenter har ofte ikke samme krav eller interesse for virksomheden. Derfor er det vigtigt at de statslige virksomheder involverer interessenterne og resten af offentligheden i deres resultater indenfor ESG.

Corporate Social and Environmental Responsibility, som træder i kraft i 2024, kommer til at have en indflydelse på hvordan man rapporterer i fremtiden. Det vil derfor være interessant at se på om de 4 statsligt ejede virksomheder, Sund & Bælt, Ørsted, TV 2 og Danske Spil forbereder eller forholder sig til de nye krav. Derudover vil det være relevant at vurdere om direktivet kommer til at have en betydelig indflydelse for de pågældende virksomheders ESG-rapportering.

Afhandlingens problemfelt

Formålet med afhandlingen er at undersøge vores problemfelt, om hvorledes de statslige virksomheder rapporterer deres samfundsansvar, samt om bestemte faktorer kan have indflydelse i forhold til de enkelte statslige virksomheders ESG-rapportering.
Derudover vil der blive undersøgt om hvilke interessenter der er gældende for de undersøgte statslige virksomheder - og om statens ejerskab kan bidrage til større krav til virksomhedernes ESG-rapportering. I udarbejdelsen af afhandlingen, vil der blive anvendt lovmæssige reguleringer og internationale instanser, for at få en fuldendt forståelse for kravene og forventninger til de statslige virksomheders ESG-rapporteringer.

Problemformulering:

Hvordan rapporterer de statslige virksomheder, de pålagte krav til rapportering for samfundsansvar. Opfylder de alle krav som lovkravet i ÅRL § 99 a kræver. Eller findes der afvigelser i forhold til §99a i deres rapporteringer, som burde blive opfyldt?

Problemstillinger:

- Kan statens ejerskab medføre, at ledelsen i de undersøgte statslige virksomheder er mere opmærksomme på at overholde reglerne?

- Har de undersøgte statslige virksomheder nogle bestemte interessenter for øje, når de udarbejder deres ESG-rapporteringer?

- Er de undersøgte statslige-virksomheder opmærksomme på samfundets krav og forventninger til dem, i fald de ikke har, hvad kan det få af konsekvenser?

- Kan bestemte faktorer som branche, størrelse og modenhed have indflydelse på de statslige selskabers ESG-rapportering?

- Hvad vil CSRD have af betydning for de undersøgte statslige virksomheders ESG-rapporteringer i fremtiden?

Afgrænsning:

Vi vil i rapporten fokuserer på udvalgte statslige ejede virksomheder. Vi vil afgrænse os fra private virksomheder og andre offentlige ejet virksomheder. Der er derfor fokus på virksomheder, hvor staten har bestemmende indflydelse.
Disse er vores udvalgte virksomheder:

- Danske Spil (80 % ejet)
- Store Bælt A/S (100 %)
- Ørsted (50,1 %)
- TV2 Danmark (100 %)

(Organisering af statens selskaber, finansministeriet)

Kapitel 2

Afhandlingens struktur:

Kapitel 1:

Kapitel 1 starter med en indledning, hvor vi kommer ind på hvilket emne vi vil beskrive. Derefter vil vi fremstille hvilke praktiske informationer om lovændringer der indført indenfor området. I problemfeltet dykkes der ned i hvordan de statsejede virksomheder vil blive behandlet i opgaven. I problemformuleringen bliver der specificeret på hovedfokus, som er de statsejede virksomheders rapportering for regnskabsåret 2021, samt afgrænses der fra andre privat og børsnoterede selskaber.

Kapitel 2:

Kapitel 2 handler om metoder, de deduktive -og induktive metoder. Her beskrives hvordan metoderne gribes an samt hvilken af dem vi primært kommer til at bruge i afhandlingen. De kvalitative - og kvantitative metoder bliver fremført i kapitlet, hvor deres forskelligheder

pointeres samt fordele og ulemper ved brug af dem. Der bliver anvendt forskellige datakilder i opgaven og i afsnittet kommenteres der på hvordan vi har tænkt os at bruge dem og hvorfor vi gør brug af denne type empiri. At der ikke har været mulighed for interviews, har ikke medført deciderede mangler i opgaven.

Kapitel 3:

I kapitel 3 vil vi redegøre for den brugte teori, og herunder kriterierne for at være statslig ejede virksomheder, samt de krav der bliver stillet til dem, af staten og offentligheden. Det fører os videre mod de statslige krav til ESG-rapporteringen, samt de selskaber der er omfattet af reguleringen. Altså hvorfor netop de er omfattet af lovkravene, og hvilke ændringer de europæiske direktiver vil skabe i fremtiden for selskaberne i Danmark.

Kapitel 4:

I kapitel 4 fortsættes der med teori, hvor der nu eksplicit beskrives ESG kravene til de statslige virksomheder og virksomhederne i regnskabsklasse D og stor C, og hvordan deres rapportering struktureres og udformes, samt hvilke undtagelser der kan tages i brug hvis det er nødvendigt. Derudover vil der fokuseres på relevante internationale retningslinjer, som erhvervsstyrelsen/ministeriet har godkendt som mulige referencer til rapporteringen, endvidere nævnes der revisors rolle i forhold til rapporteringen.

Kapitel 5:

I kapitel 5 forklares der hvad ESG og CSR er, deres mange ligheder og få forskelle. Udover det, kigges der på hvilke målgrupper der er interesseret i henholdsvis ESG og CSR, og de skærpede krav der er kommet fra Danmarks største offentlig kommune, til deres leverandører.
Der vil blive beskrevet den stigende udvikling og pres der er fra verden til at vælge og prioritere virksomheder med god ESG-rapportering, og hvilke konsekvenser der vil blive for virksomheder med manglende CSR/ESG rapportering. Samfundets generelle forhold og krav til CSR, vil også blive berørt. Derefter beskrives teorierne, legitim teorien og shareholder/stakeholderteorien, som giver læseren en forståelse for de forventninger man har til især de statslige selskaber. Derudover beskrives de forskellige slags interessenter der

er til stede i samfundet, deres rolle og indflydelse på de statslige virksomheder. Til sidst i kapitlet refereres der til en spansk publikation som forklarer betydningen af forskellige faktorer med hensyn til statsejede CSR-rapportering.

Kapitel 6:

I analysen analyseres følgende 4 udvalgte statslige virksomheders ESG-rapporteringer: Sund & Bælt A/S, TV 2 A/S, Danske Spil A/S og Ørsted A/S. I analysen undersøges der 5 obligatoriske områder som kræves i loven ÅRL § 99 a, som udgør kriterierne for samfundsansvar.

Kapitel 7:

I diskussionen inddrages vores teori til at give læseren en bred forståelse, hvor vi vil forsøge at kigge på resultaterne fra forskellige vinkler for at få en nærmere forståelse for hvad der adskiller de enkelte statslige virksomheders ESG-rapporteringer, hvorfor de eksempelvis ikke udarbejder deres ESG-rapporteringer på samme måde, herunder deres formål med rapporteringerne. Samt hvem de har haft øje for som målgruppe til deres rapporteringer. Vi diskuterer ligeledes, om staten som ejer har betydning for rapporteringerne.

Kapitel 8:

Vi perspektiverer her til de europæiske direktiver (CSRD) der forventes at træde i kraft snart, og kigger på hvilken indflydelse det kommer til at have for de 4 virksomheder i denne rapport.

Kapitel 9:

I slutningen af afhandlingen vil vi komme med vores konklusion af vores resultater og analyser, som kan besvare vores skrevne problemformulering og problemfelt, og udlede hvorvidt de undersøgte virksomheder lever op til de fremsatte krav.

Brugte initiativer, love og organisationer i afhandlingen

Internationale initiativer indenfor CSR/ESG:

- Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)
- European Sustainability Reporting Standards
- FN's Global Compact
- FN's støttede principper for ansvarlige Investeringer (PRI)
- Global Reporting Initiative (GRI)
- FN's Retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhverv
- OECD's Retningslinjer for Ansvarlig Virksomhedsadfærd
- International Labour Organization (ILO)
- FN's verdenserklæring om Menneskerettigheder
- OECD'S retningslinjer for multinationale virksomheder
- European Lotteries Responsible Gaming Standarden

Love, bekendtgørelser og standarder

- Årsregnskabsloven
- Selskabsloven
- Bekendtgørelser fra Erhvervsstyrelsen
- IFRS
- EU-kommissionens retningslinjer for ikke-finansiel rapportering

Uafhængige organisationer der beskæftiger sig med kontrol/overvågning/undersøgelser af ESG

- The Global Sustainability Study
- Electronic Watch
- Greenhouse Gas Protocol
- The Danish Institute for Human Rights
- CDP

Tilgangen og metode af afhandlingen samt skriveprocessen

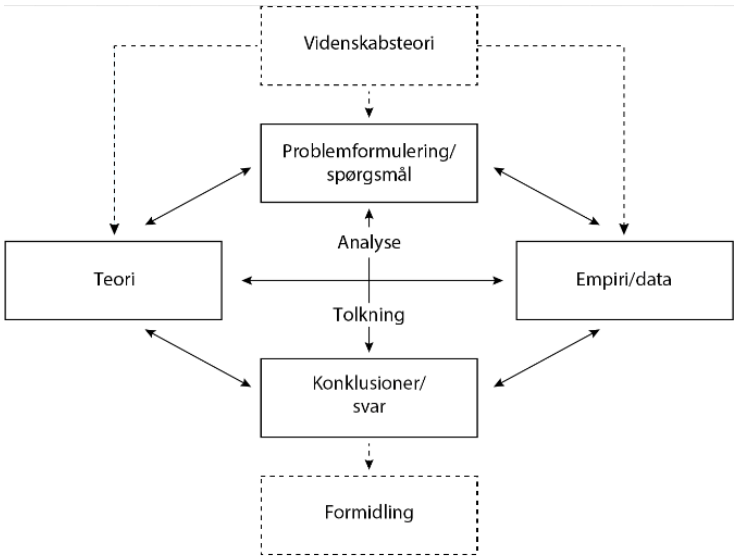

Figur 1.2. Vidensproduktionens hovedelementer og arbejdsgang.

Fra: Ib Andersen: *Den skinbarlige virkelighed. Vidensproduktion i samfundsvidenskaberne*, 6. udgave.
© Samfundslitteratur 2019.

Denne figur viser vores tilgang til udarbejdelsen af afhandlingen. Som der kan ses i figuren, er der en sammenkobling mellem de forskellige komponenter, fx. for at opnå en konklusion, skal man have empiri/data som kan verificere evt. spørgsmål eller problemfelt i vores problemformulering. For at kunne opnå svar/konklusioner vil vi analysere vores empiri, samt sætte denne sammen med teorien for at opnå en fortolkning/svar på problemformuleringen. (Andersen, Den skinbarlige virkelighed, 2019).

Der bliver undervejs refereret tilbage til figuren for at redigere evt. ændringer som vi finder gældende i afhandlingens proces.

Den deduktive og induktive metode:

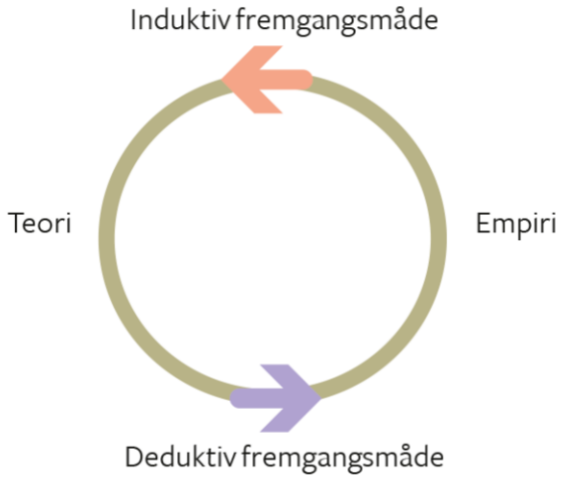

Taget fra: Columbus, Hvordan bruger du teori? (2023)

Sammenkoblingen mellem teori og empiri kan gøres på forskellige måder, alt afhængigt om man tager udgangspunkt i den deduktive -eller induktive metode. Den væsentligste forskel, hvis man tager udgangspunkt i den deduktive metode er, at man på baggrund af eksisterende teorier og love drager nogle hypoteser, som man efter analysen kan bekræfte eller afkræfte.
I den induktive metode finder man frem til konklusioner ved at gøre brug af observationer, hændelser mm. man vil undersøge også er gældende ved andre situationer.

I vores opgave vil man kunne gøre brug af begge metoder. I den deduktive tilgang vil vi gennem reguleringer, love og standarder blive opmærksomme på et problemfelt som vi vil undersøge nærmere i vores analyse og formidle vores problemfelt i konklusionen, indenfor de enkelte virksomheder som vi har afgrænset os til.

I den induktive tilgang vil der i opgaven blive benyttet af historiske empiri til at komme med svar på ændringer der haft betydning for observationer eller teorier der er kommet eller er blevet udviklet gennem ESG-rapporteringens opbyggelse.

De anvendte teorier er vedtaget love og velansete teorier om CSR og ESG-rapportering. Udviklingen i CSR og ESG er interessant at undersøge, da det kunne være spændende at se hvor dybdegående de statsligt ejede virksomheder er, mht. til deres rapportering. Af den grund vil der både blive anvendt både den deduktive- og induktive metode i opgaven.

Kvantitativ og kvalitativ metode

Der bliver gjort brug af kvantitativ og kvalitativ metode i denne afhandling, da den kvantitative metode er god til at beskrive finansielle data, hvorimod den kvalitative metode er bedst til at beskrive ikke finansielle data, såsom interviews og observationer. Ved brug af kvantitativ metode, er generaliserbarheden og sammenligningsgrundlaget ofte bedre end den kvalitative tilgang, da man har mulighed for at opnå en større mængdedata (Aarhus Universitet, Kvantitativ metode, 2023). Svagheden er derimod at der er manglende mulighed for uddybelse i den kvantitative tilgang. Den kvalitative tilgang er til for, at opnå viden om forhold man ikke kan måle med tal. Den kvalitative metode er dog kritiseret for at have en lav generaliserbarhed, i forhold til den kvantitative (Aarhus Universitet, Kvalitativ metode, 2013).

Vi kommer til at kombinere brug af begge metoder, den kvalitative metode bruger vi i i analysen, hvor der vil blive undersøgt omkring tilstedeværelse og forekomsten af ESG i de statsejede virksomheders årsrapporter, for at kunne orientere os om væsentligheden og graden af engagement der er med hensyn til ESG-rapporteringen. I den kvantitative metode kommer vi til at sammenligner de enkelte statsejede virksomheders rapporter med hinanden for at kunne se ændringer og forskelle på de øvrige virksomheder, samt for at kunne finde en fælles tendens som afspejler sig i virksomhederne.

Forskellige datakilder

I afhandlingen anvendes der forskellige former for datakilder, herunder primær litteratur og sekundær litteratur. I den primære litteratur anvendes historiske datakilder såsom årsrapporter for selskaberne, som fungerer som den primære genstand for analysen. Derudover er patenter, standarder og love også primær litteratur. Den sekundære litteratur er de forskellige fagbøger, igangværende forskning og reviews mm. der bruges til at fortolke vores primær litteratur med.

I denne afhandling vil de primære litteratur indebære ESG-rapporteringer, årsrapporter, love, samt diverse internationale instanser. De enkelte tekster er anvendt med overvejelse mht. til pålidelighed, og der er taget højde for relevans i forhold til afhandlingens emner. De sekundære litteratur vil være studier, tidsskrifter og videnskabelige artikler som har relevans samt understøtter den primære litteratur, og afhandlingens formål (Primær- og sekundær litteratur, Aarhus Universitet).

Kapitel 3

Krav til statslige virksomheder

De første regler om statslige aktieselskaber kom i 1995, for at opfylde de samme krav som de aktieselskaber der har værdipapirer der handles på det reguleret marked. Grundet de statslige aktieselskabers størrelse vil det ligeledes give mening at de følger samme regler som de børsnoteret aktieselskaber, for at opfylde befolkningens interesse i at have indsigt i de statslige selskabers resultat og udvikling (Nr. 365 af 14/06/1995). Lovændringen førte til at de statslige aktieselskaber fremover skulle give offentligheden adgang i samme grad som de aktieselskaber, der handler med værdipapirer i et reguleret marked. For eksempel giver offentligheden adgang til deres generalforsamling som ikke er tilfældet før. Hvad angår regnskabspraksis har de børsnoterede virksomheder siden 2005 fulgt standarden IFRS, hvorimod det ikke har været krævet for de statslige selskaber at følge denne standard. Dog er der nogle statslige selskaber der igennem deres vedtægter har bestemt at aflægge deres årsrapporter, i henhold til IFRS. I 2010 bliver selskabsloven moderniseret, men medfører ikke nye ændringer for de statslige selskaber (Retsinformation, Modernisering af selskabsretten, 2010).

Kriterierne for at et aktieselskab kan betegnes for at være statslig, er hvis staten fungerer som en modervirksomhed der varetager ejerskab af et aktieselskab, som i teorien fungerer som et datterselskab. I kraft af, at staten fungerer som modervirksomheden har den ifølge selskabsloven § 7, ret til at udøve indflydelse over dattervirksomheden. Der er dog den begrænsning at før en modervirksomhed kan udøve bestemmende indflydelse over en dattervirksomhed, skal modervirksomheden eje mere end halvdelen af stemmerettighederne (selskabsloven § 7, stk. 2, 2023). Imidlertid hvis ejerandelen ikke udgør mere end 50 %, kan der stadig være bestemmende indflydelse, igennem beføjelser til at styre de finansielle

forhold, samt magt til at udpege eller afsætte ledelsen i virksomheden (selskabsloven § 7, stk. 3, 2023).

Statslige aktieselskaber og virksomheder der har værdipapirer der handles, i et reguleret marked i EU/EØS skal aflægge årsrapport efter den højeste standard, regnskabsklasse D (Årsregnskabsloven § 7, stk. 1, nr. 4, 2023).

Statens porteføljer af selskaber er heterogene, hvad angår størrelsen af statens ejerandel samt størrelsen på selskabet. Statens selskabsportefølje består af aktieselskaber, selvstændige offentlige virksomheder, interessentselskaber og selvstændige offentlige forvaltningsenheder. Fælles for organisationsformerne er, at det er bestyrelsen og direktionen der varetager det strategiske og daglige ledelse af selskabet. Forskellen på statens selvstændige offentlige virksomheder og dens aktieselskaber er at aktieselskabernes målsætning er, at fuldføre deres forretningsmæssige målsætninger, hvorimod de selvstændige offentlige virksomheder skal prioritere politisk hensyn. Organisationsformen interessentselskaber bruges ofte til store anlægsprojekter, hvor der er flere ejere, der har været involveret i finansiering af et projekt. Af interessentselskaber kan der nævnes Metroselskabet I/S, der er ejet i et fællesskab bestående af Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune og Staten (Ejerskabspolitik, s. 10-12, 2023).

Størrelsen på statens ejerandel kan medvirke til hvor stor en grad, deres anbefalinger har af kraft for selskaberne. I de virksomheder hvor der er andre centrale ejere, udover staten, vil de andre ejeres interesse tages i betragtning. Derfor vil forventningerne til efterlevelse af staten ejerskabspolitik blive forventningsafstemt, og disse virksomheder pålægges derfor ikke at følge anbefalingerne til fulde. Til gengæld i majoritetsejede virksomheder vil staten have mulighed for at fuldføre de fleste anbefalinger. Hvis der forekommer begrundelser for ikke at følger visse anbefalinger, vil der vises hensyn til dette (Ejerskabspolitik, s.12,). For at præcisere de forskellige konstruktioner, hvor staten indgår som ejere er forneden anvendt en figur udarbejdet af finansministeriet:

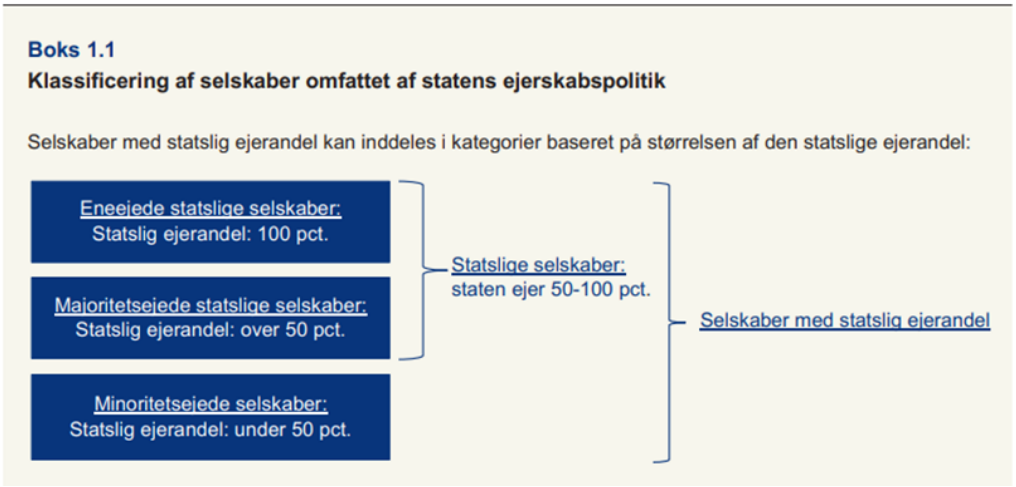

(Klassificering af selskaber omfattet af statens ejerskabspolitik, s. 13)

Uanset hvor stor ejerandelen er, skal de enkelte virksomheder stadig forholder sig til statens anbefalinger og ejerpolitik. Den enkelte ejerminister, skal sørge for at selskaberne drives i overensstemmelse med ejerskabspolitikken. Det skal forsøges i størst mulige omfang at opnå enighed med de øvrige ejere, om efterlevelse af den statslige ejerskabspolitik.

Ejerministeren i et statsligt selskab, skal betragtes som en aktiv aktionær med en betydelig ejerandel i et børsnoteret selskab hvor aktionæren i stor grad er involveret i driften af virksomheden. Ejerministeren har af Folketinget fået bemyndigelse til at forvalte ejerskabet, hvor der skal udøves et aktivt ejerskab. Derfor skal ministeren i det aktive ejerskab føre et overordnet tilsyn og tage stilling til udviklingen. Denne skal reagere, hvis der er indikationer der peger imod, at statens midler er truet og anvendes uhensigtsmæssigt (Ejerskabspolitik, s. 17-19)

At staten har ejerandele i en række selskaber ændrer ikke på, at staten også er en myndighed der lovgiver og træffer afgørelser på forhold der har indflydelse på de statsejede virksomheder samt de ikke-statsejede virksomheder. Staten skal som myndighed ikke forskelsbehandle de statslige og ikke statslige virksomheder. Der skal være tiltro til at staten kan differentiere sig og agere professionelt, således at varetagelse af myndighedsopgaver og udøvelse af ejerskab ikke krydser hinanden. For at adskille de to roller som staten varetager, er der organiseret således at ejerskabet for en virksomhed, ikke placeres i samme ministerium som varetager myndighedsopgaven. I fald det er tilfældet at opgaverne er placeret i samme ministerium, vil varetagelsen af ejerskabet blive placeret i en afdeling af ministeriet der ikke har med varetagelse af myndighedsopgaver (Ejerskabspolitik, s. 21).

Statens ejerskabsudøvelse går ud på følgende overordnet principper:

Troværdighed og legitimitet: Det er vigtigt at samspillet mellem staten og de statslige selskaber hviler på troværdighed og legitimitet, hvor der ikke skal være tvivl om at statens ejerskab udøves på et professionelt og sagligt grundlag. Derudover skal håndteringen af myndighedsopgaver være objektivt og neutralt og der må f.eks. ikke vælges parti såfremt et statsligt selskab er i konkurrence med et andet selskab.

Åbenhed og gennemsigtighed: Statens varetagelse af ejerskab skal være åben og gennemsigtig. Folketinget og offentligheden har krav på at følge de statslige selskaber udvikling og statens ejerudøvelse. Dog skal der naturligvis være fortrolighed om forretningsmæssige forhold, der kan havne hos - og udnyttes af konkurrerende aktører.

Respekt for bestyrelsens kompetence: Statens forhold til bestyrelsen er baseret på armslængdeprincippet, hvilket betyder at staten skal udvise respekt for at det er bestyrelsen der varetager ledelsen. Altså, at staten må varetage sit ejerskab med distance fra bestyrelsen og ikke har bemyndigelse til at påtage sig ledelse af de statslige selskaber.

Hensyn til andre aktionærers interesser: Hvis staten ikke er eneejer, skal staten tage hensyn til de andre ejeres interesse. Især hvis statens ejerandel er så stor, at de kan træffe væsentlige beslutninger, uden at rådføre sig med de andre ejere. Men i tilfælde af, at staten har begrænset ejerandel, vil de naturligvis ikke have mulighed for at udøve samme indflydelse.

Tilstedeværelsen af private medejere: Hvis der er private investorer til stede i ejerkredsen ved selskaber med statslig ejerandel, må selskabet anses for at skulle drives ud fra en forretningsmæssig målsætning, og dermed vil statens varetagelse af ejerskabet kommer under andre rammer.

Aktivt ejerskab: Staten skal under sit aktive ejerskab tage stilling til den overordnede strategiske ramme, samt understøtte selskabets ledelse med at fremme de statslige selskabers værdiskabelse (Ejerskabspolitik, s. 9-10).

Den statslige ejerskabsudøvelse er baseret på et styringshierarki, hvor der skal tages stilling til følgende principper:

1. Ejerskabets rationale
2. Målsætning for selskabet
3. Overordnet strategisk ramme for selskabet

4. Finansielle mål mv.

Første punkt handler om ejerskabets rationalitet, hvilket går ud på hvorfor staten ejer pågældende selskab. Der kan flere grunde til at staten er ejer af et selskab. Det kan være for at opnå kontrol over kritisk infrastruktur, der er vigtigt for samfundet, f.eks. i tilfælde af, at der er usikkerhed om forsyningssikkerhed, som anses for at være vigtig for samfundet. En anden årsag er, at de statslige selskaber har med opgaver at gøre der ofte udføres af styrelser, men på grund af effektivitet, vælges der alternativt at varetagelsen af opgaverne skal være under en selskabskonstruktion. Målsætningen for de statslige selskaber kan fremfindes under deres vedtægter. Men grundlæggende er formålet at de skal drives ud fra forretningsmæssig tilgang. Imidlertid kan ejerskab af staten ligeledes være for, at selskabet skal skabe værdi for samfundet og indkapsle politisk hensyn (Ejerskabspolitik, s. 25-27)

Som fremført er det ledelsen, der udarbejder en strategi for selskabet, men staten kan som aktive ejer opstille forventninger, som skal forventningsafstemmes med selskabets ledelse om forventninger til selskabets udvikling. Den overordnet strategi kan være i forhold til geografisk ekspansion, investering i udlandet og opkøb af konkurrenter. Disse rammer skal drøftes mellem ejerminister og ledelse, og vil indgå i ejerministerens strategiske ejerskabsdokument. I forbindelse med forventningsafstemningen vil ejerministeren og bestyrelsen opstille nogle finansielle mål hvor der sættes konkrete mål, omkostninger og generelle mål til selskabets performance. Formålet er, at de opstillet mål skal være sammenlignelige til branchen og konkurrenter. Derudover skal der sættes klare mål til selskabets værdiskabelse på langsigt (Ejerskabspolitik, s. 28-29)

Regnskabsklassernes krav til ESG-rapportering

Der er bestemte krav til hvilke virksomheder der skal have en ESG-rapportering med i deres årsrapport, og dette omfatter alle de større virksomheder i regnskabsklasse C og alle virksomheder i regnskabsklasse D. For at betegne en virksomhed som værende en stor regnskabsklasse C, skal virksomheden i 2 sammenløbende år, overskride en balancesum på 156 mio. Kr., nettoomsætning på 313 mio. kr., og have 250 fuldtidsmedarbejdere eller derover i begge år. Hvis der derimod er tale om et selskab eller virksomhed som er i regnskabsklasse D, er der typisk tale om statslige aktieselskaber, eller virksomheder som har værdipapirer optaget til handel på et marked i EU f.eks. (Erhvervsstyrelsen, Vejledning om ESG-taksonomi, 2022)

ESG-rapporteringskravene er beskrevet i ÅRL §99a. I loven opstilles krav som virksomhederne skal leve op til i udførelsen af deres rapport. Der skal ske en uddybende forklaring på hvordan virksomheden arbejder med de givne problemstillinger. Til start skal virksomhederne have en politik mht. til de forskellige forhold, og hvis ikke de har, skal der være en uddybet begrundelse til hvorfor det ikke er tilfældet. Selskaberne skal komme ind på miljøforhold, sociale forhold, personaleforhold, menneskerettigheder og hvordan de bekæmper/forebygger korruption samt bestikkelse. Det skal være beskrevet sådan at udvikling, resultat og virksomhedens påvirkning af de pågældende forhold fremgår. Der er 8 forskellige krav, som er stillet ved ESG-rapportering jf. ÅRL §99a stk. 2-3

1. Indholdet af politikkerne for samfundsansvar
2. Hvordan de forskellige politikker bliver ført til ansvar, samt de forskellige procedurer eller systemer dertil.
3. Processer for due diligence, hvis selskabet gør brug af dette
4. Vurdering af resultater der er opnået ved regnskabsåret afslutning, samt forventninger fremover
5. Der skal være en kort og præcis beskrivelse af den pågældende forretningsmodel i virksomheden.
6. Oplysninger omkring de risici i relation til forretningsaktiviteter, forretningsforbindelser, produkter mm. som kan have en negativ påvirkning, samt en forklaring omkring hvordan selskabet griber disse situationer an.
7. Forklaring omkring de ikke finansielle nøgletal, som er relevante
8. referencer til og forklaringer af beløb der er rapporteret i den finansielle del af årsrapporten.

Disse redegørelser skal gives i ledelsesberetningen, med visse undtagelser. (Retsinformation, Bekendtgørelse af årsregnskabsloven, 2019)

Rammer og lovgivninger vedrørende ESG

I dette kapitel vil der være fokus på de forskellige love vedrørende ESG både i Danmark samt i EU. Der vil ydermere blive kigget på de forhold der kræves når en virksomhed er statsejet mht. til ESG-rapportering. Derudover vil der også blive kigget nærmere på den fælles tråd, der kører gennem de forskellige ESG-rapporteringer.

Dansk lov indenfor ESG

ESG-rapportering startede i 2008 med en debat om samfundsansvar, som senere hen blev til en lov vedtaget i 1.1.2009. Denne lov berørte større virksomheder, som f.eks. var børsnoterede, i regnskabsklasse C og D, eller hvis der var tale om statslige aktieselskaber. Denne lov om samfundsansvar gjorde at en ny lov i årsregnskabsloven blev indført, kendt som §99a, som beskrev hvordan man skulle rapportere mht. til samfundsansvaret, dog først fra regnskaber efter 1.1. 2009. (Erhvervsstyrelsen, lovpligtig redegørelse, samfundsansvar, 2021)

Der blev derefter d. 23.12. 2012 (lov nr. 1383) indført nye regler med hensyn til rapportering. Det blev her vedtaget at selskaberne skulle opstille mål og udarbejde en politik som skal udjævne underrepræsenterede køn i virksomheder. Denne politik skulle indgå i rapporteringen, jf ÅRL §99 b. (Erhvervsstyrelsen, måltal, politikker, 2022). *Disse love bliver skærpet endnu mere i 2022, men dette vil blive uddybet længere nede i dette kapitel.*

I 2018 justeres ÅRL § 99 a med at rapporteringen for samfundsansvar også omfatter virksomheder der befinder sig i regnskabsklasse stor C. Hvor det tidligere kun var gældende for virksomheder i D-klassen med mere end 500 medarbejdere (Folketinget lovforslag, ÅRL, 2015).
Senere hen kommer der et lovkrav omkring dataetik, som gør at virksomheder nu i forbindelse med deres rapportering i samfundsansvar skal redegøre for dataetik, jf. ÅRL § 99 d. Dataetikken beskrives af FN som værende en etik som har stor værdi i det moderne samfund (Deloitte, dataetik i årsrapport, 2021). Derudover er der den 10. maj 2022 vedtaget en lov (nr. 568), som kræver at der skal igangsættes måltal for andelen af køn der er underrepræsenteret i virksomhedens forskellige ledelsesniveauer. Disse ændringer er indført for at skabe en mere lige fordeling mellem kvinder og mænd på tværs af hele virksomhederne (Erhvervsstyrelsen, måltal og politikker, 2021).

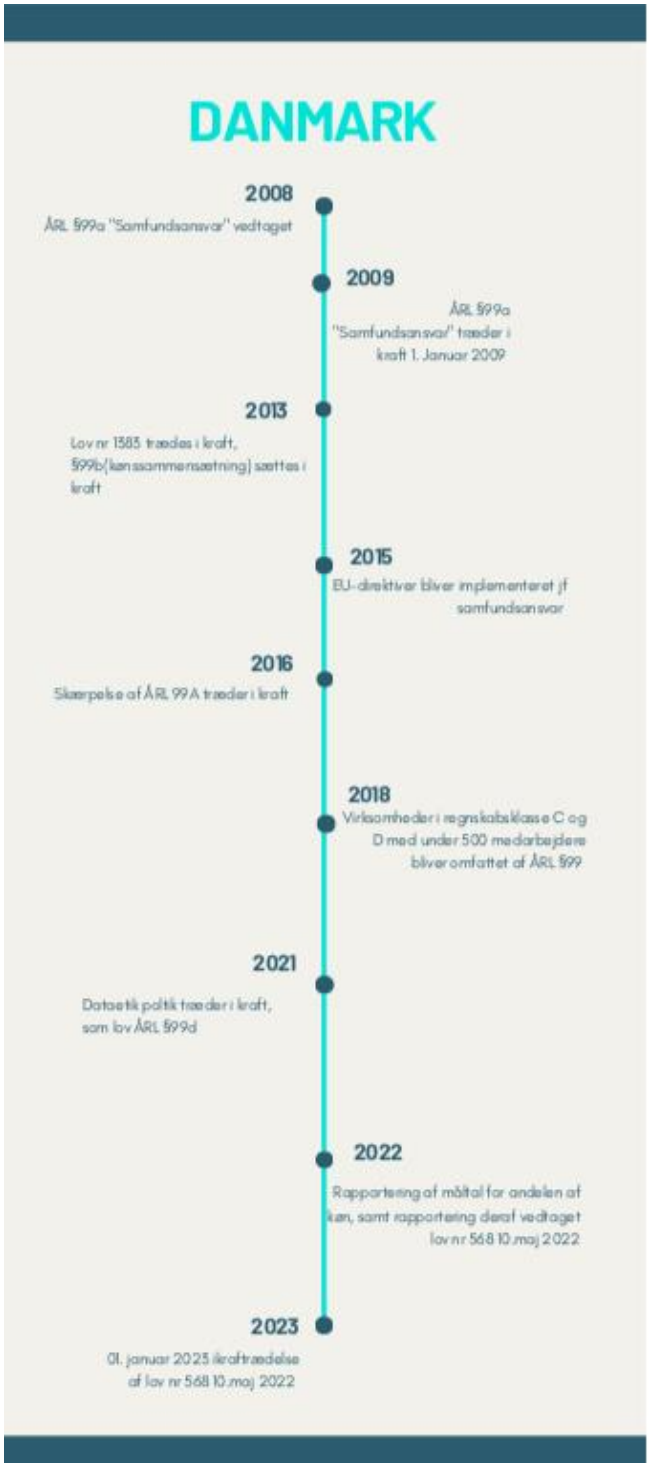

Figur 1, Tidslinje relateret til Danmarks handlinger mht. til ESG, egen tilgang

Da Danmark er en del af den europæiske union, skal Danmark følge bestemte love, såsom forordninger og direktiver, givet af unionen. Forordninger er en form for retsakt givet af EU, og gælder i alle medlemslandene. De er bindende og derfor anses det som værende en lov på lige fod med nationale lovgivninger i medlemslandene. (Fordringer, Folketinget EU, 2023)

Direktiver er også en retsakt, men her er der mere fokus på noget der skal opnås for medlemslandene. Det er dog forskelligt fra land til land hvordan man vil behandler målene, og hvilke love der laves for at nå disse mål. Der er en periode på 2 til 3 år hvor direktiverne på normalvis bliver implementeret. I Danmark kan en minister f.eks. udstede en bekendtgørelse, så et direktiv kan gå igennem. (EU, Law & legislations, 2023);

EU-direktiver vedrørende ESG-rapportering

Der er indtil videre vedtaget 3 EU-direktiver der relaterer sig til ESG-rapporteringer. Direktiverne er vedtaget med følgende datoer;

- 2013/34/EU d. 26. juni 2013.
- 2014/95/EU d. 22. oktober 2014.
- CSRD d. 29. november 2022.

I den første direktiv 2013/34/EU bliver der her implementeret nye krav omkring ikke-finansielle forhold, såsom miljøforhold samt personaleforhold. Direktivet medfører at regnskabsklasser D og stor C skal fremføre ESG-rapporteringer (EU LEX 203/34/EU, Direktiv, 2013).
Derefter kommer det 2. direktiv 2014/95/EU med ekstra krav udover de krav der er beskrevet i det gamle direktiv. Nu kræves det at de yderligere oplysninger skal indgå i ledelsesberetningen, hvor der skal etableres en minimumsgrænse for hvor lidt virksomheder kan forholde sig til politikkerne. Det handler om forhold som menneskerettigheder, arbejdsforhold og andre sociale ansvar (EU LEX 2014/95/EU, Direktiv, 2014).

CSRD er det seneste EU-direktiv som er blevet vedtaget af EU. I dette direktiv er der fokus på at virksomheder skal indsamle og rapportere den indvirkning de har på mennesker og miljø. Dette direktiv kommer til at erstatte den allerede eksisterende lov i ÅRL §99 a-b, selve målet med CSRD er at sikre pålideligheden af selskabernes rapporteringer. Kravene fra CSRD skal offentliggøre ESG-rapporteringen i et afsnit kun for sig selv, som skal godkendes af kvalificeret revisor. Rapporten skal være i overensstemmelse med European Sustainability Reporting Standards, som ikke er vedtaget endnu.

Der er tre hovedområder som CSRD kommer til at fokusere på:

- *Miljøforhold* (klimaforandringer, forurening, diversitet).
- *Sociale forhold* (ligestilling, rettigheder, arbejdsforhold).
- *Ledelsesstyring* (Forretningsetik, virksomhedskultur, risikovurdering).

CSRD træder først i kraft den 1. januar 2024, hvor der sker en lineær årlig udvidelse af de virksomheder som er omfattet.

- 1. januar 2024 som rapporterer fra 2025 er der tale om virksomheder som allerede er omfattet af de tidligere EU-direktiver, såsom børsnoterede selskaber, banker mm.
- 1. januar 2025 som rapporterer fra 2026 er selskaber som har en vis deltagelse i offentligheden med over 500 medarbejdere og/ eller virksomheder der har 40 mio.€ i nettoomsætning og /eller 20 mio € i balancesum.
- 1. januar 2026 som rapporterer fra 2027 er kreditinstitutter, små og mellemstore virksomheder.

Der vil højst sandsynligt ske en implementering i dansk lov omkring CSRD, muligvis med en opdatering af de eksisterende love vedrørende ESG i ÅRL (Plesner, EU direktiv CSRD, 2022).

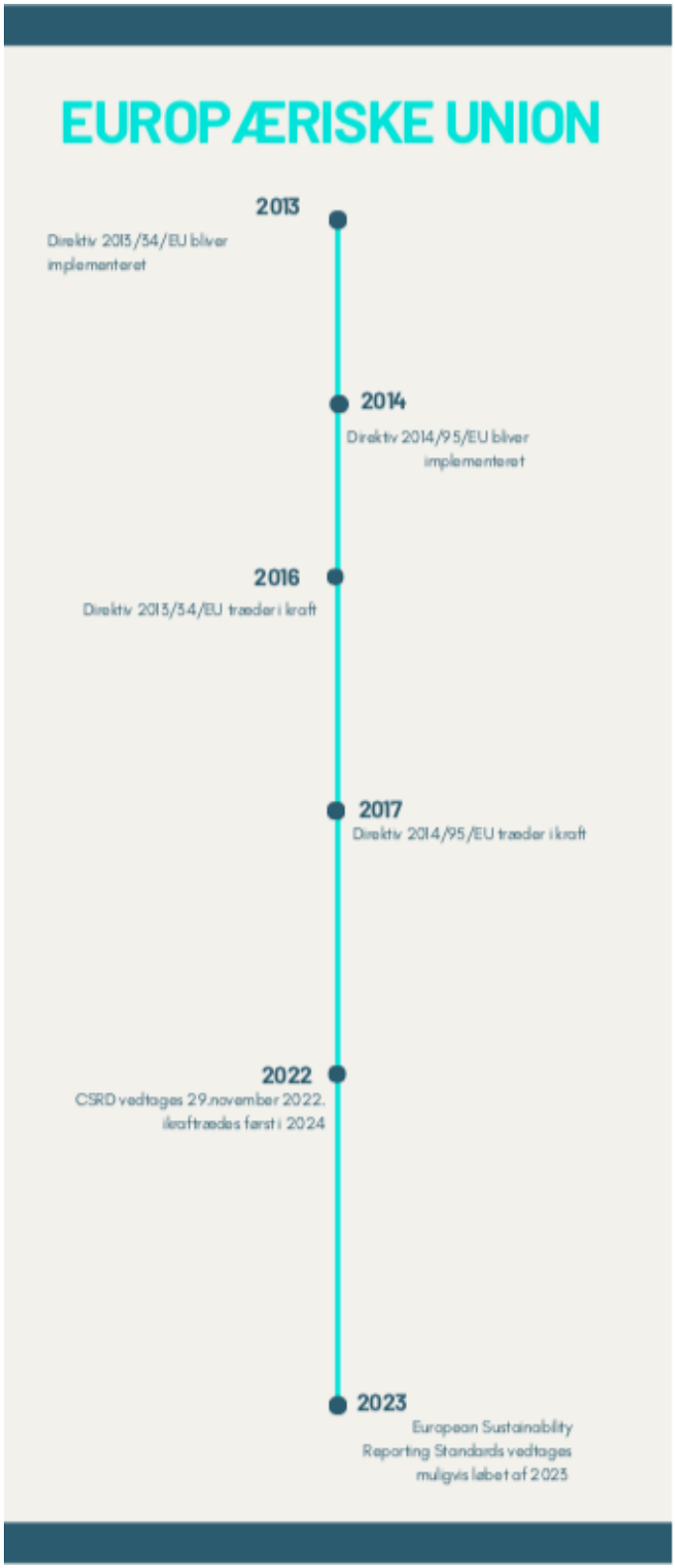

Figur 2. Tidslinje relateret til EU's handlinger mht til ESG, egen tilgang

Kapitel 4

Lovpligtig redegørelse for samfundsansvar

Formålet med at inkluderer redegørelsen i årsrapporten for samfundsansvar, er at give regnskabsbrugerne et retvisende billede af virksomheden. I forbindelse med udarbejdelse af redegørelsen skal virksomheden tage stilling til hvilke oplysninger der er væsentlige at have med. Derfor skal de overveje, hvem deres primære regnskabsbruger er, og dermed udforme redegørelsen på baggrund af dette. I redegørelsen skal de fokusere på at levere oplysninger, der vil hjælpe interessenter med at give en bedre forståelse af virksomhedens samfundspolitikker. Ved udformningen af redegørelsen skal der både tages positive og negative informationer med. Det er med til at beskrive virksomheden på en balanceret måde, hvorpå man undgår at det bliver unuanceret.

For de forhold, hvor virksomheden har implementeret en politik, skal der gives forklaring på hvordan virksomheden omsætter sine politikker til handling. Man kunne evt. komme med igangsatte procedurer og systemer samt vurderinger af, hvilke resultater der er opnået og kommet som resultat som følge af politikkerne. Har virksomheden ikke en politik for et eller flere af forholdene skal de give en begrundet forklaring for deres fravalg (Årsregnskabsloven § 99a, stk. 2, nr. 2).

I redegørelsen for samfundsansvar skal der indgå de risici der er nævnt i § 99 a, stk. 1 sammenkoblet med kerneforretningens aktiviteter. Der skal informeres om kerneforretningens aktuelle påvirkning af samfundet. Med hensyn til omfanget er der ikke krav til detaljegraden, men at det skal bestå af en præcis beskrivelse. I beskrivelsen af kerneforretningen, kan der tages centrale produkter, tjenesteydelser eller forretningsforbindelser med, som er relateret til de forhold der fremføres i § 99 a, stk. 1. En virksomhed skal fremlægge oplysninger om væsentlige påvirkninger eller hændelser der har fundet sted. Samt oplyse hvis de har en kerne leverandører der har dårlige arbejdsforhold eller bruger illegal arbejdskraft.

Det er virksomhedens ledelse der afgør hvilke risici der er væsentlige mht. vurderingen af omfanget af risikoen samt alvorligheden af den. Formålet med reglerne er at give en komplet beskrivelse, hvor der fokuseres på de ikke-finansielle risici. Nøgletal bruges ofte af virksomheder til at måle performance på bestemte aktiviteter, hvor der er størrelser som er fastlagt, som man kan vurdere ud fra. Hvad angår samfundsansvar er det ikke-finansielle nøgletal, der benyttes til områder som klima, miljø, korruption etc. Som der anføres i

årsregnskabsloven § 99a, stk. 2, nr. 3, kræves der ikke bestemte nøgleindikatorer. Men såfremt virksomheden benytter sig af ikke-finansielle nøgleindikatorer, skal de tages med i redegørelsen. De fire områder som man ifølge § 99 a, skal redegøre for er: Miljøforhold, sociale forhold, menneskerettigheder, korruption.

Under miljøforhold kan virksomheden vælge at tage klima og miljø under samme kategori. Dermed give en samlet redegørelse for begge forhold, da de overlabber hinanden. Men hvis en virksomhed kun vælger at kommentere på miljøforhold, og udelader de klimamæssige forhold, skal dette begrundes. I de sociale forhold indgår arbejdsvilkår, ligestilling og ret til sikkerhed på arbejdspladsen. Forholdet for menneskerettigheder omhandler virksomhedens strategi til at leve op til menneskerettigheder. I forholdet korruption og bestikkelse er fokus, forebyggelse af dette. Der skal tages stilling til hvert af de fire forhold, hvor der skal gives oplysninger om deres retningslinjer, principper eller standarder de anvender.

Virksomhederne har ifølge § 99 a, stk. 4 mulighed for at undlade at give oplysninger om forholdene i § 99 a. Såfremt offentliggørelse af oplysningerne kan volde problemer til virksomheden i forbindelse med retstvister eller igangværende forhandlinger. Ledelsen skal i tilfælde af undtagelsen fremhæve det under redegørelsen af samfundsansvar. Redegørelsen for samfundsansvar skal som udgangspunkt supplerer ledelsesberetningen, men kan også stå i et afsnit for sig selv, hvori der henvises til ledelsesberetningen. Virksomheden kan også offentliggøre redegørelsen på deres hjemmeside, hvortil der henvises til ledelsesberetningen. Det er dog vigtigt at det eksplicit fremgår, at der er tale om ”redegørelse for samfundsansvar” (§99 a, stk. 5). Oplysningerne skal være let tilgængelig for regnskabsbrugerne, og ikke vanskelig da det er i strid med § 12, stk. 1 hvor der fremlægges at ledelsesberetningen skal give en retvisende redegørelse.

Relevante internationale retningslinjer

Virksomheder kan følge de internationale standarder for samfundsansvar. Så længe de opfylder betingelserne for årsregnskabsloven § 99a, og hvert år refererer til disse udenlandske organisationer. Rapporten kan som udgangspunkt følge disse standarder:

- FN’s Global Compact fremskridtsrapport.
- FN’s støttede principper for ansvarlige Investeringer (PRI).
- Global Reporting Initiative (GRI).

Som førnævnt skal virksomheder der befinder sig i de omfattet regnskabsklasser, have en redegørelse for samfundsansvar i deres ledelsesberetning, dog kan virksomhederne undlade redegørelsen, hvis virksomheden afgiver de lovkrævede oplysninger ud fra de relevante internationale retningslinjer.

FN's Global Compact består af 10 principper indenfor 4 overordnede emner; menneskerettigheder, arbejdsforhold, miljø og forretningsetik. Virksomheder kan lade sig tilslutte sig FN's Global Compact og hvis virksomhederne rapporterer ud fra Global Compact, skal de hvert år rapportere til organisationen om deres indsats. Principperne giver en praktisk ramme for virksomhedsansvar og er baseret på internationale konventioner og aftaler. Ifølge standarden starter samfundsansvar med en principbaseret tilgang til forretningen, hvor man skal efterleve fundamentale principper for at bygge en virksomhedskultur baseret på integritet (De 10 principper, FN's Global Compact).

FN's PRI som står for "principper for ansvarlige investeringer", er førende fortaler i dette område. PRI anvendes til at forstå investeringers påvirkninger på miljømæssige, sociale og forvaltningsmæssige faktorer. Virksomheder der foretager væsentlige investeringer i deres kerneforretning, og virksomheder der i deres kerneforretning har med væsentlige investeringer at gøre, vil have gavn af at anvende denne standard for at orientere sig om investeringernes forskellige påvirkninger. Imidlertid vil standarden ikke passe til virksomheder der i deres kerneforretning ikke foretager investeringer. Derfor kan de i stedet benytte sig af de 10 principper i Global Compact. Investorer der rapporterer ud fra PRI skal ligeledes indberette til organisationen årligt om deres arbejde (Principper for ansvarlige investeringer).

Global Reporting initiative angiver en struktur som virksomheder kan anvende i rapporteringen af redegørelse for økonomiske, miljømæssige og sociale forhold med tilhørende indikatorer. Formålet med GRI er at øge sammenligneligheden mellem virksomheders performance ud fra deres indikatorer. Ved brug af denne standard kan virksomheder øge gennemsigtigheden om deres bidrag til bæredygtig udvikling. Standarderne er struktureret overskueligt så investorer og andre interessenter kan få et nuanceret billede af virksomhedens påvirkninger, og hvordan de administreres.

Revisors rolle ved ledelsesberetningen

Som revisor er der krav til at man afgiver en udtalelse som beskriver om oplysningerne givet i ledelsesberetningen passer sammen med årsregnskabet og lignende jf. ÅRL § 135 stk. 5. Det betyder at revisor skal se om ledelsens beskrivelse af samfundsansvar stemmer overens med de pågældende regler ift. ESG. Denne beskrivelse kan stå flere steder, såsom på virksomhedens hjemmeside, eller i selve ledelsesberetningen. Revisor skal berette om væsentlige fejl og mangler der er til stede i ledelsesberetningen. F.eks. afgivelse af forkerte oplysninger eller ikke-tilstedeværende oplysninger der er obligatoriske i lovpraksis.

Der er nogle krav som revisor skal følge ved læsning af diverse ledelsesberetninger. Derfor skal revisor gøre brug af sin viden for at vurdere om der forefindes fejl eller ej. Hvis redegørelsen omkring samfundsansvaret står på virksomhedens hjemmeside, har revisor pligt til at sikre at ledelsesberetningen angiver oplysninger om, at URL-adressen fører direkte til selve redegørelsen. Eller til et andet sted hvor alle redegørelser omkring samfundsansvar er samlet også fra tidligere år.

Derudover skal redegørelsen eksplicit hedde “Redegørelse for samfundsansvar” Jf. ÅRL § 99a. Dette skal den hedde, for at der ikke forekommer nogle forvirringer omkring hvilke oplysninger der er tale om. Redegørelsen har en stor betydning i selve selskabets årsrapport, og ledelsesberetning og redegørelsen skal være i samme periode som årsregnskabets periode (Erhvervsstyrelsens Vejledning, samfundsansvar, 2022). Revisor skal følge revisorloven og de bekendtgørelser der følger med dertil som offentlighedens tillidsrepræsentant og derfor forholde sig objektiv i sit arbejde. Hvis relationen mellem revisor og virksomheden ikke er professionel, vil revisors arbejde være mindre troværdigt. Udover dette er det vigtigt at revisor udviser nøjagtighed, og den nødvendige omhu ved udførsel af sine opgaver (Danske Love, Revisorloven 16).

Kapitel 5

Hvad er ESG og CSR? hvad har det af effekt på virksomheders investorer og sin indtjeningsevne?

Den officielle definition af CSR har i mange år været betegnet som de samfundsgavnlige aktiviteter, som gik ud over virksomhedens lovmæssige forpligtelser. CSR-begrebet dækker i dag både over efterlevelse af frivillige initiativer men også nationale lovkrav. Det kan fremhæves, at mange virksomheder i dag inkorporere samfundsansvaret som en del af deres forretning, da de har accepteret, at det vil gavne deres forretning. ESG står for ”Enviromental, Social og Governance” og dækker over informationer om virksomhedens påvirkning indenfor klima/miljø, social/samfundsmæssig og governance. ESG-data omfatter måling af ikke-finansielle data som investorer og analytikere kan bruge til at vurdere virksomheders evne til værdiskabelse og vækstmuligheder på lang sigt.

Begreberne CSR og ESG har en stor fællesmængde i forhold til, hvad de beskriver. Der hvor de er ens, er det øgede fokus omkring transparenthed om virksomhedernes påvirkning af samfundet. Hvor ESG-begrebet primært er rettet efter en bestemt type interessenter, investorer, er CSR-begrebet rettet mod en større og bredere gruppe af interessenter som myndigheder og kunder. Det vil sige, at CSR ikke kun kigger ud ad, som ESG primært gør, men ligeledes fokuserer på forandring indadtil (ESG og CSR, Dansk Erhverv).

I 2021 bliver der af The Global Sustainability Study lavet en studie, hvor det fremhæves; at virksomheder der endnu ikke har taget samfundsansvar til deres forretning i fremtiden vil blive udsat for muligt tab af deres markedsandele til virksomheder, der har været hurtigere til at inkorporerer det. Undersøgelsen pointerer at 34 procent af de samlet deltagere i The Global Sustainability Study, gør meget ud af at holde sig fra virksomheder der ikke har fokus på samfundsansvar og er mere tilbøjelige til at gå hen til virksomheder som bestræber sig på at påtage sig et samfundsansvar.

Set fra et investeringsperspektiv er det umagen værd at virksomheder inkluderer samfundsansvar i deres strategi. Ifølge Reuters gik hele 649 mia. dollars af investeringer i 2021 til virksomheder med fokus på samfundsansvar. I artiklen udtaler chefen for Goldman Sachs asset management, Catherine Winner at investorer ikke længere bliver tilfredsstillet af et godt afkast, hvis virksomhederne ikke ligeledes gøre noget godt for miljøet og samfundet (The year of ESG investing, 2021).

Hvad er der kommer af skærpet krav i den offentlige sektor i 2022?

Den 13. april 2021 har et flertal bestående af partierne Socialdemokratiet, Enhedslisten, Radikale Venstre og SF, sat Økonomiforvaltningen til at undersøge mulighederne for at skærpe Københavns Kommune indkøbspolitik og CSR-bilag.

Københavns Kommune vil pålægge leverandørerne, at de i deres CSR-bilag overholder retningslinjer til antikorruption og grundlæggende miljøforhold. Disse krav vil gælde for kontrakter og aftaler, hvor den estimeret værdi overskrider 1 mio. kr. Det er ikke kun gældende ved arbejdskontrakter udført i Danmark, men ligeledes varekontrakter hvor arbejdet udføres i udlandet.

Kommunen har førhen i deres kontrakter haft krav til CSR/ESG, men en væsentlig ændring er at der nu vil blive foretaget opfølgning på at kravene i varekontrakterne bliver overholdt. Selvom Københavns Kommune som offentlige indkøbere har været gode til at kontrollere arbejdskontrakter, så er de stadig bagud i forhold til de offentlige indkøbere i vores nabolande med hensyn til krav på varekontrakter. CSR-bilaget skal fremover opdateres og overholde FN's Retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhverv, samt OECD's Retningslinjer for Ansvarlig Virksomhedsadfærd.

Disse to internationale retningslinjer fastsætter relevante og anerkendte krav til ansvarlig produktion og handel. Regelsættene har siden 2019 indgået som reference til Københavns Kommunes indkøbspolitik. Som fremført vil de opdateret krav til CSR-bilag have betydning for alle arbejdstager, der udfører et arbejde på grundlag af en kontrakt der er indgået af Københavns Kommune, uanset om det foregår i Danmark eller udlandet. Kravene tager udgangspunkt i ILO's artikel 26 og 131 (International Labour Organization), som omhandler retten om rimelig aflønning og FN's verdenserklæring om Menneskerettigheder, som omhandler retten til et retfærdigt vederlag.

Det nye CSR/ESG-bilag vil også skærpe krav til arbejdsmiljø og sikkerhed. Reguleringen i bilaget vil tage udgangspunkt i EU's liste over kemikalier og stoffer som er risikofyldte, for at sikre medarbejderens arbejdsmiljø og sundhed, men også miljøet i det hele taget. Der er også pålagt skærpet krav til dokumentation for løn- og ansættelsesvilkår, for at sikre en rimelig levestandard. Bilaget sætter krav til virksomhedernes egne kontroller og risikovurdering, samt tilladelse til at foretage fysiske kontroller hos leverandøren. Med

bevillingen kan CSR-enheden udbrede kendskabet til de ny krav til resten af forvaltningerne i kommunen. Bevillingen dækker ligeledes over indkøb af relevant systemunderstøttelse, for at automatisere en del af risikovurderingen. Det vil være praktisk for kommunen, da det har at gøre med tusinde af kontrakter, med CSR-bilag.

CSR-enheden vil blive sat til at kontrollere om kravene bliver overholdt for at undgå at kommunen indgår kontrakter med leverandører der benytter sig af børnearbejde, tvangsarbejde, underbetaler deres ansatte eller udsætter dem for et farligt arbejdsmiljø. Kontrollerne vil blive foretaget ud fra en risikomodel, hvor enheden udvælger de leverandører der vurderes til at have den største risiko. Dette er for at kommunen kan spare kræfter og penge, og slippe for at unødigt at forstyrre leverandører der ikke har væsentlig risiko. CSR/ESG-enheden vil selv stå for at udføre kontrollerne hos virksomhederne i DK og der vil derudover årligt blive valgt to til fire kontrakter, hvor der udføres fabriksbesøg på produktioner i udlandet. Enheden vil i forbindelse med besøget samarbejde med lokale partner der vil bistå dem med hjælp. De eksterne samarbejdspartner vil hjælpe Københavns Kommune med at få de nødvendige oplysninger om de lokale regler. Der er i den forbindelse afsat 500.000 kr. årligt til ekstern rådgivning og audit til vurdering af lokale forhold.

På baggrund af den nye kontrolindsats har Københavns Kommune tilmeldt sig Electronic Watch, som er en paraplyorganisation hvor der indgår organisationer fra hele verden der arbejder for arbejdstagerrettigheder i IT-industrien, som er kritiseret for at krænke de internationale retningslinjer om menneskerettigheder. Electronic Watch tilbyder offentlige indkøbere som Københavns Kommune med hjælp til opfølgning på ESG-krav til offentlige kontrakter, ved brug af lokale NGO'er der er eksperter på forholdene. ESG-enheden har indhentet erfaringer fra en række indkøbere i Skandinavien som Norge, Sverige og Finland og Europa som allerede er medlem af organisationen. Den generelle erfaring er, at de skærpet krav godt kan implementeres i praksis. Samt at kontrollerne ikke vil have en forværrende påvirkning og formindske udbuddet og forøge prisen. Ikke desto mindre er kontrollerne vanskelige og komplekse at udføre, derfor har man tænkt sig at fokusere på en branche ad gangen. Leverandørerne har vist en positiv indstilling til kontrollerne, og anser det for en mulighed for at forbedre deres kontrol af underleverandørerne (Skærpede CSR-krav i KK, 2022).

Stakeholder/shareholderteorierne

En stakeholder også kaldt for interessent er en aktør der har en interesse i en virksomhed. Stakeholders kan besidder mange funktioner i en virksomhed, både internt i virksomheden

som ansatte og eksternt som f.eks. kunder. Selve stakeholderteorien fokuserer på hvordan en virksomhed kan optimere sin relation med sine stakeholders, samt vigtigheden af, at virksomheder bruger tid og ressourcer på forretningsetik, morale og andre ESG-værdier. Det skal virksomheden gøre for at tilfredsstille sine stakeholders og dermed forbedre sin forretning.

Værdiskabelse er ifølge shareholderteorien den største årsag til, at virksomheder skal forholde sig til ESG. Stakeholders har uanset funktion eller rolle de hører under, forene sig om at de alle har en interesse og pådrager sig et vist ansvar for virksomheden. Omvendt skal virksomheden erkende den afhængighed den har af sine shareholders og anerkende den værdiskabelse de skaber for virksomheden. Virksomheder skal være villige til at forholde sig til deres shareholders, og være vidende om den dynamik der er til stede. Ledelsen skal inddrage og have dem med i deres overvejelse i udformningen af virksomhedens strategi, da det vil sørge for enighed om at opnå samme formål.

I takt med at ESG har fået en øget betydning i samfundet, har stakeholderne også forventninger om at virksomheder forholder sig til deres voksende ønske om en større fokus på ESG. For at virksomhedens ledelse og stakeholderne kan opnå enighed, skal ESG være et emne som skal prioriteres.

Der findes 2 slags grupper af stakeholders, som har varierende indflydelse på virksomhedens økonomiske præstation og resultat. Stakeholderne bliver opdelt i en primær og en sekundær gruppe. Den primære gruppe er meget vigtig og har en større betydning end den sekundære. Den sidstnævnte gruppe har grundet deres mindre indflydelse ikke indflydelse eller kræfterne til at spænde ben for virksomheden, hvis de ikke føler sig imødekommet med deres ønsker og krav.

Shareholderteorien forklarer at virksomheders prioritering af deres samfundsansvarlige ansvar vil opfylde shareholdernes ønske, og at det vil gavne dem af at opfylde shareholdernes interesse, da de er essentielle i virksomhedens økonomiske fremgang. ESG er en nøglefaktor og kan bruges til at styrke forholdet mellem virksomheden og dens shareholders. Det skal virksomhedens ledelsen have i mente, når den f.eks. foretager investeringer og bidrager med støtte til projekter. Imidlertid forklarer teorien, at desto mere virksomheden involverer shareholderne, desto mere vil de også få fodfæste i virksomhederne. Det vil dog ikke betyde noget med hensyn til ESG, men i stor stil gør at ESG vil blive prioriteret yderligere (Corporate Social Responsibility (CSR); Stakeholder Theory; Corporate Responsibilities; Global Business, R Freeman, 2017).

Samfundets/offentlighedens forhold og krav til CSR

Virksomheders samfundsansvar (CSR) er et begreb som er blevet drøftet i årtier i samfundet og dens betydning har vokset gennem årene og anses nu som et signifikant og væsentligt aspekt af det moderne samfund. Verdens Erhvervsråd for Bæredygtig Udvikling (WBCSD) definerer CSR som *"virksomhedens forpligtelse til at bidrage til bæredygtig økonomisk udvikling […]*". Den offentlige sektor er en stor aktør på markedet og er relevant for mange interessentgrupper i samfundet. En af de vigtigste funktioner for de statsejede selskaber er, at fuldføre politiske mål, som skal skabe værdi for samfundet, og ikke kun for at opnå økonomisk afkast. Statsejede selskaber medvirker til at skabe arbejdspladser i samfundet og giver sikkerhed på områder som infrastruktur og forsyning. Derfor udgør de statsejede selskaber en væsentlig rolle i samfundet.

Generelt bliver virksomheder udsat for et stigende pres fra interessenter, til at handle i overensstemmelse med kravene til samfundsansvar, samt offentliggøre oplysninger vedrørende virksomhedens stillingtagen på samfundsansvarlige forhold. Der er en stor fokus fra interessenter på, at få information om miljømæssige, sociale og samfundsmæssige forhold. Derfor er det ikke nok, at de har et mål om at blive mere samfundsbevidste, de skal ligeledes formulere en konkret handlingsplan om hvordan de har tænkt sig at gøre dette, for at vise at der er hold bag handlingsplanen. Gennem implementering og udøvelse af CSR kan de opnå et positivt image, som vil gøre at de opnår en endnu bedre relation til deres interessenter. Dermed vil de opnå en stærkere konkurrencefordel i forhold til deres konkurrenter.

For at de kan nå disse mål er det en forudsætning, at selskaber og herunder de statsejede er opmærksomme på samfundets behov for CSR-initiativer.

Legitimitetsteorien og stakeholder-teorien begrunder vigtigheden af videreførelse af CSR-information. Ifølge legitimitetsteorien skal selskaber anerkender, at de er forbundet med samfundet gennem en social kontrakt. Denne kontrakt gør, at der stilles krav til CSR for at de kan de fortsætte deres tilstedeværelse på markedet. Ved videreførelse af CSR-oplysninger kan selskabet projekterer et signal til offentligheden, som gør dem i stand til at opretholde deres økonomiske og politiske position på markedet.

For at øge deres legitimitet bruger selskaberne deres rapportering af CSR, til at overbevise samfundet om, at deres forventninger til CSR bliver mødt. Som tidligere fremført behandler

stakeholder/shareholder-teorien interessenter som; medarbejdere, aktionærer, investorer, forbrugere, offentlige myndigheder, hvor offentliggørelse af CSR er et værktøj, der kan opfylde interessenternes krav og sikre virksomhedens overlevelse.

Disse to teorier er komplementære og kan i fællesskab bruges til redegørelse af CSR. Legitimitetsteorien kan bruges til at analysere samfundets forventninger som en helhed, ud fra en social kontrakts perspektiv, mens stakeholder-teorien kan anvendes til fokusering på visse interessenters krav og behov. Forudsat at der er nogle der har mere indflydelse end andre. Med udgangspunkt på statsejet virksomheder er begge teorier meget relevante, da de ligeledes ønsker at opnå legitimitet og opfylde de enkelte interessenternes behov.

I 2017 bliver der udgivet en publikation som undersøger de statsejedes virksomheders informationspraksis omkring CSR. Her fremføres hvilken indflydelse faktorer som; størrelse, branche, graden af statsligt ejerskab og antal år i drift, har på kvaliteten og engagement til deres CSR-ansvar. Endvidere anføres der hvordan køn og uddannelsesprofil ligeledes kan have af indvirkning på CSR-information. Publikationen tager udgangspunkt i spanske statsejede virksomheder og bliver udarbejdet igennem analyse af de førnævnte faktorers betydning hvad angår offentliggørelse af CSR-oplysninger.

Publikationen forklarer at større selskaber er mere synlige og har mange interessenter der er opmærksomme, og det er ofte dem som bliver udsat for offentlig kontrol. Publikationen anfører, at desto større selskabet er, desto større mængde af CSR vil de statsejede selskaber offentliggøre, for at tilfredsstille offentligheden og dermed bibeholde deres position og image. De påpeger at de statsejede selskaber i kraft af deres ejerskab af staten, har en større forpligtelse til at opfylde kravene til CSR. Den branche det statsejede selskab tilhører, kan have betydning i forhold til rapporteringen af CSR. Det er hyppigst selskaber der befinder sig i sektorer der belaster miljøet i høj grad, som i olie, gas, transport, fremstilling og mad, der ifølge publikationen vil være udsat for strengere miljøregler og et større pres fra interessentgrupper. Imidlertid er de statsejede selskaber der indgår i disse brancher allerede på forhånd klar, til den øget interesse fra offentligheden med hensyn til deres CSR.

Selskaber med offentligt ejerskab forventes at være mere engageret i CSR, da de er sat til at repræsenterer samfundets interesser, samt være med til at bidrage til det sociale velfærd, beskyttelse af miljøet og være transparente for at legitimere deres position.

Publikationen fremhæver, at selvom statsejede selskaber har udseende og agerer som de private selskaber i et konkurrencedygtigt frit marked, bør de stadig være ledende i promoveringen af CSR. Selskabers offentliggørelse af deres CSR afhænger af det

pågældende lands lovkrav, men graden af hvor streng eller blød lovkravene er kommer primært an på nationens holdning til CSR. Statsejede selskaber der opererer i lande med et lavt samfundsansvar, vil være underlagt færre reguleringer, end de selskaber der opererer i lande med strenge reguleringskrav. Publikationen referer til stakeholder-teorien, hvor der oplyses at statsejede selskabers eksistens afhænger af deres evne til at integrere interessenternes forventninger i deres forretningsstrategi. Da interessenterne er essentielle i selskabets overlevelse og succes, er det derfor væsentligt, at de statsejede selskaber reagerer på interessenternes behov og krav vedrørende CSR.

Publikationen påpeger, at modenheden af et selskab spiller en faktor i formidlingen af CSR. Yngre og nyere statsejede selskaber har mere incitament til at afgive CSR information til markedet for at øge investor- og kreditor tilliden og dermed reducerer informationsasymmetrien mellem insidere og outsidere. Der oplyses at ældre selskaber har mere erfaring inden for udvikling af CSR-politikker og formidling til interessenterne.

Publikationen fremfører at hvad angår ledelsesadfærd på erhvervsområdet, kan der være forskel på mænd og kvinder. I deres undersøgelse er der indikationer på, at statsejede selskaber med kvindelige ledere udviser en bedre CSR-adfærd end i virksomheder hvor der er mandlige ledere. Der er også indikationer der peger for, at det ikke er tilfældet, og at der ikke er væsentlige forskelle i CSR-adfærd blandt kønnene. Ikke desto mindre forklares det, at kvinder de seneste år har opnået en betydelig ledelsesmæssig tilstedeværelse, hvor et større antal af kvinder er kommet i bestyrelsen hos mange statsejede selskaber, grundet fremgang i ligestillingen hos mange lande inkl. Danmark.

Publikationen pointerer at uddannelsesniveau kan have betydning, hvor de statsejede selskaber med ledere med højere uddannelser, ofte er mere åbne for nye ideer og finde måder man kan implementere nye løsninger. De understreger at manglende kompetencer og bevidsthed om CSR, kan føre til et ringere videregivelse af CSR-oplysninger. Derfor er uddannelse og kompetenceudvikling afgørende for korrekt rapportering af CSR hos de statsejede selskaber.

Publikationen gør opmærksom på, at et statsejede selskabs succes, ikke kun afhænger af deres finansielle ressourcer men ligeledes af deres legitimitet. Dvs. at de statsejede selskaber skal være gode til at operere indenfor det gældende system af normer, værdier og overbevisninger. Derudover skal de opføre sig ansvarligt og tage hensyn til samfundets forventninger, og være transparente i deres ansvarlighed. Hvis de ikke gør det, kan de blive udsat for sanktioner eller værste fald miste deres licens til at drive virksomhed.

Statsejede selskaber der opererer efter etiske principper vil ende ud i, at flere interessenter vil associere sig med dem. Publikationen forklarer, at hvis de statsejede selskaber ikke er villige til at allokere de nødvendige ressourcer til social- og miljøforbedringer, vil det ende ud i at CSR kun forbliver teoretisk. Det vil ikke være holdbart for dem på lang sigt, da interessenterne ikke vil tolerere dette. (CSR disclosure by state-owned enterprises, 2017).

Kapitel 6

Indføring i ESG Analyse

De statsejede virksomheder i Danmark har taget de samfundsgavnlige aktiviteter til sig. De statsejede virksomheder har med baggrund af årsregnskabslovens § 99 a blevet pålagt, at forholder sig til forhold som miljøforhold f.eks. forurening samt sociale forhold som menneskerettigheder og korruption.

Det forventes at de i deres redegørelse af deres samfundsansvar opfylder kravene og giver en fyldestgørende redegørelse. I Danmark er antallet af de statsejede aktieselskaber på omkring 17 stk., hvoraf 12 af dem er majoritetsejede af staten. Der vil sandsynligvis være nogle af de statsejede virksomheder der er bedre til at efterleve kravene til redegørelsen af deres samfundsansvar end andre. Det kan endda være, at der er nogle af de statsejede virksomheder der ikke rigtig forholder sig til ESG-lovkravene. Det er derfor spændende at undersøge ESG-rapporteringer med særlig fokus på statsejede virksomheder.

Vi vil i opgaven være kritiske og objektive med vores analyse af de statsejede virksomheders ESG-rapportering. Vores analyse vil hvile på lovkrav som er vedtaget, og der vil blive refereret til kommende Europæiske direktiver. Vi vil forholde os til statsejede aktieselskaber med en minimumstatsejerandel på 50 %. Vi vil forsøge at fordele de statsejede virksomheder med forskellige størrelser, omsætning og fordele dem på forskellige brancher.

Vi starter med at fordele de statsejede aktieselskaber på forskellige brancher, størrelser og omsætning, for at få en veldiversificeret portefølje af statslige aktieselskaber. Dermed en analyse, der undersøger forskellige typer af ESG-rapporteringer med hver deres særpræg. De statsejede virksomheders årsregnskaber er offentlige tilgængelige, og det vil primært

være året 2021, som bliver udgangspunktet med undersøgelsen af de statslige aktieselskabers ESG-rapportering.

I analysen fremlægges der resultater af de analyser, der er foretaget på baggrund af indsamlede data. Dataindsamlingen tager udgangspunkt i 4 statslige virksomheders ESG-rapporteringer. Virksomhederne har følgende titler: Sund & Bælt A/S, TV 2 A/S, Danske Spil A/S og Ørsted A/S. Analysen er opdelt i 5 analyseområder:

1. Forretningsmodel
2. Politikker for samfundsansvar
3. Fra politikker til handling og eventuelle due diligence-processer
4. Risiko for negativ påvirkning
5. Nøglepræstationsindikatorer, resultater og forventninger til arbejdet fremover

Der indledes med lovtekst fra årsregnskabsloven § 99 a, stk. 2, efterfulgt med en uddybende forklaring baseret på Erhvervsstyrelsens bemærkninger og vejledning (Erhvervsstyrelsen, 2016). Herefter følger en henvisning til EU-kommissionens retningslinjer for ikke-finansiel rapportering. EU-retningslinjerne hviler på EU-direktivet 2017/C 215/01, der er implementeret i dansk lov i årsregnskabsloven § 99 a.

Efter introduktion til lovtekst og EU-retningslinjer præsenteres der nogle screeningskriterier, der er udarbejdet med henblik på at belyse området samt forklare hvordan de anvendes. Dette vil efterfølges af en præsentation af resultaterne, med en kvalitativ beskrivelse af de observerede tilgange og metoder til rapportering. Den kvalitative beskrivelse vil underbygges med konkrete eksempler fra flere af de undersøgte virksomheder. Endelig vil de 4 statslige aktieselskaber blive analyseret på baggrund af de 5 opstillet analyseområder.

Forretningsmodel

ÅRL § 99 a, stk. 2, nr. 1. Der skal gives en kort beskrivelse af deres forretningsmodel

Virksomhederne skal kort beskrive deres forretningsmodel i den årlige redegørelse for samfundsansvar. Det fremgår af bemærkninger til lovkravet, at beskrivelsen skal bidrage til forståelsen af koblingen mellem strategi og kerneforretning og virksomhedens tilgang til samfundsansvar.

I EU's retningslinjer for ikke-finansiel rapportering fremgår det: "En virksomheds forretningsmodel beskriver, hvordan den skaber og bevarer værdi gennem sine produkter eller tjenesteydelse på længere sigt […] Eller udtrykt mere enkelt, hvad en virksomhed gør, og hvorfor og hvordan den gør det" (2017/C 215/01)

Retningslinjerne anbefaler også at virksomhederne offentliggør særlige oplysninger, der forklarer om de vigtigste produkter, og forklarer hvordan de opfylder forbrugernes eller kundernes behov. Herunder hvordan de fremstiller deres produkter, og om produktionstilgangen er konkurrence- og bæredygtig samt særlige markedsforhold hvor virksomheden operer (2017/C 215/01).

I undersøgelsen af om kravet til beskrivelse af forretningsmodel bliver opfyldt, anvendes der derfor to kriterier til screening:

1. Oplyser virksomheden om sin forretningsmodel?
2. Bidrager beskrivelsen til forståelsen af koblingen mellem kerneforretning og samfundsansvar?

Virksomheder, der offentliggør oplysninger om deres organisation, markeder og kunder, vurderes til at opfylde forhold til første kriterium. Det er uanset om oplysningerne bidrager til forståelse af koblingen med samfundsansvar. For at opfylde andet kriterium, skal virksomhedens redegørelse bidrage til forståelse af koblingen mellem kerneforretning og samfundsansvar.

Politikker for samfundsansvar

ÅRL § 99 a, stk. 2, nr. 2. Der skal gives oplysning om virksomhedens politikker for samfundsansvar, herunder om eventuelle standarder, retningslinjer eller principper for samfundsansvar som virksomheden anvender. Der skal som minimum oplyses om politikker for miljø, herunder for at reducere klimapåvirkningen ved virksomhedens aktiviteter, sociale forhold og medarbejderforhold, respekt for menneskerettigheder, antikorruption og bestikkelse. For hvert politikområde skal det oplyses, om virksomheden har en politik på det pågældende område, og hvad politikken i givet fald går ud på.

Virksomheder skal belyse følgende politikområder:

- Miljø, herunder klima
- Sociale forhold og medarbejder forhold
- Respekt for menneskerettigheder
- Anti-korruption og bestikkelse

Det fremgår i lovkravet at det ikke er nok at virksomheden oplyser at de har en politik. De skal ligeledes redegøre for, hvad politikkerne går ud på. Såfremt virksomheden for et eller flere forhold har valgt ikke at have en politik, skal redegørelsen indeholde en klar og begrundet forklaring herfor, jf. § 99 a, stk. 2., nr. 2. Ordet politikker skal forstås bredt, og i Erhvervsstyrelsens vejledning (2016) uddybes det, at politikker kan være interne retningslinjer, målsætninger, strategier eller andre dokumenter, der beskriver virksomhedens arbejde indenfor områderne. I EU's retningslinjer fremgår det: "Virksomhederne bør offentliggøre væsentlige oplysninger, som giver et retvisende billede af deres politikker. De bør offentliggøre oplysninger om deres tilgang til centrale, ikke-finansielle aspekter, vigtigste målsætninger og om, hvordan de påtænker at opfylde disse målsætninger og gennemføre disse planer" (2017/C 215/01)

Til at undersøge virksomhedens oplysninger om brug af politikker, anvendes der to kriterier til screening:

1. Oplyser virksomheden om sit arbejde med de fire områder?
2. Hvis nej, begrunder virksomheden sit fravalg for de områder, der ikke arbejdes med?

Virksomheder der oplyser om sit arbejde indenfor alle fire områder, opfylder første kriterium. Virksomheder, der ikke oplyser om deres arbejde indenfor de fire områder, opfylder således ikke første kriterium. Såfremt virksomheden begrunder deres fravalg af politik, opfyldes andet kriterium.

Fra politik til handling & eventuelle processer for due diligence

ÅRL § 99 a, stk. 2, nr. 3. For hvert politikområde, jf. nr. 2, skal det oplyses, hvordan virksomheden omsætter sin politik for samfundsansvar til handling, og der skal oplyses om eventuelle systemer eller procedurer herfor. Der skal desuden gives oplysning om anvendte

processer for nødvendig omhu (due diligence), hvis virksomheden anvender sådanne processer.

Virksomhederne skal redegøre for, hvordan deres politikker omsættes til handling. Derudover skal de oplyse om de systemer og procedurer, de eventuelt anvender i den forbindelse, og for processer for due diligence, hvis de anvender sådanne (Erhvervsstyrelsen 2016).

Kravet om oplysning om hvordan politik omsættes til handling, er ikke eksplicit beskrevet i EU-direktiverne. Due diligence processer er til gengæld beskrevet og handler om at identificere, forebygge og afbøde eksisterende og potentielle negative virkninger (2017/C 215/01).

Til at oplyse virksomhedernes arbejde med at realisere deres politikker og evt. due diligence er der anvendt to kriterier:

1. Oplyser virksomheden om hvordan politik omsættes til handling?
2. Anvender og beskriver virksomheden processer for due diligence på et eller flere af politikområderne?

Virksomheder, som beskriver, konkrete aktiviteter der har fundet sted i løbet af årsregnskabsåret med henblik på, at forebygge negative påvirkninger og/eller styrke positive påvirkninger indenfor alle fire områder, er vurderet som værende opfyldende i forhold til første kriterium.

Virksomheder, der beskriver, hvordan de identificerer, forebygger og afbøder eksisterende og potentielle negative påvirkninger indenfor et eller flere af politikområder, er vurderet som værende opfyldende i forhold til andet kriterium.

Risiko for negativ påvirkning

ÅRL § 99 a, stk. 2, nr. 4. Der skal gives oplysning om de væsentligste risici i relation til virksomhedens forretningsaktiviteter herunder, hvor det er relevant og proportionalt, i relation til virksomhedens forretningsforbindelser, produkter og tjenesteydelser, som indebærer en særlig risiko for negativ påvirkning af de i nr. 2 nævnte områder. Der skal herunder gives oplysning om, hvordan virksomheden håndterer de pågældende risici. Oplysningerne skal gives for hvert enkelt politikområde.

I lovkravet fremgår det at virksomheder skal redegøre for deres væsentligste risici, for negativ påvirkning på de fire politikområder, dels i relation til egne forretningsaktiviteter, dels i relation til forretningsforbindelser, hvor det er relevant og proportionalt. Der kan være tale om påvirkninger der har fundet sted eller påvirkninger der potentielt kan finde sted.

Formålet med reglerne er ikke en komplet beskrivelse af virksomhedens risici, men at fokuserer på det væsentlige af de områder der er skitseret i loven. Yderligere må definitionen af de væsentligste risici bero på væsentlighedsvurdering. Erhvervsstyrelsen henviser til to parametre der kan anvendes til vurderingen: påvirkningens omfang og graden af alvor. Med påvirkningens omfang menes der, hvor mange der er berørt af risikoen eller vil kunne blive berørt. Mens graden af alvor kræver at virksomheden tager stilling til, hvilke forhold virksomheden har risiko for at blive involveret i (Erhvervsstyrelsen 2016).

EU-retningslinjerne opfordrer til at virksomheder offentliggør hvordan de håndterer og afbøder de væsentligste risici. De opfordrer til at virksomhederne laver en oversigt over de væsentligste risici på henholdsvis kort-, mellem- og langsigt. EU-retningslinjerne beskriver at virksomheder også forventes at oplyse om risici der ikke er knyttet til virksomhedens egne beslutninger og handlinger. Eksterne faktorer der giver anledning til væsentlige risici skal ligeledes oplyses, hvis det er relevant for virksomhedens forretningsforbindelser herunder leverandør- og underleverandør.

Derudover forventes virksomheder at forklare, hvordan væsentlige risici kan påvirke deres forretningsmodel, aktiviteter og finansielle resultater (2017/C 215/01).

Til at belyse virksomheders redegørelse for deres væsentligste risici vurderes de på baggrund af følgende screeningskriterier:

1. Oplyser virksomheden om sine væsentligste risici for negativ påvirkning på de fire politikområder?
2. Oplyser virksomheden om risici der kommer fra sine forretningsforbindelser, leverandører og underleverandører?
3. Oplyser virksomheden om eksterne faktorer, der giver anledning til væsentlige risici?
4. Oplyser virksomheden hvordan de vurderer væsentligheden af deres identificerede påvirkninger?
5. Oplyser virksomheden hvordan de pågældende risici håndteres og afbødes?

Virksomheder der redegør for deres negative påvirkninger indenfor de fire områder, vurderes til at opfylde forhold til kriterium 1. Det skal fremgå tydeligt, at virksomheden

forholder sig til det samlet risikobillede og ikke blot inden for udvalgte emner på tværs af områderne.

Virksomheden vurderes ud fra om den forholder sig til evt. risici, der kommer fra deres forretningsforbindelser, såfremt de gør det er kriterium 2 opfyldt.

Virksomheden skal tage stilling til de påvirkninger der ikke er knyttet til virksomhedens egne beslutninger og handlinger, men eksterne påvirkninger der kan indebære negativ påvirkning på virksomheden, såfremt det gør det er kriterium 3 opfyldt.

Virksomheder der oplyser hvordan de vurderer væsentligheden af deres risici, er følgelig vurderet som opfyldende i forhold til kriterie 4.

Det femte kriterium afklarer hvorvidt risiciene håndteres og afbødes, for opfyldelse af kriteriet skal virksomheden have beskrevet, hvordan de tager hånd om identificerede risici.

Nøglepræstationsindikatorer, resultater og forventninger

ÅRL § 99 a, stk. 2, nr. 5. Der skal gives oplysninger om virksomhedens anvendelse af eventuelle ikke finansielle nøglepræstationsindikatorer, som er relevante for specifikke forretningsaktiviteter.

ÅRL § 99 a, stk. 2, nr. 6. Der skal gives oplysninger om virksomhedens vurdering af, hvilke resultater der er opnået som følge af virksomhedens arbejde med samfundsansvar i regnskabsåret, og virksomhedens eventuelle forventninger til arbejdet fremover. Oplysningerne skal gives for hvert enkelt politikområde, jf. nr. 2.

Virksomhedernes redegørelse for anvendelse af nøglepræstationsindikatorer er ifølge lovteksten ikke obligatorisk. Men skal kun opfyldes, hvis virksomheden har valgt at arbejde med indikatorer til måling af specifikke forretningsaktiviteter. Ikke-finansielle nøglepræstationsindikatorer har til formål at gøre virksomhedens indsats og resultat til samfundsansvar målbare. Endvidere skal de rapporteringspligtige virksomheder oplyse om de resultater, der er opnået som følge af virksomhedens arbejde med samfundsansvar, og om eventuelle forventninger til indsatsen fremover.

EU-retningslinjerne anbefaler virksomheder at benytte almindeligt anerkendte og udbredte indikatorer, da dette muliggør sammenlignelighed blandt virksomheder i samme værdikæde eller branche. Virksomhederne opfordres derudover til konsekvent brug af ensartede

indikatorer fra én rapporteringsperiode til den næste for at synliggøre fremskridt og tendenser (2017/C 215/01).

Da det ikke er et krav om anvendelse af indikatorer, kan virksomheden vælge at oplyse om resultater uden brug af indikatorer, f.eks. ved kvalitative beskrivelser. Resultater kan derfor både være positive og negative, kvalitative og kvantitative (Erhvervsstyrelsen, 2016).

De undersøgte virksomheders anvendelse af nøglepræstationsindikatorer og resultatbeskrivelse er vurderet på baggrund af tre screeningskriterier:

1. Anvender og oplyser virksomheden om nøglepræstationsindikatorer for et eller flere af politikområderne?
2. Oplyser virksomheden om opnåede resultater indenfor de politikområder, som virksomheden arbejder med?
3. Oplyser virksomheden om eventuelle forventninger til arbejdet fremover?

Virksomheder der redegør for målbare indikatorer for et eller flere af politikområderne, er vurderet som opfyldende i forhold til kriterium 1.

Virksomheder, der beskriver hvilke resultater der er opnået som følge af indsatsen, er vurderet som opfyldende i forhold til kriterium 2.

Virksomheder, der beskriver målsætninger, planlagte aktiviteter eller lignende for det kommende år, er vurderet som opfyldende i forhold kriterium 3. Informationen skal være oplyst med udgangspunkt for de fire politikområder.

Sund & Bælt A/S

Fakta om Sund & Bælt A/S

Sund & Bælt bliver stiftet d. 4. december 1991 som et 100 pct. statsligt ejet aktieselskab. Sund & Bælt fungerer som et holdingselskab og varetager styring af aktiviteterne i de 100 pct ejet datterselskaber Storebælt A/S, Øresund A/S, Brobizz A/S og flere andre datterselskaber. Koncernen har opgaver som at drive og vedligeholde vejforbindelsen og jernbanestrækningen på Storebæltsbroen, dertilhørende driver de og vedligeholder Øresundsmotorvejen og Øresundsbanen. De udsteder ligeledes BroBizz der anvendes i forbindelse med betaling fra bilisterne der krydser Storebæltsbroen og Øresundsforbindelsen. Sund & Bælt A/S har ca. 316 ansatte og 200 entreprenører fra

private firmaer, som arbejder for koncernen til at varetage drifts- og vedligeholdelsesopgaver på Storebæltsbroen (Sund & Bælt, ledelse).

Koncernen Sund & Bælt organisationsdiagram ser således ud:

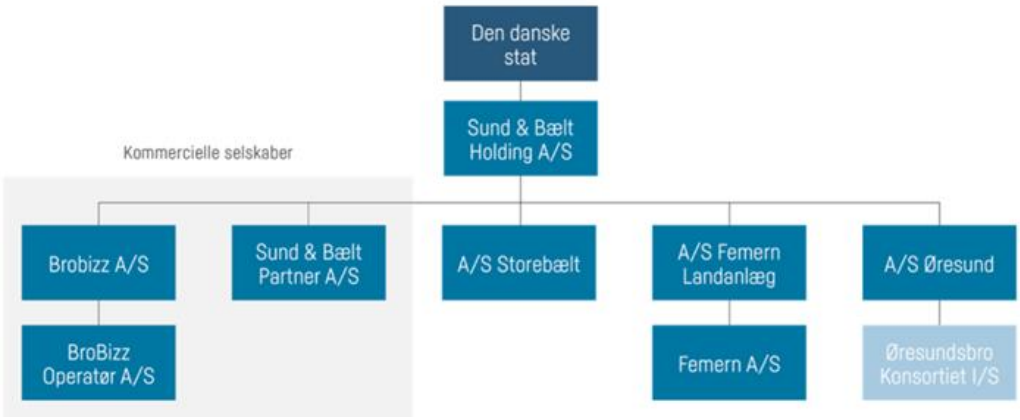

(Figur: Sund & Bælts hjemmeside, organisering)

Forretningsmodel

I årsrapporten for 2021 oplyser Sund og Bælt i deres bæredygtighedsafsnit under ledelsesberetningen, at selskabets forretningsmodel for bæredygtighed sætter rammen for hele selskabets arbejde. De informerer at disse rammer giver mulighed for at selskabets arbejde med bæredygtighed kan forbindes til en strategisk kontekst der går på tværs af projekter og driftsopgaver. De beskriver at Sund & Bælts primære kerneforretning er deres arbejde som bygherrer, og at selskabet er afhængig af deres entreprenører og leverandører. De fremfører, at alt hvad selskabet udfører selv eller udføres på vegne af dem udgør deres kerneforretning. Det er deres aktiviteter i kerneforretningen, som de mener er afgørende, når de betragter påvirkning til omverden.

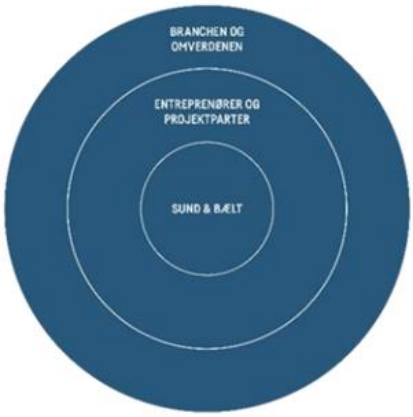

(Figur: Tre sfærer, Sund & Bælt årsrapport 2021, s. 27)

Til forklaring af deres strategiske prioriterer, opdeler de dem i tre sfærer. Hvoraf den første sfære er deres egen sfære, hvor de tilkendegiver at de har det fulde ansvar over alle bæredygtigheds relaterede problematikker indenfor egen organisation. I den anden sfære tilkendegiver Sund & Bælt, at de tager ansvaret for at deres leverandører og samarbejdspartnere handler og arbejder på en bæredygtig måde. I den tredje sfære tilkendegiver Sund & Bælt deres ansvar til at bidrage bæredygtigt til omverden og forklarer, at de har ambitioner om at være rollemodeler i branchen. Disse tre sfærer beskriver Sund & Bælts bæredygtigheds strategi de har internt i organisationen, med deres samarbejdspartnere og omverden.

I beskrivelse om hvorvidt forretningsmodellen bliver opfyldt, oplyser Sund & Bælt at de er bygherrer, og tager væsentlige aktører med i deres forretningsmodel. Det virker til at de på tilstrækkelig vis har opfyldt kravet om beskrivelse af deres forretningsmodel.

Sund & Bælt oplyser at deres arbejde med bæredygtighed sætter rammen for hele selskabets arbejde på tværs af projekter og driftsopgaver. Det kan læses at de igennem deres strategi forsøger at skabe en kobling mellem deres kerneforretning og samfundsansvar. Igennem de tre sfærer formulerer de en strategi, som fokuserer på samfundsansvarlige mål, for hvert aspekt af deres kerneforretning. De fremfører, at de pådrager sig ansvar for at hele deres kerneforretning, handler og bidrager positivt til branchen og omverden. Derfor kan det anføres at der er en kobling mellem virksomhedens kerneforretning og samfundsansvar. Beskrivelsen af forretningsmodellen fylder ikke mere end en side inkl. illustration, ifølge ÅRL § 99 a, stk. 2, nr. 1, bestemmer virksomheden selv indhold og detaljeringsgrad i deres forretningsmodel. Sund & Bælt offentliggør tilstrækkelig med oplysninger der opfylder kravene, og er gode til at integrere bæredygtighedsmålene i

deres strategiske forretningsmål. Virksomhedens fremstilling af forretningsmodellen er ikke udfordrende at læse og væsentlige oplysninger gives i den relevante sammenhæng.

Politikker for samfundsansvar

Sund & Bælt anvender FN's 10 principper i Global Compact som baggrund for deres arbejde indenfor bæredygtighed, og arbejder konkret med fire overordnede politikker, som de i en årrække har prioriteret.

1. Miljømæssig bæredygtighed
2. Social bæredygtighed
3. Bæredygtig virksomhedsledelse
4. Ansvarlig leverandørstyring

Sund & Bælt formulerer ikke helt konkret de samme forhold, som der bliver bedt om i lovkravet i § 99 a, stk. 2., nr. 2. De har forholdet miljø som passer med lovkravet, og har forholdet "social bæredygtighed" som beskriver de sociale forhold som der fremgår i lovkravet. Det kan iagttages, at de ikke har et decideret forhold der hedder menneskerettigheder, men det kan konstateres forholdet beskrives under afsnittet social bæredygtighed. De lovkrævet forhold som anti-korruption og bestikkelse er inkluderet i deres afsnit om bæredygtig virksomhedsledelse.

De formulerer ikke præcis de samme forhold som § 99 a, stk. 2, nr. 2, men ved nærmere læsning kan det konstateres at de kommer ind på alle forhold der kræves i lovkravet, og formulere hvad politikkerne går ud på. De er inspireret af FN's Global Compact 10 principper, men anvender ikke helt præcis den samme rækkefølge som standarden. Imidlertid kategorisere de forholdene med samme tilgang som Global Compact standarden angiver, hvor principperne opdeles i kategorierne; miljø, social og virksomhedsledelse. Denne tilgang er ifølge Erhvervsstyrelsen acceptabel, så længe de opfylder kriterierne og formålet med beskrivelsen.

I miljømæssig bæredygtighed formulerer de en politik, som fokuserer på optimering af forholdene for vild natur på Sprogø, hvilket er en ø som Storebæltsbroen passerer i passagen mellem Fyn og Sjælland. Rapporteringspligtige virksomheder skal offentliggøre

oplysninger om sin miljøpolitikker, Sund & Bælt foreligger en miljøpolitik om ingen miljøudslip, der kan forvolde skade på naturen.

Social bæredygtighed omfatter politikker om medarbejderforhold, arbejdsmiljø og menneskerettigheder. Virksomheden fremlægger en arbejdsmiljøpolitik, hvor målet er at der ikke forekommer arbejdsulykker der indebærer sygefravær der overskrider 2 pct.

Desuden foreligges der en politik der relaterer sig til medarbejderforhold, herunder ingen sager om problemer med ligestilling og psykisk belastende arbejdsmiljø. I deres sidste politik indenfor social bæredygtighed behandles menneskerettigheder, hvor der foreligges en politik om fastholdelse af medarbejdere med særlige behov.

Til redegørelse af forholdene anti-korruption og bestikkelse findes der afsnittet bæredygtig virksomhedsledelse, her foreligges der en politik om at der ingen korruptions- og whistleblowersager skal være. De fremhæver en nultolerance for videregivelse af kritisable eller ulovlige forhold om virksomheden. ÅRL § 99 a, stk. 2., nr. 2 kræver en politik om bestikkelse, det er et forhold som indgår i FN's Global Compact 10 principper og OECD'S retningslinjer for multinationale virksomheder. Danmark og en lang række andre lande har forpligtet sig til at bekæmpe korruption. Derfor er Sund & Bælt forpligtet til at forholde sig til anti-korruption og deres redegørelse opfylder kravet.

Sund & Bælts prioritering af de 4 forhold veksler og nogle af forholdende redegøres der kun kort for. Redegørelse for deres arbejde omhandlende miljø fylder mest, her kommer de med oplysninger som fylder 2 sider. Hvorimod anti-korruption redegørelsen kun fylder en halv side.

Sund & Bælt har en systematisk tilgang hvor de strukturerer beskrivelsen af deres politikker indenfor 3 hovedområder, hvor de indleder hver afsnit med en oversigt over de politikker der relaterer sig til hovedområdet. Sund & Bælt gør ikke konsekvent brug af lovtekstens terminologi og navngiver afsnittene i ledelsesberetningen med følgende betegnelser: miljø bæredygtighed, social bæredygtighed og bæredygtig virksomhedsledelse. Virksomheden samler politikområderne under andre og selvvalgte betegnelser, dog opstår der ikke tvivl om hvilket politikområde Sund & Bælt oplyser om. Det kan belyses at Sund & Bælt oplyser deres arbejde indenfor alle fire lovkrævet forhold. Det kan betragtes, at den samlet beskrivelse for deres indsats indenfor forholdene efterlever kravene. Eftersom virksomheden oplyser om deres indsatser på alle områder, har de ikke behov for at begrunde et evt. fravalg.

Handlinger til politikker og evt. processer for due diligence

Sund & Bælt har frembragt en miljøpolitik, som fokuserer på at optimere forholdene for vild natur på Sprogø. De har implementeret aktiviteter til at støtte områdets naturværdi ved beskyttelse af biodiversiteten. De har sat paddehegn op, for at beskytte den grønbrogede tudse fra vejbanen, og har flyttet gæssene til at bide græsset i områder som bliver afgræsset af kvæg og får. De har yderligere forbudt at øens dyr må tilføres føde udefra, for at beskytte den vilde natur på øen.

På baggrund af Sund & Bælts anden miljøpolitik, om ingen miljøudslip har de etableret erstatningsområder i det påvirkede område på Lolland, hvor byggeriet af Femerntunnelen finder sted. De oplyser, at der ved anlægsprojekter ikke kan undgås at der sker påvirkning af omkringliggende natur. Derfor er der etableret en 8 hektar stor sø i Rødby havn, som tunnellen går fra i Danmark, og der holdes skarpt øje med om at fartøjerne der graver i tunnelen, ikke påvirker de marsvin der opholder sig i området. Virksomheden oplyser at der ved landjorden omkring anlægsprojektet etableres natur der passer med den oprindelige plantevegetation.

De forklarer at de i deres materialeforbrug i anlægsprojektet, har specifikke miljøvaredeklarationer der dokumenterer klimaaftrykket. Det gælder hele vejen i værdikæden, fra fremstilling af byggematerialer, til transport til anlægsområdet og indbygningen af materiale på anlægsområdet. Sund & Bælt har fastsat en grøn rabat der tilskynder virksomheder til at benytte miljøvenlige erhvervskøretøjer der har været gældende siden den 1. januar 2021. Det har de gjort for at reducere det klimaaftryk, der kommer fra brændstof forbrugende køretøjer der krydser Sund & Bælts broer og tunneler.

Sund & Bælt foretager due diligence-procedurer i forbindelse med baseline undersøgelser i miljøvurderingen i Rødbyhavn. Her er 7 fredede paddearter blevet identificeret, herunder grønbroget tudser, spidssnudet frøer og vandsalamander. Disse arter er særlig beskyttet i henhold til EU-habitatdirektivet. For at forebygge potentielle negative påvirkninger er der etableret nye vandhuller, der skal erstatte de vandhuller der bliver nedlagt i forbindelse med anlægget af Femerntunnelen.

For at undgå sygefravær der opstår grundet arbejdsulykker, skal alle der arbejder på Sund & Bælts anlæg, have gennemført og bestået et sikkerhedskursus. For at sikre de ansattes arbejdsmiljø i driftsopgaver på motorvejen, kan motorvejen spærres helt af for kørende trafik ved hjælp af mobile overledninger, hvor trafikken kan køre dobbeltrettet på den anden side

af midterautoværnet, mens arbejdet foregår. I deres jernbaneanlæg sørger Sund & Bælt for, at det meste af deres drift- og vedligeholdelsesarbejdet foregår i nattetimerne.

Det fremgår ikke hvad Sund & Bælt foretager af handlinger eller tiltag, til at undgå et psykisk arbejdsmiljø eller sikrer ligestilling på arbejdet. De foreligger heller ikke oplysninger hvilke handlinger de har igangsat, for at fastholde andelen af beskæftiget med særlige behov. Due diligence-procedurer i social bæredygtighed er, at Sund & Bælt forebygger uheld gennem analyse og afdækning af alle uheld. Virksomheden har det seneste år identificeret en række uheld, på Storebæltsbroen i perioder med kraftigt vindstød. Derfor har de ændret skiltningen fra, frarådet til et forbud for vindfølsomme køretøjer.

Sund & Bælt oplyser ikke hvordan deres politik i bæredygtig virksomhedsledelse omsættes til handling, de oplyser heller ikke om de har processer, for due diligence på dette politikområde. Sund & Bælt har ikke igangsat handlinger til at undgå, der forekommer psykisk arbejdsmiljø problemstillinger eller hvordan de sikre ligestilling mellem kønnene på arbejdet. Ifølge lovkravet i ÅRL § 99 a, stk. 2, nr. 3 skal der for hvert politikområde, oplyses hvordan politikken omsættes til handling. Hvilket de ikke gør for førnævnte politikker i social bæredygtighed. Deres beskrivelse af handlinger til politikområdet er ikke tilstrækkelig, da de kun oplyser handlinger for to af deres politikker i social bæredygtighed. Deres rapporterede handlinger til miljø bæredygtighed er tilstrækkelig , til gengæld er afsnittet om bæredygtighed virksomhedsledelse, ikke tilstrækkeligt underbygget af konkrete handlinger. Sund & Bælt samlet beskrivelse af konkrete aktiviteter på deres politikområder, har ikke været tilstrækkelig.

Erhvervsstyrelsen forklarer, at der skal være konsistens mellem virksomhedernes enkelte politikker og implementering af dem. Det er derfor ikke tilstrækkeligt at Sund & Bælt oplyser nogle politikker, de skal ligeledes oplyse om handlinger der omsætter politikkerne, hvilket de ikke gør for alle politikker. Årsregnskabsloven pålægger virksomheder til at oplyse om due diligence-processer, hvis virksomheden anvender sådanne processer. Sund & Bælt oplyser ikke om due diligence- processer for politikområdet bæredygtig virksomhedsledelse. Som læser får man indtryk af, at der ikke er tale om en gennemtænkt handlingsorienteret indsats, men snarere en lidt tilfældig omsætning af politikkerne, hvor virksomheden ikke præcist redegør for, hvordan nogle af deres politikker føres ud i livet.

Oplysninger om risici

Sund & Bælt oplyser at risikoen for at gøre skade på naturen og biodiversiteten, er deres væsentligste risici i politikområdet miljø bæredygtighed. Derudover informerer de om, at der kan være en risici fra de entreprenører som de samarbejder med da deres samarbejdspartnere alle har forskellig miljøpraksis.

Til at håndtere risiciene forklares det, at der føres et øget tilsyn over entreprenørers overholdelse af miljøpraksis på arbejdet, og der stilles krav til entreprenørerne om beredskabsplaner for miljøuheld.

Sund & Bælt oplyser risiciene for miljøpåvirkning af egne aktiviteter, og forklarer de miljørisici der kan forekomme hos deres entreprenør. I risici vurderingen inddrager Sund & Bælt ikke, risici der kommer fra eksterne forhold, de skriver ligeledes ikke hvilke grundlag, de har vurderet væsentligheden af de omtalte risici og betydningen for virksomheden. Virksomhedens primære redskab for forebyggelse og håndtering af risici, er at der stilles krav og foretages kontrol af entreprenørernes miljøpraksis.

Sund & Bælt oplyser, at deres væsentligste risici på social bæredygtighed, er hvorvidt deres leverandører overholder deres ansattes løn- og ansættelsesvilkår. Sund & Bælts leverandører varetager det meste af arbejdet på anlæggene, derfor er virksomhedens største risiko i social bæredygtighed hos leverandørerne. Virksomheden oplyser ikke hvordan de vurderer væsentligheden af deres risici, med hensyn til påvirkningens omfang og graden af alvor. Men det kan forudsættes at virksomheden har vurderet, at det er leverandørerne der repræsenter den største risiko. Risiciene i social bæredygtighed håndteres ved brug af skærpede klausuler i kontrakterne, og et øget tilsyn af overholdelse af de sociale klausuler.

I forebyggelse af risiciene fremføres der, at der ikke tolereres brug af børnearbejde, og tvangsarbejde, at der aktivt arbejdes for at undgå krænkelser af arbejdstagerrettighederne, og at medarbejdernes ret til at slutte sig til fagforeninger skal respekteres.

Sund & Bælts funktion som bygherrer gør, at deres arbejde primært er outsourcet til leverandører, og virksomheden er gode til at forklare de sociale risici der er hos deres leverandører, samt forklare hvad de gør for at forebygge og håndtere risiciene i social bæredygtighed, dog indgår der ikke en redegørelse for risici der kommer eksternt fra.

Sund & Bælts politikområde bæredygtig virksomhedsledelse, består af forholdene anti-korruption og bestikkelse. Virksomheden anfører, at de største risici indenfor de angivne forhold, er at der ikke overholdes en ansvarlig adfærdskodeks. Sund & Bælt redegør ikke om egne risici, men lægger vægt på leverandørernes risici. Der inkluderes ikke eksterne risici

som branche, geografi eller marked, som kan forårsage risici i forholdene anti-korruption og bestikkelse. De angiver heller ikke hvilket grundlag, de vurderer væsentligheden af risiciene. Sund & Bælt anfører, at de får deres leverandører til at underskrive virksomhedens adfærdskodeks, i forbindelse med kontraktindgåelse. Det gør de for at forebygge og afbøde, at der forekommer korruption eller bestikkelse hos deres leverandører.

Sund & Bælts grundlag for, hvilke parametre og metoder de anvender i risikovurderinger i politikområderne, er ikke tilstedeværende. Imidlertid fremfører Erhvervsstyrelsen at virksomheder selv fastlægger detaljeringsgraden af det, men der kræves stadig en konkret væsentlighedsvurdering. Sund & Bælts beskrivelse af væsentlige påvirkninger, er forbeholdt deres leverandører, og der foreligger ikke oplysninger om deres egne påvirkninger. Hvad angår EU's retningslinjer om, at virksomheder skal beskrive hvordan de væsentlige risici påvirker forretningsmodellen, aktiviteter og finansielle resultater, kan det fremskrives, at Sund & Bælt ikke for nogle af sine politikområder fremfører hvordan påvirkningerne har negative konsekvenser for deres forretning og finansielle resultat. Samlet vurderes det at Sund & Bælt ikke i tilstrækkelig grad har beskrevet og opfyldt de opstillet kriterier for risiko for negativ påvirkning.

Oplysninger om ikke-finansielle indikatorer, resultater og forventninger til arbejdet fremover

Sund & Bælt beskriver, at de har iværksat en række tiltag, for at optimere forholdene for vild natur omkring Sprogø. Sund & Bælt informerer at naturen og dyrene i Sprogø fortsat har det godt, men de oplyser ikke hvad der er opnået helt konkret fra deres indsats. For miljøpolitikken om ingen miljøudslip, er der ikke registreret miljøudslip, der går ud over de tilladte grænseværdier, som er givet i anlægsloven. Der kan vurderes, at virksomheden delvist oplyser om de opnåede resultater, samt har anvendt målbare indikatorer til at undersøge om den tilladte grænseværdi er overskredet. Sund & Bælt oplyser at de har planer om at opretholde deres indsats i 2022, derved er kriterium for forventninger for fremtiden opfyldt. Der kan oplyses at der i deres miljøområde kun har oplyst om primært positive beskrivelser og at der ikke beskrevet negative resultater der er fremkommet på miljøområdet indenfor regnskabsperioden.

I deres politik for ingen arbejdsulykke er der ikke noteret nogle ulykker blandt Sund & Bælt egne ansatte, men der er rapporteret 9 ulykker iblandt de entreprenører som der samarbejdes med. Målsætningen om maks. 2 pct. sygefravær, oplyses der at sygefraværet i

2021 udgør 0,85 pct. i koncernen. Yderligere fremskrives der, at der ingen problemer har været med social ligestilling eller med psykisk arbejdsmiljø, samt andelen med særlige behov er fastholdt. Der kan fastslås at der oplyses om opnåede resultater for alle sociale politikker.

De oplyser ikke om anvendte nøgletals indikatorer på social bæredygtighed, men de angiver kvantitative data som de tager udgangspunkt i ved beskrivelsen af resultaterne på socialområdet. De angiver at der er har været 9 ulykker i 2021, hvilket kan betragtes som en kvantitativ beskrivelse. De afslører at sygefraværet for perioden har været 0,85 pct., hvilket også er en kvantitativ beskrivelse. Hvad angår ligestilling og psykisk arbejdsforhold gør de her brug af kvalitative beskrivelser, og udtaler at der ikke har været tilfælde der gør sig gældende. Endvidere kan der oplyses at virksomheden beskriver resultater for alle socialpolitikker.

Virksomheden oplyser i den sociale bæredygtighed resultater som primært er positive, med undtagelse af de tilfælde med de forekommet arbejdsulykker. Ellers har resultaterne været positive og målene i socialområdet har været som håbet opnået. Vedrørende de eventuelle forventninger til indsatsen fremover på socialområdet, oplyser Sund & Bælt, at de har planer om at opretholde de samme mål som i 2021. Det gælder for alle de målsætninger, de har for deres socialpolitikker.

Sund & Bælt angiver at der i bæredygtig virksomhedsledelse, ikke er registreret sager om korruption som kommer fra whistleblower ordningen. Der oplyses ikke om målbare nøgletalsindikationer som de anvender, og det er heller ikke obligatorisk. De anfører at de vil opretholder de samme mål i næste regnskabsperiode.

Virksomheden følger ikke EU's retningslinjers om opfordring af brug af nøgletalsindikationer. Det er primært kvalitative- og kvantitative beskrivelser der kan læses, men de forholder sig til om politikmålene har fundet sted. Samlet set er deres resultatbeskrivelse af målsætningerne fuldkommen, og de forklarer deres forventninger til kommende periode. Sund & Bælt opfylder de opstillet screeningskriterier, og beskrivelsen af nøgletalsindikationer, resultater og forventninger er godkendt.

Opsamling af resultater hos Sund & Bælt

Analysen af Sund & Bælt tager udgangspunkt i årsregnskabslovens § 99 a, suppleret med retningslinjerne fra EU om offentliggørelse af ikke-finansielle oplysninger. Der bliver

afdækket om hvorvidt Sund & Bælt oplyser om følgende elementer i deres redegørelse for samfundsansvar:

- Forretningsmodel
- Politikker for samfundsansvar
- Fra politik til handling og evt. due diligence-processer
- Risiko for negativ påvirkning
- Nøglepræstationsindikatorer, resultater og forventninger til arbejdet fremover

Sund & Bælt besvarer opfyldende deres forretningsmodel, hvor de redegør for deres rolle og andre aktører der indgår i deres forretningsmodel. Der kan bemærkes at Sund & Bælts arbejde med de fire politikområder variere, hvor der er nogle forhold som fylder mere og forhold der redegøres kort om. Virksomheden gør ikke konsekvent brug af lovtekstens terminologi, og samler politikområder under andre selvvalgte betegnelser.

I omsætningen af politikkerne til konkrete aktiviteter, er der i et af politikområderne slet ikke berørt, hvordan politikkerne omsættes til handlinger. I et andet politikområde oplyses der kun om aktiviteter, for nogle af deres fremsatte politikker, og i det hele taget er virksomhedens beskrivelse af konkrete aktiviteter ikke tilstrækkelig. Oplysninger om anvendte due diligence-procedurer er heller ikke tilstrækkelig, der kan afsløres at der ikke gives oplysninger for en af politikområderne.

Sund & Bælt grundlag for parametre og metoder de anvender i risikovurderingerne er ikke tilstedeværende. Deres beskrevne påvirkninger er primært forbeholdt deres leverandører, og der foreligger ikke oplysninger om deres egne væsentlige påvirkninger. Virksomheden præsenterer ikke de anbefalede målbare nøgletalsindikationer for deres politikker, men de oplyser om opnåede resultater for alle politikområder. Derudover inkluderer Sund & Bælt oplysninger om forventninger i fremtiden for alle politikområder (Bæredygtighed s. 27-32, Sund & Bælt 2021)

TV2 Danmark

Fakta om TV2 Danmark A/S

TV 2 Danmark A/S er et statsejet selskab med public service-forpligtelser. TV 2 er oprindelig en selvejende institution, der bliver etableret i 1986 med det formål at skabe et alternativ til DR's fjernsynsvirksomhed. Ved lov i 2003 bliver TV 2 omdannet til et 100 % statsejet aktieselskab, hvor selskabet skal drive public service-programvirksomhed. Dog er det kun hovedkanalen TV 2, der er pålagt public service-forpligtelser mens de øvrige kanaler og tjenester drives på rent kommercielle vilkår. Forpligtelsen indebærer at hovedkanalen skal omfatte nyhedsformidling, sport, kunst, kultur og underholdning.

TV 2 har siden 2004 ikke været offentligt finansieret af indtægter fra medielicensen, og finansieres i dag primært med abonnementsindtægter og reklameindtægter. TV 2 har en speciel karakter, grundet deres kombination af kommerciel virksomhed og public service-forpligtelse. Idet de skal tjene penge på deres indhold samtidig med at de skal tilbyde samfundsmæssig dækning af DK, og give væsentlig samfundsinformation til befolkningen. TV 2 A/S har omkring 1.500 medarbejdere der er placeret i byerne Odense og København (Kulturministeriet, TV 2 Danmark).

Forretningsmodel

TV 2's værdikæde kan opdeles i forhold til deres interne funktioner, eksterne partnere og brugere/seere, hvor der på toppen af værdikæden findes bestyrelsen og direktionen, *der* fastsætter det overordnede mål, og derudover er der stabsfunktioner der understøtter med økonomisk, juridisk og digital hjælp. Den næste linje af aktiviteter på værdikæden består af den interne produktion af nyheder og sport, dernæst foregår indkøb af færdigproducerede programmer og sportsrettigheder. Efterfølgende optræder udarbejdelse af programindhold med eksterne producenter. I næste række i værdikæden sker redigering af produceret og indkøbt indhold, markedsføring af TV 2's programmer. Herefter publiceres indhold på TV 2's kanaler og platforme.

I næste række i værdikæden foregår distribution af indhold via TV 2's platforme, samt indirekte via tv-distributører. Næste række i værdikæden repræsenterer diverse relationer. Abonnementsrelationen er relationen hvor brugerne betaler et abonnement for at få adgang til TV 2 Play. Den gratis digital relation er brugernes gratis adgang til TV2.dk og apps. B2B distributør relation betaler seerne betaler for adgang til TV 2's kanaler via TV-distributører, som betaler til TV 2 for denne adgang. I B2B annoncør relation betaler annoncører for adgang til TV 2's publikum. Sidste række på TV 2's værdikæde er de danske seer og bruger, der tilgår TV 2's indhold via de forskellige platforme og tjenester. TV 2 har samarbejde med

eksterne produktionsselskaber, der assisterer med produktion af indhold. De samarbejder ligeledes med en række eksterne teknologi partnere, som bistår med hjælp til udvikling og drift af medieteknologi mv.

Man kan fremføre at TV 2 offentliggør oplysninger om deres organisation, partnere og kunder. I relation til EU's opfordringer er TV 2 gode til at beskrive, hvordan de skaber og bevarer værdi gennem sine tjenesteydelser. TV 2 anfører at de har et medansvar for at udvikle mediebranchen bæredygtigt og etisk, og har som virksomhed et ansvar for at skabe en tryg og rummelig arbejdsplads. Ydermere tager de ansvar ved at understøtte demokratiet og varetage deres public service-forpligtelse, til at dække Danmark og bringe relevant formidling for alle danske samfundsborgere.

De meddeler at det er deres rolle at binde Danmark sammen ved at samle og underholde gennem fælles oplevelser og ved at engagere seerne i demokratiske samtaler. I deres redegørelse for deres rolle i samfundet, bidrager de til forståelsen af koblingen mellem kerneforretning og samfundsansvar. Derved er kriterium b opfyldt.

TV 2 er i deres forretningsmodel, gode til at illustrere de funktioner de varetager og informere om de eksterne partnere de samarbejder med og deres rolle. De beskriver i fint omfang alle de interne funktioner der kan findes i TV 2, hvor der på toppen kan findes bestyrelsen og direktionen som udarbejder de strategiske planer, og på sidste linje kan der findes slutbrugerne og seerne.

Der er langt fra hvor de strategiske retningslinjer sker, til det fuldendte slutprodukt der når ud til TV 2's seere. Før det kan nå ud til seerne, skal der skabes, produceres og distribueres. Processerne i TV 2's værdikæde beskrives godt og giver læseren en overblik over hele deres forretningsmodel, med hensyn til koblingen mellem kerneforretningen og samfundsansvaret. TV 2 beskriver deres publicistiske ansvar, og deres samfundsansvar til at forsvare ytringsfriheden og demokratiet. TV 2 redegør for deres samfundsansvar i en separat rapport der ikke indgår i deres årsrapport. Men de henviser til ansvarlighedsrapport via en URL-link i ledelsesberetningen. Forretningsmodellen er placeret i starten af deres ansvarlighedsrapport

Politikker for samfundsansvar

TV 2 oplyser i deres politik at de efterlever de internationale menneskerettigheder, og følger Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvor de retter fokus på konventionens

artikel 10 om ytringsfrihed og informationsfrihed. De arbejder med et publicistisk standpunkt, og har en målsætning om at komme i top-2, i seernes vurdering af publicistiske aktører i mediebranchen. TV 2 har ligeledes en politik, om at styrke handicappedes adgang til public servicetilbuddene. De angiver, at deres politik for handicappet, vil gøre det nemmere for handicappet herunder døve og blinde i Danmark, at få adgang til deres programmer. Deres position som public service-udbyder, gør at der skal tilbydes tilgængeligt indhold for alle danske borgere, både raske og handicappede.

TV2 fremfører at de respekter den danske lovgivning, samt følger Europarådets korruptionskonvention og OECD's konvention om bekæmpelse af bestikkelse. TV 2 oplyser at de tilslutter sig kampen mod korruption, dog beskriver de ikke en konkret korruptionspolitik, der kan udøves hos TV 2 og dens forretningsaktiviteter. Men det kan implicit afledes fra deres afsnit om korruption og bestikkelse, at de tager klar afstand fra det og ikke ønsker at deres ansatte involverer sig i korruption.

TV 2 formuler at de har et mål om at blive opfattet som Danmarks bedste mediearbejdsplads, samt have ansatte der glæder sig til at komme på arbejde. De anfører at deres største målsætning for 2022, er en prioritering af en tryg og god arbejdsplads. De fremfører at deres målsætning om at være Danmarks foretrukne mediearbejdsplads, vil kræve at god ledelse kommer i fokus, derfor er netop god ledelse inkluderet i deres samlet politik om forbedringen af deres arbejdsplads. De fremskriver at før det kan ske, skal arbejdspladsen gå igennem en kulturændring, der skal understøtte den samarbejdskultur, som skal til for at skabe en sundere arbejdsplads. Desuden har TV 2 et mål om at fastholde deres talenter, og omtaler at det er afgørende for TV 2' succes, at de evner at tiltrække, udvikle og fastholde deres talenter. I den anledning har de udarbejdet en politik for en hybrid arbejdsplads i TV 2, for at deres ansatte kan arbejde med en øget grad af fleksibilitet. Hvor der er fokus på at styrke det tværgående samarbejde, mellem deres to lokationer i Odense og København. TV 2 tilgår politikkerne i ligestilling og mangfoldighed, ud fra et mål om at øge andelen af det underrepræsenterede køn. Her fremsætter de et mål, at andelen af kvinder skal udgøre minimum 40 pct. i virksomheden.

TV 2 oplyser i deres miljøpolitik, at de gerne vil bidrage til en grønnere omstilling og har i den forbindelse fremsat en klimaambition, om at reducere 60 pct. af deres CO2 udledning i 2025, og reducere 70 pct. i 2023. TV 2's måling af reduktionen i CO2 udledningen for de kommende år, vil have 2019 som baseline og tage udgangspunkt i det år. I deres opgørelse af CO2 udledningen, vil forbrug af vand også opgøres samt produktion af affald. Virksomheden præsenter i deres rejsepolitik, at de i forbindelse med deres rejser vil foretage klimabevidste valg, ved bestillingen af fly, hotel og billeje, under hensyntagen til at deres

medarbejder skal have mulighed, for at udføre arbejdsopgaverne på professionel vis. Desuden vil virksomheden skærpe kravene til sine eksterne leverandører og producenter, så de i fællesskab i hele værdikæden kan løse klimaudfordringerne.

TV 2 redegør for deres arbejde på de fire politikområder, der fremgår i loven: miljø og klima, sociale forhold og medarbejder forhold, menneskerettigheder og antikorruption. Beskrivelsen af deres arbejde med politikområderne varierer, de opstiller ikke en decideret korruptionspolitik, der tager udgangspunkt i deres forretning. Deres arbejde i socialområdet kan vurderes som god, og det kan konstateres at det er det område de prioriter en del ressourcer på. Endvidere evalueres redegørelsen af deres miljøpolitik til at være tilstrækkelig. Virksomheden har en systematisk tilgang, og har opbygget deres ansvarlighedsrapport, så deres politikområder har hvert deres kapitel. TV 2 gør ikke konsekvent brug af lovtekstens terminologi, og navngiver kapitlerne i ansvarlighedsrapporten som: ”programvirksomhed”, ”arbejdsplads” og ”miljø og klima”. Virksomheden samler politikområderne i selvvalgte betegnelser, overskriften programvirksomheden dækker over virksomhedens arbejde med antikorruption og menneskerettigheder. Ligesom overskriften arbejdsplads dækker over sociale forhold og medarbejder forhold. Da overskrifterne fraviger fra lovtekstens beskrivelse, kan der opstå tvivl især med deres overskrift ”programvirksomhed”.

Fra politik til handling & eventuelle processer for due diligence

I understøttelse af målet om at være blandt top-2 i seernes vurdering af publicistiske aktører, præsenter TV 2 10 etiske retningslinjer, som gælder for virksomheden og deres samarbejdspartner. De etiske retningslinjer beretter om, at deres programmer og artikler skal være troværdige, fair og redelige. De er en uafhængig og selvstændig medievirksomhed, der i deres journalistik er fri af partipolitiske og kommercielle bindinger. TV 2’s programmer og artikler må ikke tilskynde til had, samt at de tager særlige hensyn til børn (TV 2’s etiske retningslinjer). I TV 2’s politik om kamp mod korruption, instrueres virksomhedens medarbejdere i ikke at give, eller modtage uberettigede fordele fra embedsmænd og erhvervspersoner. Virksomhedens formuleret retningslinjer til deres gavepolitik, er ligeledes gældende for deres forretningsforbindelser og samarbejdspartnere. Der fremgår ikke nogen due diligence-procedurer til, at forebygge potentielle negative påvirkninger der vedrører anti-korruption og bestikkelse. For at styrke de handicappedes adgang til deres programmer, oplyses der at virksomheden halvårlig mødes med repræsentanter fra handicaporganisationer. I brugerrådsmøderne forklarer TV 2 at de får sparring på den

fremadrettede prioritering på området. Samt at de er i dialog med bl.a. foreningen for døvblinde, høreforeningen og dansk blindesamfund. TV 2 oplyser ikke om due diligence processer på handicapområdet, hvilket heller ikke er krævet ved lov. Med henblik på at styrke handicappedes adgang, tilbyder TV 2 tekstning og tegnsprogstolkning til opfyldelse af forskellige brugerbehov. Virksomheden fremfører at deres undertekster gengiver det der bliver sagt på tv, og vil være en støtte for svagthørende brugere. Deres tegnsprogstolkning vil være nyttige for døve brugere, og vil gengive det der bliver sagt.

I kampen mod korruption har TV 2 en whistleblowerordning, der via et elektronisk og anonymiseret informationssystem, kan tage imod information om evt. uregelmæssigheder herunder korruption. Deres whistleblowerordning har TV 2 sat i stand for at klarlægge om bestikkelse har fundet sted. Virksomheden anvender systemet som et redskab til at opfange og identificerer tilfælde af korruption.

Til TV 2's mål om at blive opfattet som den foretrukne mediearbejdsplads, har de igangsat et initiativ som betyder at alle deres ledere skal styrke deres kompetencer i hvordan en god arbejdsplads skabes. Derfor har de udviklet et endagskursus til deres ledere, som skal klæde deres ledere på til at håndtere og forebygge situationer med krænkende handlinger, og dermed understøtte et trygt og tillidsfuldt arbejdsmiljø.

Virksomheden oplyser at de har revideret deres politik for mobning og chikane, til fordel for en nutidig og mere anvisende version. Det sker for at beskytte deres ansatte mod krænkende handlinger. TV 2 vil fastholde deres talenter ved løbende at følge med i medarbejderomsætningen. De har indledningsvis sat et mål på en medarbejderomsætning på mellem 10-15 pct. For at opnå målet vil TV 2 sørger for at deres nye ansatte får en god og tryg start på TV 2, derfor er der i 2021 startet et nyt onboardingforløb, der matcher virksomhedens målsætning for at fastholde deres talenter.

Til hjælp med at opnå deres ambitionsniveau til arbejdspladsen, har virksomheden planer om at styrke deres HR-organisation, hvor de i den forbindelse har udarbejdet en ny HR-strategi. De har øget antallet af medarbejdere i HR og nyoprettet en afdeling ved navn People & Culture, der kan varetage de opgaver ligger i fremtiden. TV 2 opgør deres ansattes arbejdsglæde ved brug af tilfredshedsundersøgelser, som gennemføres hvert andet år. Virksomheden har forhåbninger til at deres ansattes arbejdsglæde er blandt gruppen Top in Class. Hvad angår due diligence-processer er opgørelsen af arbejdsglæden implementeret for at identificere og måle hvor stor en grad deres ansatte er tilfreds med arbejdspladsen. TV 2 er i fuld gang med at videreudvikle tilgangen til mangfoldighed og afsøger initiativer både internt og eksternt. I deres politik for at øge andelen af underrepræsenterede køn, har TV 2

gjort en indsats for at ændre sammensætningen blandt lederne. Med hensyn til due diligence-procedurer oplyser virksomheden, at de har udvidet deres medarbejderundersøgelse til også at omfatte mangfoldigheden.

TV 2 præsenterer en række tiltag til deres CO2 reduktion, de opdeler deres arbejde i nogle overordnede indsatsområder. Det første tiltag er overgangen til grøn el, hvor der oplyses at de i 2021 har forhandlet en ny el-aftale, der er baseret på 100 pct. grøn el. Derudover forklarer virksomheden at de i 2022 vil indgå såkaldte Power Purchase Agreement aftaler. Ideen med disse PPA-aftaler er at tilføre ny vedvarende energi til samfundet. I samarbejde med selskabet EnergiFYN er der planer om at blive medejer af solcelleparker, der skal dække 50 pct. af TV 2's el-behov i 2023. De anfører at de i 2021 har introduceret deres første el-produktionsbil, der kan levere tilfredsstillende rækkevidde, ladetid og lastevne. Virksomheden oplyser at El-bilen er valgt efter en grundig research for at finde velegnede produktionsbiler, der kan løse TV 2's transport behov. De fremhæver at de sigter efter at skifte hele flåden af produktionsbiler til el-biler, samt arbejder med at etablere flere ladestandere på TV 2's faciliteter i Odense og København. Der anføres at de er i færd med at udskifte visse interne funktioner til i fremtiden at blive placeret hos eksterne services, ifølge TV 2 vil det indebære en væsentlig andel af deres el-forbrug går til TV 2's eksterne leverandører. Desuden har virksomheden igangsat en plan for ændringer i kantinerne, hvor man vil gå fra en kødfri dag om ugen til1,5 kødfri dag om ugen i 2022.

For politikken om mere klimabevidste rejser, kan det læses at TV 2 har indgået en rammeaftale med et rejsebureau. Dette bureau skal benyttes ved bestilling af rejser, hvor der er inkluderet booking af fly, hotel, billeje og togrejser i udlandet. Til at forebygge de eksisterende klimapåvirkninger, har TV 2 som due diligence-processer indgået et branchesamarbejde med Bæredygtig Film og Tv-produktion. Samarbejdet handler om at udveksle erfaringer om væsentlige barriere, der kan forhindre dem i at opnå deres klimamål. Alliance har udgivet en håndbog om klimaudfordringer i produktionsmiljøet, og udgivet en international certificeringsordning ved navn Green Film. Certificeringen kommer med klare retningslinjer og dokumentkrav, og er designet til at vejlede producenter i at arbejde på en miljømæssig bæredygtig måde.

TV 2 omsætter deres politikker for samfundsansvar til handling, på de fire politikområder. Imidlertid kan man som læser savne at deres tekst er mere overskuelig, da man kan nogle gange kan have svært ved at følge den råde tråd. De blander beskrivelserne af politikkerne sammen, og man får derfor svært ved at sortere ved de forskellige politikker. Beskrivelserne af deres indsatser for socialpolitikkerne krydser hinanden, og man får fornemmelse af at deres enkelte initiativer kan gælde for flere politikker. Virksomheden oplister en række ESG-

initiativer der har fundet sted, men uden at linke disse til en konkret målsætning, derfor bliver det en lidt tilfældig omsætning af politikkerne. Virksomheden beskriver processer for due-diligence for næsten alle politikområder, undtagen politikområdet antikorruption og bestikkelse. For social politikområdet gør virksomheden brug af medarbejderundersøgelser, til at undersøge deres ansattes vurdering af arbejdspladsens sociale forhold. Yderligere anvendes medarbejderomsætninger, til at estimere hvor gode de er til at holde på deres ansatte. Due diligence-processer bruges i klimaområdet til at forebygge, eksisterende negative påvirkninger indenfor området. Som fremført er der ikke due-diligence processer for politikområderne antikorruption og menneskerettigheder, hvilket heller ikke krævet i loven.

Risiko for negativ påvirkning

TV 2's risici i deres publicistiske ansvar, er at de ikke efterkommer deres etiske grundlag og ikke fungere uafhængige i deres arbejde, og derfor ikke udviser troværdighed og redelighed. Det er den væsentligste risici der er til stede, med udgangspunkt i deres publicistiske ansvar som mediehus. Virksomheden anfører at risiciene ikke kun er til stede internt i virksomheden, men også kan forekomme hos deres eksterne partnere. Af den årsag forventes det ligeledes, at de eksterne interessenter efterlever, og er opmærksomme på TV 2's etiske grundlag. Virksomheden meddeler at det er seerne, der har den afgørende mening, med hensyn til vurderingen som publicister. Seerne vurderer hvert år hvor gode TV 2 og deres kanaler er til at handle publicistisk. Til at forebygge og forbedre deres publicisme, har de etableret en uafhængig klageinstans, der behandler henvendelser fra seere. Virksomheden har ansat en seernes redaktør som kan fremsætte kritik, og vurdere redaktionel praksis samt har til opgave at fremme en åben dialog med TV 2's seere.

TV 2's væsentligste risici inden for handicapområdet, er at de forsømmer deres public service-forpligtelse, og ikke tilbyder tilgængeligt indhold til hele den danske befolkning. Det gælder såvel de brede brugergrupper som de smalle. En uhensigtsmæssig forbigåelse af en brugergruppe som personer med handicap, kan medføre en negativ påvirkning til politikområdet menneskerettigheder. Virksomheden oplyser ikke om risici der kan komme fra deres forretningsforbindelser, men det kan *underforstås* at de kræver at deres samarbejdspartnere, gør deres services brugervenligt. Virksomheden meddeler, at de vil videreudvikle deres TV 2 PLAY til at være for alle, og give deres handicappet bruger mulighed for at brugertilpasse de enkelte programmer, så de kan tilpasse til deres behov. TV 2 er klar over risiciene og forpligtelserne til deres handicapbrugere, og tager derfor forbehold for dem i alle deres indhold, både på traditionel- og digital vis. Virksomheden udvikler

løbende programmer og indhold til at vise hensyn til deres handicapbrugere, dermed håndtere de evt. risici der kan være forbundet med denne brugergrupper.

TV2's væsentligste risici for korruption, er risikoen for at den kan forekomme blandt deres medarbejdere. TV2 er velvidende om evt. risici for korruption i relationen til deres forretningsforbindelser, og andre eksterne aktører. TV 2 oplyser ikke hvor alvorlig en risici korruption repræsenterer, men de oplyser at de har taget stilling til risiciene, samt har udarbejdet relevante retningslinjer i deres gavepolitik for deres ansatte. Virksomheden forklarer, at de instruerer deres medarbejder til ikke at modtage eller give uberettigede fordele til hverken embedsfolk eller erhvervspersoner.

Whistleblowerordningen er iværksat for at modstå væsentlige risici af korruption, der kan indebære en særlig risiko. TV 2's whistleblowerordning bruges til at indberette om brud af interne retningslinjer som korruption, samt andre alvorlige brud af lovbestemmelser. Når der indberettes til whistleblowerordningen, vil væsentligheden af indberetningen vurderes. Det indberettet kan enten blive henlagt eller taget videre, hvis undersøgelsen viser kritisable forhold. TV 2 vil håndtere risicien med passende tiltag, det kan f.eks. være ansættelsesretlige reaktioner, heriblandt disciplinære sanktioner som advarsel, afskedigelse eller anmeldelse til politiet og evt. retssag, mod den person der er under mistanke for at begået lovovertrædelsen.

Det vurderes at TV 2's whistleblowerordning opfylder kravene til at håndtere de væsentlige risici der kan være på området korruption.TV 2 oplyser at overtrædelser af mindre væsentlige karakter ikke skal indberettes via whistleblowerordningen, men håndteres på sædvanlig vis ved direkte henvendelse til nærmeste leder eller tillidsrepræsentation.

TV 2 oplyser at deres væsentligste risici på medarbejderområdet, er risikoen for krænkende episoder forekommer på deres arbejdsplads. TV 2 har på baggrund af Sofie Lindes tale ved ZULU Comedy Galla, og omtalen af TV 2 dokumentaren MeToo: Sexisme bag skærmen, vurderet at krænkende adfærd på deres arbejdspladser udgør en væsentlig risiko. For at imødegå dette oplyser TV 2 at alle deres nuværende ledere har været på kursus.

Kurset vil klæde dem på at understøtte et trygt og tillidsfuldt arbejdsmiljø, endvidere skal lederne holde dialogmøde med deres medarbejdere om forebyggelse af krænkende handlinger. Eksterne faktorer har ikke været årsag til sexismen og chikanen i virksomheden, dog har den negative omtalen påført en negativ påvirkning til TV 2's omdømme som mediearbejdsplads. De adskillige krænkende handlinger der er kommet ud til offentligheden,

har sat pres på TV 2 for at gør en indsats, for at forbedre deres medarbejders trivsel på arbejdet.

Desuden vurderer virksomheden at de har problemer med at fastholde deres talenter. I håndteringen af dette vil TV 2 forsøge at gøre de unge talenter mere glade for at være der. Virksomheden forklarer at problemerne med at fastholde deres talenter, kan skyldes konkurrencen mellem mediehusene om talenter, samt offentlighedens ændret syn på TV 2 efter MeToo skandalerne.

Virksomheden forklarer, at de har planer om at styrke deres HR, for at tackle adfærdsproblemer på arbejdspladsen. TV 2 har via deres position et ansvar for at repræsentere den diversitet der i samfundet, både i deres programmer og på deres arbejdsplads. Derfor har de vurderet en risiko i forhold til, at de ikke repræsenter det antal kvinder på deres arbejdsplads som de bør. De informerer om at de vil afbøde den risiko, ved at øge andelen af det underrepræsenterede køn. Det samme er gældende med deres mangfoldighed, hvor de har vurderet at der er risici i forhold til hvordan TV 2's mangfoldighed bliver set ude fra. Erhvervsstyrelsen opfordrer til at kvinder skal udgøre to ud af seks personer i bestyrelsen. Dertil oplyser virksomheden at hvis der identificeres lige antal kvalificerede ansøgere af forskellige køn skal en person af det køn, som er underrepræsenteret i selskabet vælges.

Deres væsentligste risici på klimaområdet er CO2 udledning, TV2 opdeler deres CO2 udledning på henholdsvis scope 1, scope 2 og scope 3. Den første scope angiver de direkte udledninger, som ejes eller kontrolleres af TV 2. Den anden scope betegner de indirekte udledninger, der kommer som konsekvens af den elektricitet og fjernvarme virksomheden forbruger. Den tredje scope omfatter de indirekte udledninger, der repræsenterer alle andre end de nævnte udledninger, som er omfattet af scope 1 & 2. Virksomheden oplyser at den største udfordring, i forhold til klimaambitionerne ligger i høj grad i scope 3, som indeholder CO2 risiciene fra forretningsforbindelserne. TV 2 anfører, at de er afhængig af leverandørers infrastruktur og i højere grad benytter sig af eksterne produktionsselskaber, til en stor del af deres tv-produktioner, heriblandt fiktionsserier og andet underholdningsformater. Derfor er virksomheden nødt til at samarbejde med de eksterne interessenter, for at efterleve deres ambitioner for CO 2 udledning.

Virksomheden anfører at den teknologiske udvikling og stigningen i danskernes streamingforbrug, generelt gør det udfordrende at indfri deres klimaambitioner. Eftersom flere enheder per husstand, højere videokvalitet samt større skærme bidrager til et højere CO2-aftryk som ikke kan kontrolleres. TV 2's brugeres forbrug af deres indhold i deres hjem,

udgør eksterne indirekte udledninger som virksomheden ikke har nogen indflydelse over. Virksomheden omtaler at over for de aktiviteter i værdikæden som de kun har indirekte indflydelse på, vil de forvalte deres ansvar mere proaktivt end tidligere. De meddeler at reduktionen i CO2 hos produktionsselskaberne, primært vil være drevet af produktionsselskabernes egen adfærd i forbindelse med tv-produktion. Klimaaftrykket fra transport, rejser og hoteller repræsenter en stor udfordring, og TV 2 er bevidst om det. De oplyser at de har etableret en aftale med et rejsebureau til at hjælpe, med at angive klimavenlige valg i forbindelse med reservationer i arbejdsrelaterede rejser.

Virksomheden væsentligste risici i klimaområdet udover deres egne CO2 udledning, er risiciene for brugernes CO2 udledning fra deres enheder, mens de ser TV 2's indhold. Virksomheden har outsourcet en del af deres funktioner til eksterne produktioner, derfor er udledningen der før kom fra TV 2 nu flyttet til de eksterne partnere. Det oplyses at der samarbejdes med de eksterne partnere om at ændre deres produktion til mere bæredygtigt.

Der informeres om de væsentligste risici for negativ påvirkning på de fire politikområder, og hvordan risiciene håndteres. Dette omfatter både potentielle og aktuelle påvirkninger. Virksomheden beskriver en række væsentlige risici som de vurderer, har betydelig negativ indflydelse på TV 2. Eksempler på de beskrevne risici er deres ansattes trivsel, mediehusets upartiskhed, negligering af visse brugergrupper, bestikkelse og til slut CO2 udledning. De er generelt gode til at forklare hvordan de håndtere risiciene, dog fremfører virksomheden ikke hvilke parametre og metoder de anvender i risikovurderinger. Det kan være relevant for visse interessenter at få indsigt i virksomhedens væsentlighedsvurdering. I kraft af at virksomheden befinder sig i mediebranchen, vil der være visse negative påvirkninger der er aktuelle, som ikke vil være til stede i en anden branche. Virksomheden præsenterer ikke deres risici i henholdsvis korte-, mellem- og langsigtede risici, men italesætter risiciene og påvirkningerne bredt. TV 2 er gode til at beskrive de risici der kommer fra dem selv, og de risici der kommer fra deres forretningsforbindelser samt andre eksterne interessenter.

Nøglepræstationsindikatorer, resultater og forventninger

TV2's oprettelse af klageinstansen har medført, at 7.200 seere har henvendt sig direkte til seernes redaktør med kritik, klager, spørgsmål og kommentarer til udsendelser og artikler. Hvad angår deres publicistiske ansvar har TV 2 til dels opnået deres mål for 2021, men har for visse kanaler ikke har fået det ønsket score. Til fremtiden har virksomheden fortsat et mål om at forbedre seernes vurdering af TV 2, samt fortsætte med at tage stilling til de

henvendelser som sendes ud til virksomheden. Der præsenteres nøgletalsindikationer i forbindelse med det publicistiske ansvar, men opgørelsen kan ikke betegnes som værende udbredte indikatorer der bruges på tværs af mediebranchen. Imidlertid kan det konstateres, at der bruges ensartede indikatorer for alle deres kanaler og hjemmedier, som synliggør fremskridt og tendenser. Virksomheden oplyser at indsatsen til deres handicappet brugergrupper, har resulteret i en bedre hensyntagen til deres skavanker og mulighed for at tilpasse programmerne til deres behov. De informerer ikke om nøgletalsindikationer som de anvender til at måle deres indsats på handicapområdet. Dog meddeles det, at de har forventninger om at fortsætte deres indsats, ved forsat at møde med repræsentanter fra handicaporganisationer og fortsætte med at fokuserer på at forbedre deres brugerflader for alle brugere inklusiv handicappet.

TV 2 oplyser ikke om anvendelse af nøgletals indikationer for politikområdet korruption, hvilket heller ikke lovpligtig. De oplyser heller ikke om hvorvidt deres indsats indenfor anti-korruption har haft gavnlig effekt, endvidere kan der ikke findes oplysninger om hvorvidt retningslinjerne for gavepolitikken er tilstrækkelige og kan imødekomme de tilstedeværende risici. Der oplyses at whistleblowerordningen i 2021 har modtaget fire indberetninger, heraf er en færdigbehandlet mens tre af indberetningerne ikke vurderes til at falde under ordningen. TV 2 udgiver ikke oplysninger om deres forventninger til fremtiden, hvad angår korruption eller evt. ændringer de har tænkt sig med korruptionsområdet.

TV 2 har evalueret effekten af det forgangne års arbejde, for at skabe en bedre arbejdsplads. Undersøgelsen viser at arbejdskulturen i virksomheden har oplevet en forbedring. Virksomheden fremsætter at de i medarbejdertilfredshedsmålingen ikke har opnået den placering, som de har håbet for året, samt at de har fået en indplacering lige under Top Class gruppen, dog oplyses der at scoren viser et tilfredsstillende resultat. Erhvervsstyrelsen opfordrer til at der benyttes nøgletalsindikationer til måling af specifikke forretningsområder. Det kan noteres at TV 2 har fulgt anbefalingen og har anvendt dem til måling af medarbejdertilfredsheden. Der kan læses at der er rapporteret om krænkende hændelser i undersøgelsen, men omfanget og graden af alvoren af hændelserne kendes ikke. Virksomheden orienterer at de har tænkt sig at arbejde videre med at forbedre arbejdsmiljøet, der berettes ikke om evt. nye initiativer der vil forekomme i kommende tid.

TV 2 har sat et mål på mellem 10-15 pct. i medarbejderomsætningen. Målingen af omsætningsmålet foregår ved brug af nøgletalsindikationer. De orienterer om at de har opnået omsætningsmålet for 2021, samt har forventninger om at kalibrere målet i de kommende år. Planerne om at forstærke HR implementeres først i slutningen af 2021, og

kan endnu ikke præsentere virkning fra initiativet. Men har forventninger om at tiltaget vil være med til at forbedre arbejdspladsen.

Der fremsættes et mål om at det underrepræsenterede køn, minimum skal udgøre 40 pct., det fremføres at i 2021 udgør det underrepræsenterede køn 42 pct., hvilket opfylder og overstiger TV 2's egen målsætning på de 40 pct. De belyser at deres ambitioner for mangfoldighed vil få en klarere retning hos virksomheden, og har bl.a. samarbejdet med journalisthøjskolen, om at få flere med anden etnisk baggrund til at søge ind på uddannelserne. Virksomhedens forventninger til fremtiden er at arbejde videre med ligestilling og mangfoldighed i organisationen. TV 2 foretager en undersøgelse i 2021 blandt deres ansatte, med hensyn til ligestilling og mangfoldighed. Undersøgelsen viser at der er forskel mellem mænds og kvinders oplevelser af lighed hvad angår karrieremuligheder i TV 2.

Virksomheden har mål om at deres indgåede PPA-aftaler i 2023, skal dække over 50 pct. af deres samlede elforbrug. Deres forventninger til den grønne certificering Green Film, er at de ved efterlevelse af certificeringens klimakrav til arbejdet, kan hjælpe dem med at dække den resterende halvdel i elforbruget. TV 2's forventninger til de igangsatte planer i deres kantiner, er en reduktion på 15 pct. i CO2 udledning, de anfører at ordningen forventes at udrulles i midten af 2022. TV 2 har forventninger om at deres igangsatte planer for ændringer i kantinerne, vil føre til en reduktion på 15 pct. i 2022. De anfører, at det forventes at ordningen udrulles i midten af 2022. Virksomheden oplyser at de opgør deres CO2-udledning, i henhold til retningslinjerne i Greenhouse Gas Protocol. GHG hjælper virksomheden med at måle deres CO2-emission i de tre opstillet scopes, og bidrager med information til at styre og reducere drivhusgasemissioner. TV 2 redegør for anvendelse af ikke-finansielle indikatorer, men oplyser ikke om opnåede resultater på miljøområdet. De fremfører at de fleste initiativer de har præsenteret først, vil have effekt i næste regnskabsperiode. De har forventninger til at klimainitiativerne, vil føre til en reduktion af CO2-emissionen, hvorvidt deres forventninger bliver til realitet, vides ikke.

Med tilknytning til politikområdet menneskerettigheder, har seerne vurderet TV 2 til at være blandt top-2 af de mest ansvarlige mediehuse, hvad angår publicistisk ansvar. Vurderingen af mediehusets ansvar, sker på baggrund af en fælles brancheindikator, hvori der indgår data fra adskillige mediehuse i Danmark. Ifølge virksomheden vil de fortsætte med deres indsats, på deres publicistiske ansvar, og har forventninger om at få en endnu bedre score i næste år. For handicapområdet oplyses der ikke om nogle nøglepræstationsindikatorer, og det fremføres heller ikke om resultater de har fået med deres indsats på området. På korruptionsområdet oplyses der ikke om nøglepræstationsindikatorer, der kan muliggøre

sammenlignelighed, de angiver dog at de har haft 4 indberetninger på deres whistleblowerordning, og der oplyses ikke om kommende forventninger der er til politikker i anti-korruption.

TV 2 gør brug af nøglepræstationsindikatorer i visse socialpolitikker, bl.a. til måling af de ansattes trivsel. Det er igennem medarbejderundersøgelser de får målbare data, de kan forholde sig til. Undersøgelserne viser en forbedring i trivslen blandt de ansatte, ikke desto mindre viser undersøgelsen, at der er nogle ansatte der giver udtryk for at være udsat for krænkende handlinger. Vedrørende deres målsætning om fastholdelse af deres talenter, kan det konstateres at det er opnået. På socialområdet beskriver TV 2 i tilstrækkelig grad, de resultater de har opnået både positive og negative.

Der omtales ikke helt præcis hvad TV 2's samlede CO2-emission er, dog redegøres der for standarden GHG, de anvender til måling af deres CO2-emission. De forklarer, at de deler deres CO2-emission på henholdsvis 3 scopes, det vil have været rart at vide hvad der konkret bruges af CO2 på hver især af de 3 scopes. De fremsatte klimamålsætninger for CO2-udlednignen, er tidligst gældende fra 2025 indtil 2030, derfor kan de endnu ikke frembringe resultater fra klimapolitikkerne, da initiativerne ikke implementeres før 2023. Det er primært i den langsigtede tidshorisont, at TV 2 har de største forventninger på klimaområdet, i andre politikområder kan de præsentere resultater i det indeværende regnskabsår. Man kan håbe på at der præsenteres, en bedre beskrivelse af klimaresultater i nærmeste fremtid.

Man kan anføre at virksomheden i tidligere år har negligeret klimaområdet, og sat flere ressourcer af til andre politikker. Hvor man f.eks. i de andre politikker har mulighed for at sammenligne med resultater fra tidligere år. MeToo shitstormen kan være årsagen til virksomhedens øget prioritering på social- og medarbejderområdet. Fokuseringen på deres publicistiske ansvar skyldes deres position, som en af de største mediehuse i DK samt deres public service-forpligtelse (TV 2 ansvarlighedsrapport, 2021).

Opsamling af resultater for TV 2 A/S

Der er i analysen undersøgt TV 2's efterlevelse af årsregnskabslovens § 99 a, hvor der er foretaget en kvalitativ fremstilling af observerede tilgange og metoder i ESG-rapporteringen. I analysen tages der udgangspunkt i ÅRL § 99 a, suppleret med retningslinjer fra EU om offentliggørelse af ikke-finansielle oplysninger, for at afdække om virksomheden efterkommer kravene i redegørelse for samfundsansvar.

TV 2's forretningsmodel vurderes til at bidrage til forståelsen af koblingen mellem kerneforretning og samfundsansvar. De oplyser om deres politikker i de fire lovpligtige områder, imidlertid gør de ikke brug af samme lovterminologi som det fremgår af vejledningen fra Erhvervsstyrelsen. De bruger egne selvbestaltet overskrifter til at beskrive deres arbejde indenfor politikkerne og de redegør for aktiviteter for de fleste af politikområderne. TV 2 har ikke oplyst om due diligence-processer for alle politikområder, men oplyser om anvendelse af dem på social- og medarbejder området. De anvender ligeledes due diligence- processer i anti-korruption, men ikke i samme grad som på socialområdet.

Den væsentligste risici i antikorruption er risikoen for at deres ansatte bevirker i korruption, dog lader det ikke til at TV 2 vurderer denne risici som særlig betydelig, i ligeså høj grad som de andre politikker. Indenfor menneskerettighedsområdet angives dårlig varetagelse af deres demokratiske ansvar, samt en ansvarsfraskrivelse af deres brugergrupper med handicap, til at være den største risici. På social- og medarbejder området oplyses der om en række væsentlige risici, heriblandt risici for fejlende fastholdelse af deres talenter, samt risici for de kvindelige ansatte bliver udsat for krænkende adfærd. På miljø og klima angiver de risici med CO2-udledningen, der redegøres ikke for aktiviteter der har fundet sted i løbet af året, men der redegøres for aktiviteter der skal finde sted i fremtiden. Som læser får man ikke mulighed for at få et indblik i hvilke parametre de vurderer deres risici på tværs af politikkerne. Det virker til at de primært lægger deres fokus på eksisterende risici i virksomheden, og ikke i lige så høj grad på potentielle risici der kan opstå i fremtiden.

Danske Spil A/S

Forretningsmodel

Jf. retningslinjerne i EU-direktiverne er der krav til at Danske Spil skal udarbejde en samfundsansvarsrapport og den vil blive nærmere analyseret her.

Danske Spil startede tilbage i 1949 med navnet Dansk Tipstjeneste tilskyndet af diverse idrætsforbund, da der dengang blev argumenteret for at det kunne hjælpe med at sponsorere de forskellige idrætsforbund mm. I dag ejer Den Danske stat 81% af Danske Spil, hvorimod de resterende 19% er splittet midt over til hhv. Danmarks Idrætsforbund samt DGI. (Danske Spil, CSR-rapport, 2021.)

Danske Spil har lavet en separat rapport med hensyn til samfundsansvar, den er let tilgængelig inde på deres hjemmeside. Danske spil beskriver i deres rapport at de godt er klar over hvilke negative konsekvenser gambling og hasardspil kan have. De beskriver at de bl.a. har fundet ud af en sikker metode til at undgå mindreårige spiller i deres fysiske butikker. Dette gør de ved at gøre brug af de personlige spilkort, som blev introduceret i 2020. Dette forklares for at kunne vise at Danske Spil i høj grad prøver at skabe et bæredygtigt image på længere sigt. Udover at mindreårige nu har meget sværere ved at kunne spille, gør dette personlige spillekort det også muligt at gribe ind ved en mistanke om ludomani, hvidvask og matchfixing.

Hvis vi fokuserer på Danske Spils tiltag for at forebygge og formindske farlig spilleadfærd, *har Danske Spil aktivt ført begrænsninger i online casinoerne, samt reduceret deres rekla*mer rundt omkring de forskellige sociale platforme og TV'er. Danske spil beskriver derudover også, at de siden 2021 er gået i gang med at bidrage til undervisning samt uafhængig forskning i hvordan man kan forebygge ludomani.

Politikker for samfundsansvar, fra politik til handling & eventuelle processer for due diligence

Det er her et krav jf. ÅRL §99 a stk. 2, 2-3, at der bliver forklaret om politikker, som er med til at formindske klimapåvirkning, politikker omkring medarbejderforhold/sociale forhold, menneskerettigheder, samt Antikorruption og bestikkelse. Dette kommer Danske Spil ind på, samt hvordan de implementerer de forskellige politikker, så det kan ses at der sker en forskel.

Ifølge Danske Spils samfundsansvarsrapport, har de 4 politikker, som de fokuserer på. Sunde spillevaner, et værn mod kriminalitet, klimaindsats og selve organisationens politik. Hvis man kigger på det sociale ansvar som Danske Spil påtager sig, beskriver de at de videregiver deres overskud ubeskåret til idræt, natur, kultur og sociale formål som beskrevet i dansk lovgivning. den lov der er beskrevet i Dansk Lovgivning. Derudover fortæller Danske Spil at der bliver udloddet omkring 40% til Dansk Idrætsforbund og DGI.

Dette selskab beskriver også deres samfundsansvar som værende vigtig for hele samfundet, og har inkluderet en undersøgelse omkring ansvarlighed, med en dertilhørende model. Under de 4 givende politikker, er der underkategorier som er med til at redegøre omkring de mest essentielle ting i ESG-rapportering, nemlig miljø, sociale

forhold/medarbejderforhold, samt mangfoldighed og anti-korruption mm. Danske Spil beskriver derudover grundigt hvordan de vil sætte deres politikker i brug.

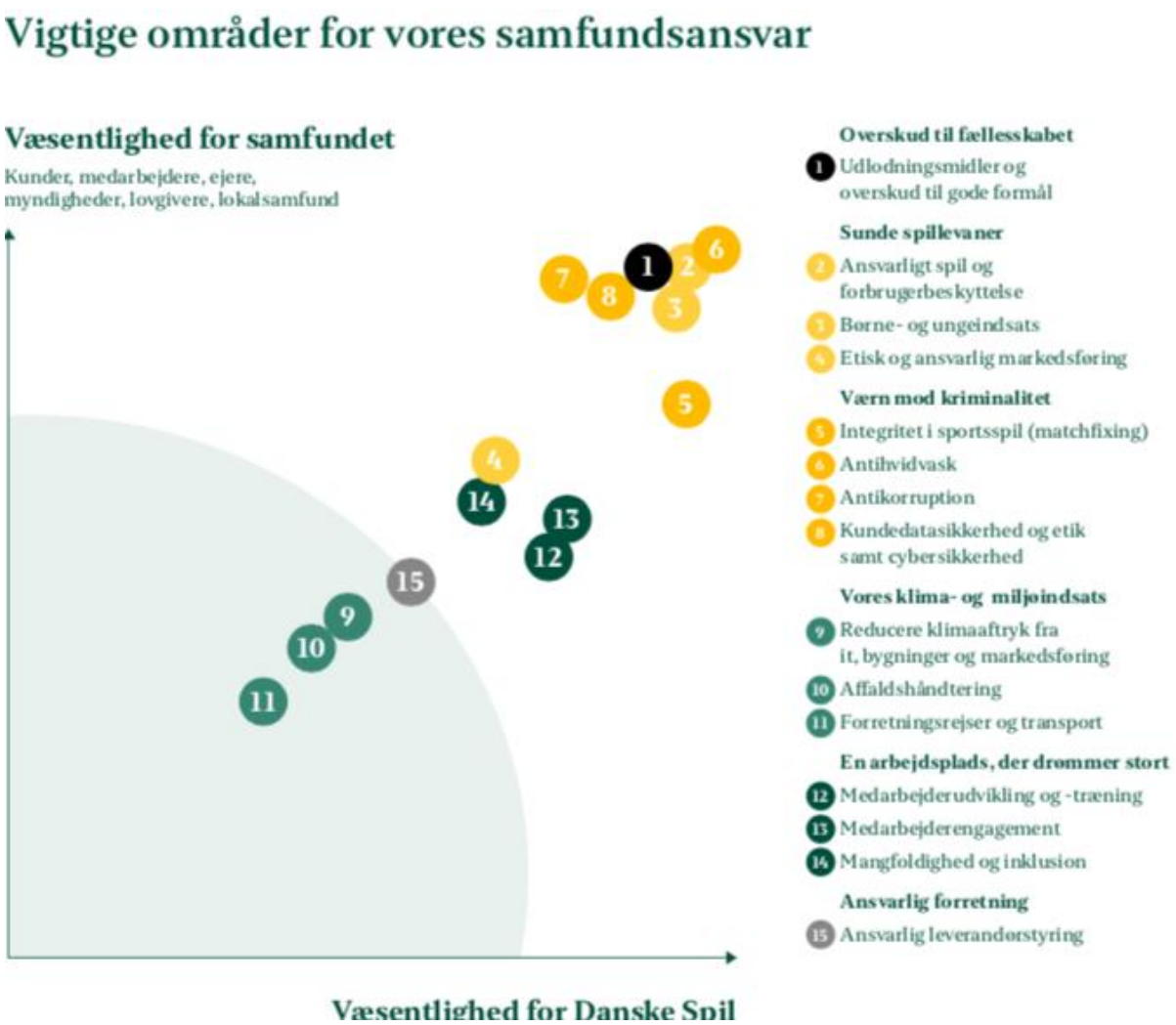

Figur fra Danske Spil (CSR-rapport 2021)

Danske Spil uddyber dette ved at beskrive hvordan ESG er implementeret i deres virksomhedsstrategi, og at de har opdelt deres samfundsansvarsindsats i 2 dele. 2 produktionsnære områder, som har fokus på sunde spillevaner, samt misbrug af spil til kriminalitet, hvorimod deres andet fokus ligger på bæredygtighed, i forhold til miljø samt en mangfoldig og tolerant arbejdsplads (Danske Spil, CSR-rapport, 2021).

Starter man med sunde spillevaner, kan man se at de er certificerede i følge European Lotteries Responsible Gaming Standarden, samt at der forekommer økonomisk støtte til forebyggelse af ludomani hos voksne og unge. De prøver også at hjælpe præventivt, ved at have formindsket deres reklametryk, samt støttet økonomisk til forskning.

Med hensyn til kriminalitet, har Danske Spil detaljeret beskrevet hvordan de vil bekæmpe/forebygge dette. De har f.eks. udviklet et overvågningsprogram der overvåger de kort som spillere har, for at kunne alarmere mod hvidvask, samt overvågning af matchfixing ved afsluttende runder.

Hvis man kigger på deres tiltag mod klima og miljøindsats har Danske Spil reduceret deres produktion af brændbart affald, ændret deres belysning til LED på udearealer samt haft dialog med deres leverandørkæde, omkring nye krav til deres klimaregnskaber.

Med hensyn til arbejdspladsen vægter Danske Spil deres medarbejderes trivsel højt, ved at engagere medarbejderne mm. De har dokumenteret at de ligger på 4.3 ud af 5 i forhold til engagement. 37 % af medlemmerne i Danske Spils bestyrelse er kvinder, og man prøver derudover at få flere kvinder ansat, for at ramme det måltal for kønsbalancen som fremgår i ÅRL §99 b. Derudover er der også fokus på at forbedre niveauerne og læring på arbejdspladsen, med hjælp fra Copenhagen Business School.

Risiko for negativ påvirkning

Jf. ÅRL §99a stk. 2 nr. 4, skal der ifølge EU-direktiverne efterleves krav, som beskriver hvorledes virksomheder kan formindske deres negative påvirkning på samfundet. Danske Spil beskriver at de ved at de er en del af udfordringen i forhold til ludomani, men at de også prøver at formindske det mest muligt, ved hjælp af deres spilscanner, som kan opfange dårlige spillemønstre hos deres forbrugere, hvilket også er et ESG-krav. Derudover påtager danske spil sig ansvaret, og har gjort det til et målekriterie på niveau med deres indtjening, da de på månedlig basis rapporterer omkring deres ansvarlighed. Danske Spil gør brug af 3 vigtige faktorer, som er at forbygge, opfange og reagere, med hensyn til de negative effekter hasardspil har for samfundet. Derudover har Danske Spil siden 2011 været en del af FN's Global Compact, som er et initiativ der fokuserer på de 4 forskellige politikker, som også er et krav i ESG. Det kan derfor ses at Danske Spil redegøre for deres væsentlige risici igennem deres samfundsansvars rapport, som er med til at forbedre udviklingen og formindske den negative påvirkning.

Nøglepræstationsindikatorer, resultater og forventninger

Der tages udgangspunkt i ÅRL §99 a stk. 2, 5-6, da her beskriver at virksomheden skal oplyse omkring ikke-finansielle KPI'er der er relevante. Inklusiv resultaterne af virksomhedens beskæftigelse med samfundsansvar, for hvert politikområde. Som Danske Spil har.

Det kan her ses i deres CSR-rapport at de gør brug af 3 faktorer indenfor de 4 forskellige områder. De 3 faktorer beskriver de forskellige temaer indenfor området, samt handlingerne og til sidst resultaterne. I Tema fortæller de hvad der kan gøres bedre, eller hvilke faktorer som spiller ind, dog kunne de være bedre til at specificere de forskellige handlinger og resultater, i stedet for at henvise til et andet sted i rapporten hvor det står beskrevet. Eksempelvis i område 1, menneskerettigheder i temaet ludomani. Her beskriver Danske Spil problemstillingen om at ca. 0.67% af den voksne danske befolkning har alvorlige spilleproblemer, samt 3.7% har moderate spilleproblemer. Her refereres der til afsnittet om handlinger og resultater i Danske Spils ESG rapport, hvor der gives en kort beskrivelse af omtalte problemstillinger.

Dog kan det på tværs af områderne ses, at der oplyses omkring hvilke resultater der er nået og hvad der stadig skal arbejdes med, under hvert af deres politikker. Det er dog heller ikke et krav for Danske Spil at fortælle om målbare økonomiske resultater.

Et andet ESG-krav som Danske spil også følger op på, er dataetik, herunder persondatapolitik, retningslinjer omkring deres datasikkerhed og læringsprogrammer for deres medarbejdere.

Det står beskrevet i ÅRL §99a at virksomheder skal følge eller forklare om politikkerne for samfundsansvar. Danske Spil gør brug af alle de nødvendige politikker for samfundsansvar og beskriver derfor ikke om fravalg i deres rapport. Der fremgår ikke i Danske Spils rapport en forklaring om hvilke politikker de har valgt at fokusere mest på, men dette er heller ikke i et krav.

Opsamling af resultater for Danske Spil.

Det kan ud fra Danske Spils data derfor konkluderes at de opfylder betingelserne for ESG-rapportering som er gældende ved denne afhandlings udarbejdelsestidspunkt. Danske Spil har politikker som de følger for at kunne udarbejde både forebyggende og reducerende resultater mod ludomani, miljøspild, korruption og uligevægt på arbejdspladsen mht. til køn, samt diskrimination, som alle er essentielle faktorer inden for ESG-rapportering. De er

derudover åbne omkring deres forretningsmodel som de ved kan forårsage store samfundsøkonomiske problemer og som kan skabe problemer såsom ludomani. Derfor prøver Danske Spil også at forebygge ved at investere i tiltag der formindsker dette. Resultaterne har danske spil forklaret med ikke-finansielle KPI'er, og har ikke valgt nogen politikker fra.

Ørsted A/S

Forretningsmodel

Ørsteds forretningsmodel beskrives i starten af deres bæredygtighedsrapport fra 2021. Dette er et lovkrav, som står beskrevet i §ÅRL 99a stk. 2, nr. 1. Ørsteds overordnet fokus i forretningsmodellen er at skabe en bæredygtig måde at udvinde grøn energi på, for at formindske global opvarmning og andre naturkatastrofer forårsaget af dette. Ørsted er drevet af energi, der skåner miljøet, og efterlader mindst muligt klimaaftryk. Ørsted følger derudover også UN Global Compacts principper, og er med i flere forskellige organisationer som netop går op i bæredygtighed, såsom CDP, MSCI, og The Danish Institute for Human Rights.

Derudover handler det for Ørsted om at have en forretningsmodel som fokuserer på fremtiden og på at være bæredygtig. Ørsted går derfor op i at analysere deres værdikæde og minimere risikoen for at der forekommer negative påvirkninger, og samtidig arbejdes der også på hvordan de kan forbedre de nuværende risici.

Ørsteds mission om at udlede nul kuldioxid udmøntes ved at levere sol og vindenergi, og ved at levere det billigt. Ifølge rapporten er fremtidsudsigten at vind og solenergi kommer til at erstatte fossile brændstoffer omkring år 2027. (side 5) Derudover fokuserer Ørsted også på at forebygge stor CO2 udledning ved stål, cement og transport.

Ørsted kommer ind på at det er en dyr og energikrævende proces at fremstille vindmøller, men dog ikke så meget, at det vil påvirker deres grønne energiaftryk betydeligt. For at minimere forurening mm. fokuserer Ørsted på at genoplive skove, og lokalsamfund med jobs af høj kvalitet. Derudover er der indgået et samarbejde med WWF, for at forbedre hav-biodiversitet.

Dette selskab fokuserer også på at opbygge en standard for deres vindmølleparker, som kan dokumentere alle elementer i livscyklussen, som vil gøre at det bliver mere transparent at kigge på supply chain C02-aftryk, og gøre det lettere at differentiere mellem de forskellige leverandører og aktiver.

Selskabets mål for 2030 er at genanvendelig energi stiger fra 3 til 4 billioner USD. pr år for at opnå deres mål, så der kan ske et positivt aftryk på supply chains, arbejdsmarkeder samt genopbyggelse af biodiversitet.

Politikker for samfundsansvar

Virksomheden skal følge lovens ÅRL § 99 a, stk. 2 nr. 2 der omhandler virksomhedens politikker. Dette skal som minimum indeholde følgende.

- Miljø - med henblik på reducerende klimapåvirkning
- Sociale forhold og medarbejderforhold
- Respekt for menneskerettigheder
- Antikorruption og bestikkelse

Ser man på Ørsteds bæredygtighedsrapport kan man ud fra virksomhedens indhold se, at Ørsted arbejder med alle fire områder. Et af rapportens første områder er grøn energi, der gavner naturen. Her er fokus på energiprojekter med positiv biodiversitets indflydelse.
De sociale forhold og medarbejderforhold bliver også inkluderet. Her er der fokus på de sociale forhold, der inkluderer blandede kønsgrupper og miljøer, samt tilfredse medarbejdere.
Menneskerettigheder er vigtige for virksomheden og målet er her, at virksomheden udvikler projekter, forsyningskæden og værdikæden, i takt med at de menneskelige rettigheder bliver respekteret.
For at undgå korruption og bestikkelse nævner virksomheden i deres adfærdskodeks at de har ingen tolerance har for korruption og bestikkelse.

Virksomheden oplyser derfor de ovenstående politikker jf. §99 a, stk. 2 nr. 2.

Fra politik til handling & eventuelle processer for due diligence

ÅRL § 99 a, stk. 2 nr. 3 omhandler hvordan virksomheden omsætter politik til handling og evt. Processer for due diligence.

Ørsted oplyser i deres bæredygtighedsrapport, hvordan deres politikker omsættes til handling, ved at de for hver af deres politikere laver en status og opsamling på, hvordan forløbet er i deres forskellige politikker. Det gør de ved først at adressere et mål, dernæst beskrive, hvad de skal gøre, og derefter beskrive hvad de har udrettet ud for det mål, for til sidst at beskrive hvad de næste træk er.
Dertil er der samlet kvantitativt data, der beskrives og understøttes med det de har opnået samt det der skal opnås.

I flere specifikke politikker i rapporten nævner virksomheden, at de netop arbejder ud fra en systematisk due diligence proces, og dermed også beskriver processen.
Det kan man blandt andet se i deres politik omhandlende respekt for menneskerettigheder, hvor de nøje beskriver, at de tidligere primært har fokuseret på menneskerettigheder i forsyningskæden og gennem deres ansvarlige samarbejdspartnere. Men for at de kan leve yderligere op til deres engagement og forventninger, vil de arbejde på at udvikle og styrke menneskerettighederne gennem due diligence. Dette indebærer problemer med menneskerettighederne i hele værdikæden, hvor de vil følge op, handle, overvåge og rapportere alle aktiviteter internt og eksternt.

I rapportens program 2, handler det om politikken klima med henblik på reducerende klimapåvirkning. Ørsteds vision er en verden hvor al energi er hel grøn, og de vil være en CO2 neutral virksomhed ved år 2025. Fra 2006 til 2025 vil virksomheden som minimum reducere 98% emission fra varme og strøm. Ørsted er helt klar over, at kul slet ikke spiller en rolle i fremtidens energisystem.
Ørsted køber eller leaser ikke længere fossil drevne køretøjer, og i udgangen af 2025 vil alle flådens køretøjer være elektrisk. Derudover har virksomheden indgået et nyt samarbejdsprojekt med Verdensbanken, som er udmøntet i at der er plantet 240 hektar træer i Ghana. Disse tiltag er for at levere et grønt aftryk på både klima, naturen og det lokale samfund.

Ser man på de sociale- og medarbejderforhold, kan man i program 13 se Ørsteds politik og handlingsplaner omkring dette. Virksomheden mener, at de har et ansvar for at levere arbejdsforhold, der lader medarbejderne leve hele og sunde liv. Det indebærer høje standarder for sikkerheden i arbejdet samt et stort engagement overfor medarbejderne. Medarbejdernes mentale helbred er lige så vigtigt som det fysiske, og det mener virksomheden er en af nøglerne til succes.

Ørsted har flere forskellige medarbejderundersøgelser, der følger op på hvordan de har det. Det gør de ved hjælp af apps, der kan guide dem til et sundere og mere mindful sind, og for at forhindre stress. Derudover har de lanceret Ørsteds "Global food guidelines" og "One planet plate" kampagne, der vedrører bæredygtigt og sund mad på arbejdet. Virksomheden vil fortsat arbejde på at vedligeholde et stærkt og sundt arbejdsmiljø, med et fokus på at forebygge stress. Dertil medfølger forbedret faciliteter på kontoret, og fleksible arbejdsforhold.

Sidst kan man i program 18 i deres afsnit om virksomhedens ansvarlige forretningsadfærd læse, at de ingen tolerance har over for korruption, virksomheden kræver, at deres ansatte og samarbejdspartnere respekterer statens love. For at opretholde anti-korruptionen har virksomheden en "whistle-blower-hotline" der håndterer og efterforsker mulige sager. I 2021 implementerede Ørsted en samarbejdspartner due diligence proces til deres KYC (Know your counterparty), som er en slags sikkerhed for virksomheden ved samarbejdspartnere. Ørsted vil fortsat vægte forretningsadfærden højt, og dermed også sikkerheden i virksomheden.

Risiko for negative påvirkninger

Jf. ÅRL §99a stk. 2, nr. 4. skal virksomheder og selskaber oplyse omkring de væsentligste risici mht. til forretningsaktiviteter, samt hvordan en virksomhed håndterer disse risici.

Ørsted er begyndt at bruge flere forskellige aspekter til at minimere deres risiko påvirkninger, bl.a. ved at gøre brug af KYC'er mod sanktionerede regeringer, samt at de kigger på om deres forretningspartnere gør brug af nødvendig omhu.

Da Ørsted er en del af alle disse verdensmål, giver det også et billede af, at der bliver prioriteret at lave en ESG-rapport, ikke kun med kvantitative data, men også kvalitative. Derudover udgiver Ørsted også ESG performance rapporter, som beskriver med tal hvordan dette års forskellige nøgletal klarer sig i modsætning til forrige år.

F.eks. kommer Ørsted ind på den geografiske lokalitet, som nogle af deres samarbejdspartnere har mht. til minedrift, hvilket de prøver at formindske. Dette gør de ved at arbejde tæt med stakeholders både uden for branchen og indenfor samme branche.

Ørsted har lagt fokus på at ekspandere bæredygtigheds overvejelser i deres virksomhed. De har oprettet en komite, der har til mål at styrke deres 2030 mål for at være de førende indenfor bæredygtighed. Deres komité indeholder et årligt belønnelsessystem der gør at selve organisationen og stakeholders kan få et bedre indblik i hvilke ting Ørsted værdsætter jf. ESG, samt hvilke de skal stille til ansvar når dette ikke lever op til forventningerne. Derudover gør Ørsted brug af klausuler, der sikrer at deres underleverandørerne lever op til deres forskellige politikker.

Derudover har Ørsted en whistle-blower-hotline som nævnt tidligere, som medarbejderne kan kontakte hvis der forekommer lovovertrædelser som er etiske, forretningsmæssige, samt lovmæssige. Der har været 5 sager vedrørende dette i 2021, det er dog ikke beskrevet hvad sagerne har omhandlet, og eller om de er blevet løst.

Da Ørsted aktivt arbejder med ESG, kan man se, at de aktivt prøver at forbedre deres samfundsansvar. Det har også gjort at Ørsted aktivt prøver at identificere potentielle risici, samt prøver at forbedre deres mål inden for bæredygtighed/ESG-rapportering.

Nøglepræstationsindikatorer, resultater og forventninger

Jf ÅRL §99a, stk 2, nr 5. og nr 6, er det et lovkrav at der forekommer oplysninger vedrørende ikke-finansielle nøglepræstationsindikatorer, samt at virksomheden kan vurdere hvilke resultater der er opnået grundet deres arbejde med virksomhedens samfundsansvar. Ørsted anvender disse KPI'er til at måle deres resultater som de har opnået igennem deres handlinger og strategier.

Der sker en årlig revurdering af de indikatorer, som er givet i deres bæredygtighedsrapport. Selve Ørsteds forretningsmodel er bygget op på at de udelukkende skal være med til at distribuere grøn energi. Dette mål regner de med at ramme i 2025 som beskrevet tidligere.

Ørsteds strategiske mål bliver understøttet af KPI'er som er med til at styre udviklingen samt forbedringer af selskabets arbejde med samfundsansvar.
De forskellige ikke-finansielle KPI'er findes i en separat rapport ved navn ESG Performance report, som er en slags supplering til Bæredygtighedsrapporten, da der her er fokus på KPI'er der er med til at Ørsted når deres mål for de forskellige bæredygtigheds programmer og politikker. Ørsted måler deres resultater ud fra indikatorer og målsætninger på deres

indikatorer. Der findes dog også indikatorer hvor der ikke kan forefindes bestemte mål, men disse er med, så der er transparens med hensyn til shareholders og stakeholders.

Derudover er der regnskaber der vedrører deres indikatorer, som bliver samlet i et datasystem de har. Derudover gør Ørsted også brug af kontrolmekanismer som både fokuserer på at opretholde datakvaliteten, og kigger på selve rapporteringsprocessen.

Opsamling af resultater for Ørsted A/S

Det kan derfor anføres at Ørsted A/S' rapport redegør i overensstemmelse med de lovkrav der findes for samfundsansvar og at der sker en kvantitativ undersøgelse af alle de politikker som Ørsted gennemgår, selvom resultatet ikke er positivt. Ørsted beskriver åbent og klart omkring deres forretningsmodel samt, at de også beskriver hvilke politikker de gør brug af og prøver at forbedre eller bekæmpe. Derudover anvender og beskriver Ørsted omkring due diligence på flere af politikområderne, ved at de identificerer, forebygger og afbøder eksisterende og potentielle negative påvirkninger, og i hvert fald har klare retningslinjer for hvad der skal handles på. Med hensyn til negative påvirkninger har Ørsted flere tiltag for at formindske dette såsom deres whisleblower-hotline. Ørsted A/S har ikke nogen politikker som de fravælger med hensyn til ÅRL §99 a.

Samlet opsamling og observationer for udvalgte statslige virks.

Rapporten indeholder analyser af de 4 udvalgte statslige aktieselskabers ESG-praksis med udgangspunkt i lovkravet for samfundsansvar. Rapporten indeholder dels en kvantitativ screening af de fire virksomheders efterlevelse, samt en kvalitativ beskrivelse af observerede tilgange og metoder i ESG-rapporteringen. Rapporten er underbygget med konkrete eksempler fra de undersøgte virksomheder.

Udover årsregnskabslovens § 99 a, er undersøgelsen suppleret med EU's retningslinjer for offentliggørelse af ikke-finansielle oplysninger. I kombination af disse, er der blevet afdækket hvorvidt de udvalgte virksomheder oplyser om følgende elementer i deres redegørelse for samfundsansvar:

- Forretningsmodel

- Politikker for samfundsansvar
- Fra politik til handling, og eventuelle due diligence-processer
- Risiko for negativ påvirkning
- Nøglepræstationsindikatorer, resultater og forventninger til arbejdet fremover

Hvis man ser på resultaterne for 2 af virksomhederne opfylder de alle kravene der forekommer i Årsregnskabslovens §99 a. De beskriver deres forretningsmodeller og formår at skabe en rød linje over til deres samfundsansvar. Alle virksomheder oplyser om deres politikker omhandlende de 4 essentielle områder. Virksomhederne beskriver her hvad der er sket mht. til politikkerne ved at fortælle hvordan de vil forebygge og eller forbedre diverse påvirkninger på de forskellige områder.

Begge virksomheder redegør for de betydelige risici inden for deres respektive områder, samt hvordan de håndterer potentielle risici. Eksempelvis kommer Danske Spil ind på deres branches risici, hvorimod Ørsted kommer ind på både branche og geografiske risici. Begge virksomheder kommer ind på ikke-finansielle KPI'er på et eller flere af de givne politikker, og forklarer om deres fremtidige målsætning for de forskellige områder.

Alle 4 virksomheder oplyser om deres forretningsmodel, det vurderes at de ligeledes bidrager til forståelsen af koblingen mellem kerneforretning og samfundsansvar. De undersøgte virksomheder oplyser alle om politikker på de fire områder. Men hvad angår redegørelsen for aktiviteter, der har fundet sted i løbet af året på at forebygge negative påvirkninger på de fire områder kan der fremføres, at der for to af virksomhederne ikke redegøres i tilstrækkelig grad for omsætningen af deres politikker. I en af virksomhederne redegøres der i en af deres politikområder, ikke for aktiviteter der har fundet sted i løbet af året, men i stedet for aktiviteter der finder sted i fremtiden. I den anden virksomhed er der i en af deres politikområder slet ikke berørt, hvordan politikkerne omsættes til handling. To af virksomhedernes oplysninger om anvendte due diligence-processer, kan ikke vurderes opfyldende. Da de ikke oplyser om due-diligence for alle politikområder.

Redegørelse for de væsentligste risici inden for de fire politikområder, kan findes hos to af virksomhederne, begge virksomheder beskriver hvordan identificerede risici håndteres. Vedr. de ekstra screeningskriterier der er anvendt vedr. risici fremgår det, at de begge oplyser om eksterne risici men virksomhedernes oplysninger om, hvordan de vurderer væsentlighed af risiciene, kan ikke betragtes som opfyldende. Det vurderes at virksomhederne implicit har vurderet hvad der repræsenterer den største risiko, i henhold til

politikområderne. Men de offentliggør ikke de metoder, de har anvendt i risikovurderinger. Alle virksomheder gør brug af nøglepræstationsindikatorer inden for et eller flere af politikområderne. I en af virksomhederne oplyser de både om opnåede resultater og forventninger for alle politikområder, mens der i den anden virksomhed ikke er samme konsekvente offentliggørelse af opnåede resultater og forventninger.

Nedenstående data viser resultaterne for virksomhedernes opfyldelse af ÅRL § 99 a. Det er ud fra disse virksomheder, dataene kommer fra: Sund & Bælt + TV 2, + Ørsted + Danske Spil

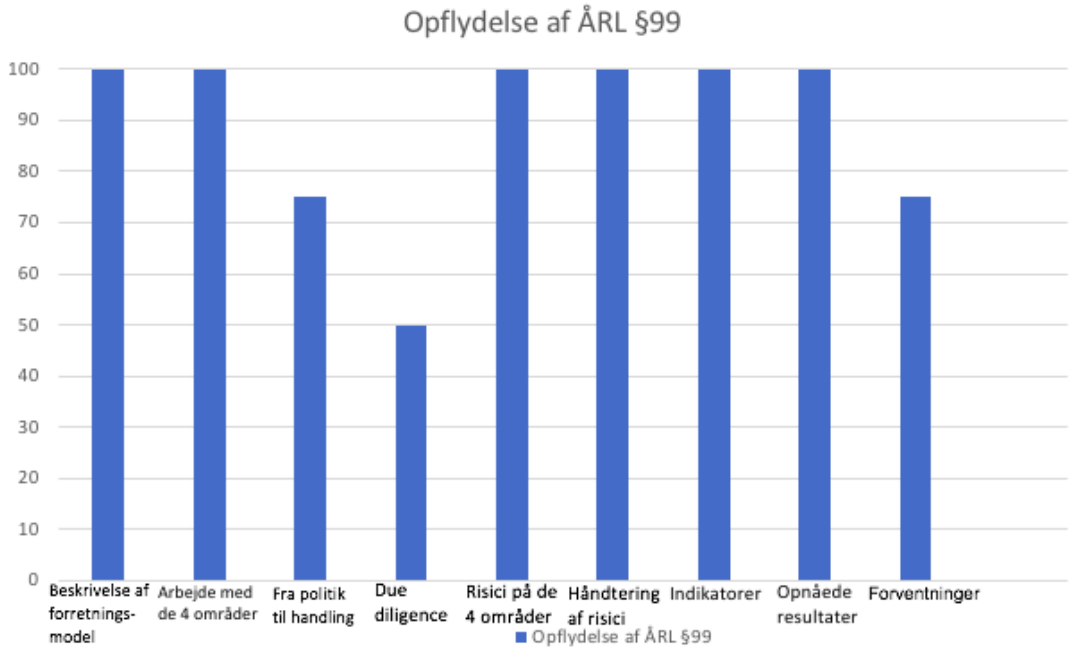

*Tallene på y-aksen er angivet i procenter. Egen tilgang. (Opfyldelse af ÅRL § 99)

Supplerende resultater

Både Ørsted og Danske Spil er medlemmer af FN's Global Impact, hvor de imødekommer de lovgivninger der er givet. Hvis man kigger på de forskellige rapporters omfang, kan man se at Danske spils bæredygtighedsrapport er på 43 sider, hvor Ørsteds er på 44. Sund & Bælt er ligeledes medlem af FN's Global Compact, som danner udgangspunkt i virksomhedens politik for bæredygtighed. Hvoraf virksomheden TV 2 har udarbejdet deres bæredygtigheds rapportering, med udgangspunkt i Global Reporting Initiative (GRI).

Virksomheden Sund & Bælts redegørelse for samfundsansvar udgør 6 sider, som er inkorporeret i årsrapportens ledelsesberetning. TV 2's ansvarlighedsrapport fylder 70 sider

og deres redegørelse for samfundsansvar, kan tilgås via en URL-henvisning fra årsrapportens ledelsesberetning

Virksomhederne gør brug af forskellige rapporteringstyper. Danske spil hælder mere mod en compliance rapportering, hvorimod Ørsted har en storytelling tilgang. TV 2 har en rapportering der kan betegnes som story-telling rapportering, og Sund & Bælt har en rapportering der har karakter af compliance. Forskellen på disse 2 rapporteringsmetoder er, at det eksempelvis i compliance er mere struktureret efter de forskellige lovkrav og politikker, og at det er tydeligt hvilke krav der bliver opfyldt, samt hvilke der ikke gør. En Story-telling tilgang er sværere at tilgå, da man selv skal finde frem til de afsnit som kan informere læseren omkring politikker og deres mål i forhold til lovkravene. Længden for virksomheders redegørelse, kan ikke vurderes at have en decideret betydning i efterlevelse af lovkravene, da man f.eks. for Sund & Bælts compliance rapportering kan konstatere at man hurtigere kan vurdere hvilke krav der efterleves.

Kapitel 7

Diskussion

Ørsted A/S

Statens ejerandel af Ørsted kan påvirke virksomhedens incitament til at prioritere og forbedre deres ESG-rapportering. Hvis staten har en betydelig ejerandel, kan den have politiske mål om at sikre, at Ørsted overholder høje standarder for miljøbeskyttelse, social ansvarlighed og god ledelse. Staten kan kræve, at Ørsted rapporterer er mere detaljeret om deres ESG-præstationer og sætter ambitiøse mål for bæredygtighed. Dette kan øge offentlighedens tillid og gøre det lettere at overvåge virksomhedens indsats på ESG-området. Derudover ejer staten en betydelig ejerandel på 50,1% og det kan give offentligheden mere indflydelse på beslutninger truffet af Ørsted gennem deres repræsentation i bestyrelsen eller gennem politiske kanaler. Det kan derfor betyde, at offentligheden har bedre muligheder for at følge og påvirke virksomhedens bæredygtighedsindsatser. På den anden side kan en stor ejerandel fra staten også skabe

politisk indblanding eller interessekonflikter, der kan svække uafhængigheden af Ørsted's ESG-rapportering og kontrolmekanismer.

ESG-rapportering hos Ørsted er rettet mod mange forskellige interessenter, herunder kunder, investorer, samarbejdspartnere mm. Ørsted har etableret en omfattende ESG-rapportering, der sigter mod at imødekomme de specifikke behov og forventninger fra de forskellige interessenter. Derfor er ESG-rapporteringen vigtig for at demonstrere deres engagement i grøn omstilling og for at tiltrække og fastholde kunder, der ønsker at gøre forretning med en ansvarlig virksomhed. ESG-rapporteringen omfatter oplysninger om virksomhedens CO2-aftryk, brugen af vedvarende energikilder og andre initiativer til at fremme deres mål om energieffektivitet.
Ørsted har en bred investorkreds, som tit har et øget fokus på ESG-kriterier og bæredygtighedsaspekter, da de ønsker at investere i virksomheder, der arbejder med langsigtede mål og fremstår ansvarlige. ESG-rapportering hos Ørsted giver investorerne indsigt i virksomhedens bæredygtighedspraksis, mål og resultater, hvilket kan hjælpe dem med at træffe vigtige beslutninger.
Ørsted samarbejder ofte med andre virksomheder og organisationer på forskellige projekter og initiativer, og derfor har deres ESG-rapportering en stor betydning for at opbygge og vedligeholde tillid og troværdighed i forhold til deres samarbejdspartnere.

Danske Spil A/S

Der er flere faktorer som påvirker Danske Spil A/S. Som et gamblingsselskab kan branchen have ekstra fokus på sociale og ansvarlige spille politikker i ESG-rapporteringen. Virksomhedens størrelse som en af de største spiludbydere i Danmark giver dem ressourcer der gør det let at implementere omfattende ESG-rapporteringsprocesser. Deres høje omsætning kan også give anledning til at rapportere ESG-præstationer for at opretholde omdømmet og tiltrække investorer. Deres modenhed som et veletableret selskab der allerede har ESG-kriterier i deres forretningsmodel og risikostyringsprocesser, kan gøre det lettere at identificere, kvantificere og rapportere relevante ESG-data.

Derudover ejer staten en stor andel af virksomheden, hvilket giver dem mulighed for at gøre brug af deres større indflydelse og lægge pres på Danske Spil vedrørende ESG-præstationer og rapportering. Dette kan resultere i en større forventning om gennemsigtighed og ansvarlighed i ESG-rapporter fra Danske Spil. Derudover kan offentligheden have øget interesse og opmærksomhed på ESG-aktiviteterne hos en

virksomhed som har staten som en betydelig aktionær, hvilket kan føre til øget kontrol og offentlig debat om virksomhedens ESG-indsats.

Både interessenter og kunder kan have interesse i at kende til virksomhedens ansvarlige spille politikker samt initiativer til at håndtere spilafhængighed. Investorerne kan være interesserede i virksomhedens ESG-præstationer for at vurdere Danske Spils langsigtede bæredygtighed og risici. Samarbejdspartnere kan lægge vægt på etik og bæredygtighed i deres forretningsrelationer. Derudover kan staten samt andre myndigheder også være interesserede i ESG-rapporteringen for at sikre overholdelse af love og regler inden for spilindustrien.

Sund & Bælt A/S

Sund & Bælt A/S bliver stiftet i 1991 og er derfor en virksomhed der har opereret i 30 år. Det er en virksomhed som mange danskere har bekendtskab med, og en forretning man har tillid til. Virksomheden befinder sig indenfor entreprenør- og infrastrukturbranchen, hvor de tager sig af hvor de tager sig af anlægsopgaver. Sund & Bælt er indehaver af den eneste landfaste forbindelse mellem Fyn og Sjælland, samt Danmark og Sverige.

På nuværende tidspunkt er byggeprojektet Femern Bælt forbindelsen i gang. Dette bygges af Femern A/S som er en del af Sund & Bælt. Det endelige projekt bliver en tunnel der forbinder Lolland-Falster med Tyskland

Virksomheden råder over et monopol og er ejer af vigtige transportforbindelser der forbinder Danmark sammen. Sund & Bælt besidder en vigtig position i Danmark, da deres aktiver gør det muligt for de danske borgere, der bor i henholdsvis Jylland og Fyn at tage til hovedstadsområdet samt til resten af Sjællands området. Når Femern tunnelen er færdig, vil det gøre det hurtigere at komme fra København til Hamborg.

Virksomheden har et stort ansvar, og derfor er der også interessenter som staten og borgerne som stiller krav til dem. Såsom at deres anlæg ikke er miljøbelastende for omkringliggende natur. Sund & Bælt A/S tager sig ikke direkte af deres anlæg, men fungerer som bygherrer og har underleverandører som tager sig af deres byggeprojekter og anlæg. Sund & Bælt har et samlet antal retningslinjer, som de kalder for Code of Conduct, som deres underleverandører skal underskrive. Retningslinjerne indeholder en række krav til

miljøet, sociale forhold og ligestilling som de skal følger. Virksomheden udtrykker, at de er meget opmærksomme på at tjekke op på at retningslinjerne bliver overholdt.

Virksomheden har for regnskabsåret 2021, en omsætning på næsten 3 mia. kr. som primært kommer fra BroBizz ordningen, der tager sig af fakturering for at benytte Sund & Bælts anlæg. I juli 2021 er der estimeret at der var 1,3 mio. køretøjer der anvendte broen i den givne måned, hvilket fremhæver hvor mange der dagligt krydser og anvender anlæggene.

Den danske stat har 100 pct. aktiebesiddelse over Sund & Bælt A/S, staten har som ejer en forpligtelse for at sikre at deres midler bruges på en hensigtsmæssig måde. Samt at virksomheden agerer på en ansvarlig måde, både miljømæssigt og socialt. I statens ejerskabspolitik anføres der, at statens aktieselskaber skal være økonomiske profitable, men der forventes ligeledes at de overholder statens krav.

Statens ejerskab indbefatter at der er nogle forventninger der skal indfries, for Sund & Bælts tilfælde er der ikke andre aktionærer de skal tage stilling til, derfor skal statens beføjelser følges fuldkomment. ESG-kravene er lovgivet af staten, udover at staten har karakter som lovgiver, agerer de også som myndighed, og det er deres rolle som myndighed at tilsynsføre Sund & Bælt A/S.

Sund Bælts ESG-rapportering er præget af, at det er staten der er deres primær interessent, deres beskrivelse af samfundsansvar er kortfattet og direkte. Man er ikke tvivl om hvilke områder og forhold deres tekst drejer sig om, der er struktur over deres ESG-rapportering, det har nok hjulpet at de ikke skal inddrage andre interessenter i deres formidling af ESG. Man kan mærke at de i udarbejdelsen af beskrivelsen har været klar over, hvad de har vurderet som relevant og taget med i beskrivelsen, samt har haft øje for hvem rapporteringen er rettet i mod, som i dette tilfælde er staten.

TV 2 A/S

TV 2 A/S indgår i mediebranchen og betragtes med Danmarks Radio, at være de to største mediehuse i Danmark. Hvad angår størrelse og omsætning har de ca. 1600 ansatte, og en omsætning i 2021 på 3.6 mia. kr. Deres omsætning kommer primært fra reklameindtægter og abonnementsindtægter, TV 2 differentiere sig fra DR da de både har deres abonnementsbaseret forretning, herunder TV 2 Play, som udgør en væsentlig indkomstkilde.

TV 2 gør meget ud af at forklare vigtigheden af, at de skal overholde deres publicistiske ansvar. Deres public-service forpligtelse sætter krav i forhold til TV 2's udsendelser, hvor de har pligt til at tilbyde befolkningen adgang til væsentlig samfundsinformation, der afspejler den kultur, livsopfattelse og livsvilkår der er i de forskellige dele af landet.

Faktorer som deres størrelse og rolle i mediebranchen, forpligter dem i at være opmærksomme på det ansvar de har i Danmark. Deres størrelse og betydning gør at offentligheden sætter større krav til, at de tager stilling og forholder sig til den brede danske befolknings ønsker og forventninger. Deres position og indflydelse i Danmark er betydelig, og gør at virksomheden har en stor stemme, hvad angår kulturen og ytringsfriheden, og dermed er tydelig i den offentlige debat.

Virksomheden har en vis modenhed og erfaring i mediebranchen, og virksomheden gør meget ud af at øge offentlighedens tillid til dem, blandt andet igennem offentliggørelse af ESG-information. De er klar over vigtigheden af at formidle til deres interessenter, og reducerer en hver form for misinformation eller mistillid som offentligheden kan have til dem som virksomhed. Virksomheden engagement med ESG-ansvar er for at være transparente i deres ansvarlighed. I så fald de ikke operer efter etiske principper vil de danske seere og brugere, ikke associere sig med dem.

TV 2's statsejerandel er på 100 pct. og blev i sin tid stiftet for at bryde DR's monopol som nyhedsformidler. Der har været tale om at sælge statens ejerandel af TV 2, til private investorer men det er aldrig blevet en realitet. Statens ejerskab af en væsentlig aktør som TV 2, er for at sikre at statens borgere får opfyldt deres behov for relevant og væsentlig opdatering af, hvad der rører sig i Danmark og deres nærområde.

Statens ejerskab kan mærkes i ESG-rapporteringen, de gør meget ud af at oplyse i detaljer, om deres rolle i samfundet. De omtaler at TV 2 skal opleves som troværdig og har et ansvar for at repræsenterer den diversitet der er i samfundet, ligeledes på deres arbejdsplads og programmer

Virksomheden skal være et spejlbillede af Danmark og befolkningen, derved skal TV 2's ansatte og politikker være noget som hele Danmark kan relatere til. Offentligheden forventer en vis standard fra dem, grundet deres position. Såfremt de opfører sig uden for de rammer som offentlighedens forventninger, fx. indenfor socialområdet og ligestilling vil de hurtigt blive mindet om af offentligheden, at de ikke gør det godt nok.

TV 2's ESG-rapportering er målrettet mod deres seere og brugere, de har udover staten ikke andre aktionærer som de skal forholde sig til. Deres ESG-rapportering har områder, som der fokuseres på, såsom deres medarbejders trivsel.

De er interesseret i at deres interessenter, opfatter virksomheden som kvalitetsfuld på alle parametre. Deres medarbejdere signalerer til deres seere og brugere, hvad for en virksomhed TV 2 er indefra. Hvis deres ansatte ikke befinder sig i anstændige arbejdsomgivelser, og de får et ry for en arbejdsplads der ikke varetager deres ansatte ordentligt, kan det skade deres troværdighed bland den danske befolkning.

Virksomheden har været udsat for ret meget kritik, da mange tidligere og nuværende kvindelige ansatte har råbt op, om adskillige seksuelle chikaneringer der er forekommet på arbejdspladsen. Det har offentligheden ikke taget så godt imod, og har medvirket til at deres evne til at fastholde ansatte og nye, har haltet og taget et ryk ned.

Kapitel 8

Perspektivering til de Europæiske direktiver (CSRD) der forventes at træde i kraft i fremtiden?

CSRD vil i kommende tid, ikke har væsentlig betydning for hverken TV 2's eller Sund & Bælts rapportering, af samfundsansvar. De første virksomheder som direktiverne vil omfatte, er virksomheder som allerede er omfattet af den eksisterende lov i ÅRL § 99 a. Den største forskel ligger i, at ESG-rapporteringen skal offentliggøres separat for sig selv.

TV 2 er allerede begyndt med at udgive i et separat dokument, hvori der indgår deres beskrivelse af samfundsansvaret. Det kan forventes at Sund & Bælt nok i kommende tid også vil gøre det i de fremtidige ESG-rapporteringer. Hvad angår CSRD's betydning for krævet indhold for ESG-rapportering, kan det fremføres at det er forhold som; miljø, social og ledelsesstyring der indgår, hvilket allerede er områder som kræves i eksisterende direktiv og lovgivning.

I forhold til Ørsted vil gennemsigtigheden og offentlig kontrol øges samtidig med at det kommer til at styrke Ørsted's troværdighed som en bæredygtig virksomhed. CSRD kan også tiltrække flere ansvarlige investorer, der søger ESG-oplysninger til deres investeringsbeslutninger.

Hvis man derimod ser på Danske Spil, vil CSRD have en begrænset indflydelse da virksomheden er en statslig ejet virksomhed og ikke er børsnoteret. CSRD er primært rettet mod børsnoterede virksomheder og har til formål at forbedre deres ESG-rapportering. Dog kan Danske Spil stadig påvirkes indirekte, da CSRD kan føre til øget fokus på bæredygtighed i samfundet generelt og påvirke offentlighedens opfattelse af Danske Spils bæredygtighedspræstationer

CSRD, som er et nyt krav til ESG-rapportering, kommer til at træde i kraft januar 2024, og kommer ikke til at have en påvirkning på virksomhederne, som vi har arbejdet med i denne rapport, på nuværende tidspunkt. På længere sigt kommer virksomhederne dog til at skulle afgive erklæringer med begrænset sikkerhed for virksomhedernes rapportering af bæredygtighed.

Kapitel 9

Konklusion

Vi kan i afhandlingen konkludere, at de undersøgte statslige virksomheder i høj grad har rapporteret de pålagte krav for samfundsansvar. Det skal understreges at der for de undersøgte virksomheder er afvigelser i forhold til, hvor detaljeret og omhyggelige de i deres rapportering for nogle forhold. Hvor der for nogle af de statslige virksomheder er bestemte forhold de bruger mere kræfter på, i forhold til nogle af de andre forhold.

Som det fremgår i lovkravet, er det op til de enkelte statslige virksomheder, hvordan de rapporterer så længe de kommer igennem de krævede forhold. Virksomhederne som vi har undersøgt i denne afhandling, har generelt været gode til at give læseren et overblik over deres formidling af ESG-rapportering.

De statsejede virksomheder har en vis forpligtelse over for de danske borgere, og de undersøgte virksomheder har en bærende rolle i samfundet og er førende i hver deres brancher, uanset om det er spillebranchen, energibranchen, mediebranchen eller anlægsbranchen. De statslige virksomheder er opmærksomme på reglerne i forhold til samfundsansvar, da de repræsenterer vitale funktioner i samfundet, og dermed er påkrævet at være førende hvad angår samfundsansvar for at kunne inspirere andre virksomheder. Virksomhederne har forskellige steder i ESG-rapporteringen, bestemte interessenter for øje når de beskriver deres planer, resultater og initiativer for regnskabsåret. ESG er et værktøj som virksomhederne bruger til at imødekomme interessenterne ønsker.

De undersøgte statslige virksomheder er relevante for mange interessentgrupper i samfundet, og virksomhederne forholder sig målrettet til hver af interessenterne, da interessenterne ofte ikke har samme interesse eller krav hvad angår samfundsansvaret. Virksomhederne forsøger i stor grad at være på forkant med nye standarder og metoder til at være ajour indenfor ESG. Alle de undersøgte statslige virksomheder er modne, og har opereret en del år. Derfor kan det forventes at de er bedre til at involvere deres interessenter og offentligheden med deres resultater både finansielle og ikke finansielle som ESG. De undersøgte statslige virksomheder har forskellige ESG-problemstillinger, der relaterer sig til deres virksomhed og branche. Virksomhedernes branche spiller en væsentlig rolle i, hvordan de rapporterer og hvad deres gældende ESG-risici er på de forskellige parametre.

Den Europæiske Union har i 2022 vedtaget et nyt direktiv ved navn CSRD. Det nye direktiv vil skærpe kravene således at der skal offentliggøres oplysninger af statslige virksomheders klimaaftryk, for at sikre at oplysningerne er sammenlignelige og relevante. De skærpede regler kommer til at gælde for de allerede omfattende statslige virksomheder, og det forventes at CSRD ligeledes vil påvirke virksomheder, som indgår i de omtalte statslige virksomheders værdikæde.

Der kan fremføres at Danmarks største offentlige indkøber, Københavns Kommune ligeledes har skærpet deres krav til deres leverandører og pålægger deres leverandører skærpet krav til deres CSR-bilag. Disse krav vil gælde for alle aftaler og kontrakter, der overskrider 1 mio. kr.

Det kan læses i de statslige virksomheders ESG-rapporteringer at de allerede forbereder sig til CSRD, og har det med i deres strategi. Revisorerne spiller en stor rolle i CSRD's nye krav om rapportering af de omtalte statslige virksomheders ikke-finansielle aftryk, eftersom revisorerne skal agere som en uafhængig kontrollant og sikre ESG dataets troværdighed. I den nærmeste fremtid vil der komme et stort behov for godkendte revisorer, der har viden indenfor ESG-rapportering, der kan hjælpe virksomhederne med at overholde de nye krav for samfundsansvar.

Litteraturliste

Statslige Aktieselskaber. erhvervsstyrelsen.dk. (2010).

URL: https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-statslige-aktieselskaber

Lov nr 365 AF 14/06/1995, erhvervsministeriet. Retsinformation. (1995).

URL: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/1995/365

2008/1 BTL 170 og L 171, Folketinget. Retsinformation. (2008).

URL: https://www.retsinformation.dk/eli/ft/200814L01023

LBK Nr 1952 AF 11/10/2021, erhvervsministeriet. Retsinformation. (2021).

URL: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1952

Statens ejerskabspolitik - finansministeriet. (2015).

URL: https://fm.dk/media/13638/Statensejerskabspolitik.pdf

LBK Nr. 838 AF 08/08/2019, erhvervsministeriet. Retsinformation. (2019).

URL: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/838

2003/1 LSF 71, økonomi- og erhvervsministeriet. Retsinformation. (2003).

URL: https://www.retsinformation.dk/eli/ft/200312L00071

Lex - 52017XC0705(01) - en - EUR-lex. EUR. (2017).

URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52017XC0705%2801%29

Bek Nr 959 AF 13/09/2019, erhvervsministeriet. Retsinformation. (2019).

URL: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/959

Global Compact Network Denmark. (2020).

URL:https://globalcompact.dk/wp-content/uploads/2020/04/UNGC_BROCHURE_WEB_spread-pages.pdf

Principles for Responsible Investment. (2021).

URL: https://www.unpri.org/download?ac=10948

GRI - GRI Standards English Language. (2022).

URL: https://www.globalreporting.org/how-to-use-the-gri-standards/gri-standards-english-language/

The Ten principles: UN global compact. (1999).

URL: https://unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles

About the PRI. PRI. (2017).

URL: https://www.unpri.org/about-us/about-the-pri

A short introduction to the GRI standards - global reporting initiative. (2023).

URL:https://www.globalreporting.org/media/wtaf14tw/a-short-introduction-to-the-gri-standards.pdf

Hvad siger CSR-retningslinjer?. Dansk Erhverv. (2022).

URL: https://www.danskerhverv.dk/radgivning/csr/retningslinjer-csr/

Explainer: Hvad er forskellen på ESG og CSR?. Dansk Erhverv. (2020).

URL:https://www.danskerhverv.dk/presse-og-nyheder/nyheder/2020/august/explainer-hvad-er-forskellen-pa-esg-og-csr/

Global Sustainability Study 2021 - simon-kucher.com. (2021).

URL:https://www.simon-kucher.com/sites/default/files/studies/Simon-Kucher_Global_Sustainability_Study_2021.pdf

Person, & Ross Kerber, S. J. (2021). *Analysis: How 2021 became the year of ESG investing*. Reuters.

URL: https://www.reuters.com/markets/us/how-2021-became-year-esg-investing-2021-12-23/

Københavns Kommune. Skærpede krav. (2022).

URL:https://www.kk.dk/sites/default/files/agenda/580c2153-6a23-4ba3-b31f-4dbea7b8292d/6124e74c-5fbe-4985-9503-d4972af4c5e9-bilag-6.pdf.

Sanchez, Bolivar & Hernandez: Corporate and managerial characteristics as drivers of social (2017).

URL:https://www.researchgate.net/publication/303596152_Corporate_and_managerial_characteristics_as_drivers_of_social_responsibility_disclosure_by_state-owned_enterprises

Europa-Kommission. *EU's retningslinjer for ikke finansiel rapportering (2017/C 215/01)* .

URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705(01)&from=EN

ORGANISERING. Sund & Bælt Holding A/S. (2020).

URL: https://sundogbaelt.dk/om-os/organisering-og-ledelse/sund-baelt-holding-a-s/

Sund & Bælt årsrapport 2021, s. 27-34

URL: https://sundogbaelt.dk/nyheder-presse/publikationer/

"Tre sfærer", Sund & Bælt årsrapport 2021, s. 27

Erhvervsstyrelsen. (2022). Lovkrav til større virksomheder.

URL: https://samfundsansvar.dk/lovkrav-til-storre-virksomheder

Kulturministeriet. (2022). TV 2

URL: https://kum.dk/kulturomraader/medier/tv

European Convention on Human Rights - European Court of Human Rights. (1950).

URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ENG.pdf

Etiske retningslinjer - TV 2 (2022).

URL: https://omtv2.tv2.dk/media/uhkfw4no/etiske-retningslinjer-22-06-2022.pdf

Ansvarlighedsrapport (2021) - TV 2.

URL: https://omtv2.tv2.dk/media/plijgss5/tv-2-ansvarlighedsrapport-2021.pdf

Andersen, I. (2019). Den skinbarlige virkelighed: Samfundsvidenskabens forståelsesformer (2. udg.). Samfundslitteratur.

Metodebogen (2021). Metodebogen: Forskningstraditioner og metoder i samfundsvidenskaberne (4. udg.). Forlaget Columbus.

URL: https://metodebogen.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=136

Gregersen, A. M. (2020). Kvantitativ metode. Metodeguiden, Aarhus Universitet.

URL: https://metodeguiden.au.dk/kvantitativ-metode

Gregersen, A. M. (2020). Kvalitativ metode. Metodeguiden, Aarhus Universitet.

URL: https://metodeguiden.au.dk/kvalitativ-metode

Studypedia (2022). Primær og sekundærlitteratur. Aarhus Universitet.

URL: https://studypedia.au.dk/formalia/primaer-og-sekundaerlitteratur

Erhvervsstyrelsen (2022). Vejledning om ESG-taksonomi.

URL: https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-vejledning-om-esg-taksonomi

Retsinformation (2019). Lov om årsregnskab for visse erhvervsdrivende virksomheder (Lov nr. 838).

URL: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/838

Erhvervsstyrelsen (2021). Vejledning om lovpligtig redegørelse for samfundsansvar.

URL: https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-vejledning-om-lovpligtig-redegoerelse-samfundsansvar

Erhvervsstyrelsen (2022). Vejledning: Måltal og politikker, den kønsmæssige sammensætning af ledelsen og afrapportering herom.

URL: https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-maltal-og-politikker-den-konsmaessige-sammensaetning-af-ledelsen-og-afrapportering-herom

Folketinget (2015). Forslag til lov om ændring af lov om visse forbrugeraftaler, årsregnskabsloven og lov om finansiel virksomhed.

URL: https://www.ft.dk/ripdf/samling/20141/lovforslag/l117/20141_l117_som_fremsat.pdf

Deloitte (Ukendt). Nyt krav om redegørelse for dataetik i årsrapporten.

URL: https://www2.deloitte.com/dk/da/pages/audit/articles/Nyt-krav-om-redegorelse-for-dataetik-i-arsrapporten.html

Erhvervsstyrelsen (2022). Vejledning om måltal og politikker for den kønsmæssige sammensætning af ledelsen og afrapportering herom.

URL: https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-maltal-og-politikker-den-konsmaessige-sammensaetning-af-ledelsen-og-afrapportering-herom

Forordning / Folketingets EU-Oplysning (2022). Forordning.

URL: https://www.eu.dk/leksikon/Forordning

EU (2022). Typer af EU-lovgivning.

URL: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/law/types-legislation_da

Europa-Kommissionen (2013). Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013.

URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0034&from=DA

Europa-Kommissionen (2014). Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/95/EU af 22. oktober 2014.

URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095

Plesner (2022). Nyt EU-direktiv om bæredygtighedsrapportering (CSRD) vedtaget.

URL: https://www.plesner.com/Insights/Artikler/2022/11/Nyt-EU-direktiv-om-baeredygtighedsrapportering-CSRD-vedtaget

Erhvervsstyrelsen. (2022). Anbefalinger fra Rådet for Samfundsansvar og Verdensmål.

URL: https://erhvervsstyrelsen.dk/anbefalinger-fra-raadet-samfundsansvar-og-verdensmaal-september-2022

Erhvervsstyrelsen. (2021). Vejledning om lovpligtig redegørelse samfundsansvar.

URL: https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-vejledning-om-lovpligtig-redegoerelse-samfundsansvar

Danske Love. (Ukendt). Revisorloven § 16.

URL: https://danskelove.dk/revisorloven/16

Danske Spil. (2021). CSR-rapport.

URL: https://danskespil.dk/om/csr

Ørsted. (2021). Sustainability Report.

URL:https://www.responsibilityreports.com/HostedData/ResponsibilityReportArchive/o/OTCGEF_2021.pdf